

PANEVROPSKI UNIVERZITET

Banja Luka

za multidisciplinarne i virtuelne studije

Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

---

Banja Luka: Bosna i Hercegovina/RS, Pere Krece 13, Pošt. fah 51 Banja Luka 78102; www.apeiron-uni.eu
Studentska služba: Tel: +387 (0) 51 430 890; 430 892; 430 893; 430 894; 247 983; 247 984; Fax: 430 891;
WEB mail: info@apeiron-uni.eu; **Rektorat:** Tel: +387 (0) 51 247 920; Fax: 247 921; E-mail: rektorat@apeiron-uni.eu;
Fakultet poslovne ekonomije: dekan +387 (0) 51 247 927; sekretarijat fakulteta 247 974; **Fakultet informacionih tehnologija:** dekan +387 (0) 51 247 925; 247 933 sekretarijat fakulteta 247 976; **Management:** +387 (0) 51 247 942; **Direktor:** +387 (0) 51 247 943; management@apeiron-uni.eu; **Biblioteka:** +387 (0) 51 247 941; **Računovodstvo:** +387 (0) 51 247 945; Fax: +387 (0) 51 430 898; E-mail: finansije@apeiron-uni.eu;

PRAVILNIK
o doktorskim studijama
Panevropskog univerziteta
"APEIRON"
Banja Luka

Banja Luka, januara 2018.

PANEVROPSKI UNIVERZITET

"APEIRON"

za multidisciplinarne i virtuelne studije

Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

PRAVILNIK

o doktorskim studijama

Panevropskog univerziteta **"APEIRON"**

Banja Luka

SADRŽAJ:

I OSNOVNE ODREDBE	6
II OBRAZOVNA DJELATNOST	11
1. Obrazovni ishodi i pedagoški principi	11
2. Studije trećeg ciklusa	14
3. Metrika i metodika studija	17
4. Doktorski studijski programi - struktura i dinamika studija.....	23
5. Pristup doktorskom studiju trećeg ciklusa	45
6. Prelazak sa druge visokoškolske ustanove i produžetak školovanja	53
7. Pravila doktorskih studija trećeg ciklusa.....	58
8. Mentor doktorskih studija	61
9. Evaluacija obrazovnih ishoda i naučnog rada	67
10. Završni rad - doktorska disertacija	83
11. Učenje na daljinu i virtualni studij	90
III NAUČNA DJELATNOST PANEVROPSKOG UNIVERZITETA.....	92
IV ZAŠTITA PRAVA I ODGOVORNOST STUDENATA.....	96
V PRIZNAVANJE STRANIH VISOKOŠKOLSKIH ISPRAVA	99
VI UPRAVLJANJE DOKTORSKIM STUDIJEM	105
A/ Akademski organi/tijela:	106
1. Upravni odbor Panevropskog univerziteta	106
2. Senat Panevropskog univerziteta	107
3. Vijeće za doktorske studije studijskog programa	109
4. Nastavno-naučno vijeće fakulteta	111
5. Vijeće katedre	113
6. Naučno-istraživački institut Panevropskog univerziteta	114
7. Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa.....	114
8. Komisija za ocjenu teme doktorskog rada	115
9. Komisija za ocjenu i odbranu doktorskog rada	116
10. Komisija za reviziju doktorskog studija	117
11. Etički komitet Panevropskog univerziteta	117
12. Centar za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta	118
B/ Inokosni i stručni organi.....	119
1. Direktor.....	119
2. Rektor.....	120
3. Prorektori	121

4. Dekan.....	122
5. Mentor.....	123
6. Sekretar fakulteta / viši administrator.....	124
7. Stručni saradnik za osiguranje kvaliteta.....	128
VII IZDAVAČKA DJELATNOST	130
VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	131
INDEX: (pravni pojmovi i instituti)	134

PREGLED TABELA:

<i>Tabela 1: Pregled ECTS bodovanja obaveznih programskih aktivnosti .....</i>	39
<i>Tabela 2: Distribucija ECTS bodova po semestrima.....</i>	40
<i>Tabela 3; Hodogram studijskih aktivnosti .....</i>	41
<i>Tabela 4: Opšta bodovna struktura ocjene.....</i>	69
<i>Tabela 5: Sistem ocjenjivanja.....</i>	75
<i>Tabela 6: ECTS bodovi za istraživačke i dopunske aktivnosti.....</i>	78

Polazeći od članova 8. i 12. Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni glasnik" Republike Srpske, br 73/10, 104/11, 84/12 i 108/13), te članova 1, 16, i 150.-151. Statuta Panevropskog univerziteta "APEIRON" Banja Luka br. 1278-12/11 od 14.07.2011. god, Senat univerziteta na svojoj 135. sjednici održanoj dana 31.01.2018. *donosi*

P R A V I L N I K

o doktorskim studijama

Panevropskog univerziteta **"APEIRON"**
Pan-European University for Multidiscipline & Virtual Studies

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilima reguliše se doktorski studij trećeg ciklusa koji se organizuje na Panevropskom univerzitetu "APEIRON" (u daljem tekstu "*Panevropski univerzitet*"), a naročito: ciljevi studija, naučno-obrazovna djelatnost, pristup studiju i način priznavanja stranih visokoškolskih isprava odn. vrednovanje stranih studijskih programa za upis na doktorske studije, prelazak sa drugih visokoškolskih ustanova i produžetak školovanja, kriterijumi i uslovi prenosa ECTS bodova, način izvođenja studija, organizacija naučno-istraživačkog i nastavno-obrazovnog procesa na doktorskim studijama, struktura nastavnog plana i programa doktorskih studija trećeg ciklusa, evaluacija znanja, procedure pripreme, izrade i odbrane doktorske disertacije, naučna zvanja u studiju trećeg ciklusa, specifični organi i nadležnosti ostalih organa i tijela visokoškolske ustanove u studiju trećeg ciklusa, način angažovanja akademskog i stručnog osoblja, prava i obaveze doktorskih kandidata.

Član 2.

Panevropski univerzitet "APEIRON" obavlja doktorski studij trećeg ciklusa na licenciranim studijskim programima po osnovu rješenja o ispunjavanju uslova i dozvole za izvođenje studija trećeg ciklusa na odobrenim studijskim programima koje izdaje Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske.

Rješenje o ispunjavanju uslova i dozvola za izvođenje dokorskog studijskog programa trećeg ciklusa su javni dokumenti koje Panevropski

univerzitet izlaže na uvid javnosti putem svoje internet stranice i na druge pogodne načine.

Član 3.

Osnovni ciljevi doktorskog studija trećeg ciklusa su razvoj i sticanje naučnih kompetencija doktorskih kandidata koji obuhvataju, ali se ne iscrpljuju sposobnošću doktoranata da izvedu nezavisno, originalno i objavljivo istraživanje u jednoj ili više naučnih područja koja se odnose bilo na fundamentalna ili na primjenjena saznanja, te da obezbijedi razvijanje kompetencija doktoranata u naučno-istraživačkom procesu i razvoj kreativnosti, sistematskog razumijevanja područja studija i vladanje vještinama i metodama istraživačkog rada, sposobnošću da definišu studijski projekat istraživanja, da originalnim istraživanjem daju vlastiti naučni doprinos koji proširuje granice spoznaje u datoj oblasti, da su sposobni za kritičku analizu, vrednovanje i sintezu, te dalji razvoj novih i složenih ideja i pristupa.

Osnovni ciljevi pretpostavljaju da se unapređenje i proširivanje znanja u naučnim oblastima doktorskih studijskih programa vrši u skladu sa međunarodnim etičkim standardima.

Doktorskim studijem se ostvaruje sinergija obrazovanja, istraživanja i inovacija.

Pojedinačni **ciljevi i svrha studija trećeg ciklusa** koji se ostvaruju na Panevropskom univerzitetu obuhvataju:

- (1) Sticanje, razvijanje i proširivanje granica znanja posredstvom naučnoistraživačkog rada i obrazovnog procesa s ciljem doprinosa razvoju pojedinaca, socijalnom, ekonomskom, duhovnom i kulturnom napretku društva, postepenoj izgradnji društva znanja i povećanju kompetitivnosti šire društvene zajednice;
- (2) Pružanje mogućnosti doktorantima da, pod jednakim uslovima produže obrazovanje stečeno u drugom ciklusu, steknu sposobnosti, kompetencije, znanja i vještine u trećem ciklusu i usvoje moralne i humanističke vrijednosti koje proizilaze iz obrazovnih ciljeva trećeg ciklusa;
- (3) Ostvarivanje strateških ciljeva evropskog prostora visokog obrazovanja, cjeloživotnog učenja i mobilnosti studenata i akademskog osoblja u domenu studija trećeg ciklusa;
- (4) Ostvarivanje kvalifikacionog okvira studija trećeg ciklusa koji je kompatibilan sa Kvalifikacionim okvirom u evropskom području

visokog obrazovanja i koji omogućava sticanje opštih generičkih sposobnosti i kompetencija trećeg ciklusa baziranih na evropskim standardima;

- (5) Unapređivanje teorijskog okvira i preuzimanje dodatnih kompetencija šire naučne oblasti u kojoj je lociran studij trećeg ciklusa kao osnov za napredna naučna, ekspertna i istraživačka znanja i profesionalni razvoj;
- (6) Stvaranje i održavanje međunarodne uporedivosti standarda, naročito u unutarinstitucionalnom, međuinstitucionalnom, regionalnom i evropskom kontekstu, čime se omogućava i unapređuje mobilnost istraživača i doktorskih kandidata, kao i mobilnost akademskog osoblja;
- (7) Omogućavanje studentima trećeg ciklusa da steknu duboko teorijsko i sistematsko znanje i razumijevanje u području upisanog studija, koje se temelji na naučnim istraživanjima, te da prošire i nadgrade ranije stečena znanja studija II ciklusa, što je istovremeno osnov za originalnost pri razvoju i primjeni ideja u kontekstu istraživačkog rada;
- (8) Osposobljavanje doktorskih kandidata da mogu primijeniti svoje znanje i razumijevanje, kao i sposobnosti rješavanja problema, na nove i nepoznate oblasti unutar šireg (*ili interdisciplinarnog*) konteksta u vezi sa područjem njihovog studija i naučnih istraživanja;
- (9) Osposobljavanje doktoranata da primjenjuju konceptualno i apstraktno razmišljanje, uz visok nivo kreativnosti, čime se omogućava formiranje kritičkog mišljenja i razrada alternativnih rješenja odn. sposobnost redefinisanja ideja i modela (*nova upotreba poznatih objekata*) i elaboracija (*razvoj*) originalne ideje.
- (10) Osposobljavanje studenata da integrišu znanje i bave se složenim problemima, te da formulišu sudove na osnovu datih informacija, uz spremnost za preuzimanje socijalnih i etičkih odgovornosti vezanih za primjenu tih znanja ili sudova;
- (11) Sticanje dodatnih interpersonalnih vještina i vještina timskog rada, primjerenih različitim kontekstima učenja i naučnih istraživanja u doktorskom studiju III ciklusa, osposobljavajući studente za pokretanje inicijative, donošenje odluka u deficitu vremena, rukovođenje i harmonizaciju timova i društvenih grupa.
- (12) Redefinisanje nastavnih planova i reinženjering studijskih kurikuluma trećeg ciklusa u cilju obezbjeđenja odgovarajućih

naučnih kompetencija studenata i ostvarivanja principa cjeloživotnog učenja;

- (13) Razvoj projektno-orijentisanog doktorskog studija baziranog na individualizaciji i prilagođavanju studija naučno-istraživačkom projektu doktorskog kandidata u cilju pripreme i odbrane doktorske teze kroz interdisciplinarni izborni program i istraživačku praksu.
- (14) Uvođenje savremenih metoda rada sa doktorantima kroz interaktivnu nastavu u malim grupama, naučno-istraživačke seminare, istraživački rad i projekte, kreativnu participaciju studenata u obrazovnom procesu uz evaluiranje znanja studenata u vidu kontinuiranog procesa praćenja njihovih postignuća i sinteze svih oblika rada;
- (15) Uspostavljanje i razvijanje svestrane akademske i naučno-istraživačke saradnje u domenu studija trećeg ciklusa sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inostranstva i istraživačkim institucijama, sa akcentom na razvoj zajedničkih studijskih programa, naučno-istraživačkih projekata, mobilnosti studenata, istraživača i akademskog osoblja i razvoja koncepta dvojnih i zajedničkih diploma;
- (16) Podrška transferu tehnologija i jačanju inovacionih kapaciteta privrednih subjekata šire društvene zajednice

Član 4.

Doktorski studij III ciklusa bazira se na sljedećim principima ¹:

- Doktorski programi su istraživački orijentisani programi koji predstavljaju dio cjeloživotnog učenja u društvima baziranim na znanju;
- Doktorski studijski programi su bazirani na interdisciplinarnim nastavnim planovima i programima u okviru kojih su definisane opšte i posebne kompetencije koje omogućavaju priznavanje i prenos stečenih vještina i kompetencija;
- Doktorska teza predstavlja naučno otkriće u smislu originalnog doprinosa znanju ili originalne primjene znanja, koja je bazirana

---

¹ *The Salzburg principles 2005 - Doctoral Programmes for The European Knowledge Society.*

Salzburg II Recommendations - EUA European University Association - 2010

na odgovarajućim istraživanjima i primjeni specifične naučne metodologije i disemenacije novih naučnih znanja u okviru naučne zajednice;

- Profil studija obezbjeđuje usklađivanje sa potrebama tržišta rada i mogućnosti naučnog, ali i profesionalnog razvoja karijere doktoranata;
- Kritična masa naučnih, istraživačkih i materijalno-tehničkih resursa postiže se internacionalizacijom programa kroz bilateralnu i multilateralnu saradnju između univerziteta na regionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou formiranjem zajedničkih programa i udruživanjem sa drugim ustanovama;
- Institucionalni razvoj doktorskih studija se dešava u okvirima integralnog univerziteta u skladu sa definisanom strategijom razvoja doktorskih studija, strategijom razvoja istraživanja i strategijom obezbjeđenja kvaliteta univerziteta sa akcionim planom realizacije svakog pojedinačnog strateškog cilja;
- Doktorski studij je usmjeren ka diverzitetu studijskih programa i razvoju zajedničkih programa sa drugim visokoškolskim ustanovama u zemlji i inostranstvu u cilju povećane mobilnost doktoranata i istraživača;
- Kandidati doktorskih studija imaju ujedno i profesionalni status mlađih istraživača u razradi ili kreiranju novog znanja, proizvoda, procesa, metoda i sistema, kao i u upravljanju projektima;
- Vještine stečene u doktorskim studijskim programima unapređuju i proširuju generičke kompetencije stečene u prethodnim ciklusima studija i pored istraživačkih vještina uključuju i vještine opšte, međukulturalne i socijalne komunikacije, vještine prezentacije, vještine akademskog pisanja, vještine upravljanja projektima i upravljanja vremenom, ljudskim i finansijskim resursima, vještine timskog rada, upravljanja rizicima. fleksibilnost, kreativnost, preduzetništvo i aktivno znanje stranih jezika;
- Doktorski programi su mentorski orjentisani sa sistemom evaluacije svih nastavnih, istraživačkih, publicističkih i drugih projektnih aktivnosti kandidata;

II OBRAZOVNA DJELATNOST

1. Obrazovni ishodi i pedagoški principi

Član 5.

Studijski programi studija trećeg ciklusa obezbjeđuju razvoj, nadogradnju i sticanje **opštih (generičkih) kompetencija (prenosivih vještina)** koje su strukturane prema opštim deskriptorima nivoa trećeg ciklusa², kao i specifičnih kompetencija (*subject specific competencies*) koje proizilaze iz svrhe, ciljeva i nastavnog programa svakog pojedinačnog doktorskog studijskog programa.

Opšte kompetencije koje nakon završenih doktorskih studija trebaju posjedovati doktorski kandidati navedene su u ovom Pravilniku, dok su specifične kompetencije navedene u svakom doktorskome studijskom programu pojedinačno.

Kvalifikacije koje obilježavaju završetak **trećeg ciklusa** dodjeljuju se doktorskome kandidatu koji:

Posjeduje pokazano sistemsko razumijevanje studijske oblasti bazirano na naprednim opštim znanjima i utemeljeno na ekspertnom profesionalnom znanju i istraživačkim vještinama i metodama u toj naučnoj oblasti (**kriterij znanja i razumjevanja**);

Doktorski studij trećeg ciklusa podrazumijeva sticanje dodatnog produbljenog **teorijskog znanja** vezanog za šire naučne oblasti i naučna polja koja su predmet studija, uključujući i interdisciplinarna i multidisciplinarna granična područja, te vladanje vještinama i metodama istraživačkog rada u vezi sa zadanim područjem (*koja uključuju teorijsko-metodološka znanja bitna za razumijevanje širih teorijskih postavki i koncepta i opštih metodoloških okvira naučnih oblasti*), te sticanje **specifičnih kompetencija** vezanih za napredne i visoko specijalizovane ekspertne vještine i tehnike istraživačkog rada u specifičnim naučnim područjima koje uključuju *kreativnost, sintezu i evaluaciju koje su potrebne za rješavanje kritičnih problema u istraživanju i/ili inovativnosti sa ciljem proširivanja i redefinisavanja postojećeg znanja ili naučnih primjena u profesionalnoj praksi*.

---

² A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area - Bologna Working Group on Qualifications Frameworks - February 2005 adopted at Bologna Conference in Bergen in May 2005

Doktorski kandidat posjeduje pokazanu sposobnost da zamisli, projektuje, implementira i prilagodi ključni istraživački proces sa potrebnim akademskim integritetom (**kriterij primjene znanja i razumijevanja**) što uključuje sposobnost rješavanja problema, planiranja i organizovanja, SWOT analize, korištenja računarskih i komunikacionih tehnologija u istraživačkom procesu na naprednom nivou, sposobnost pronalaženja, obrade i analize informacija iz različitih izvora, vještine timskog rada u interdisciplinarnim timovima, planiranja i upravljanja vremenom i kreiranja i upravljanja projektima, te ostvarivanje novih tehničkih rješenja i patenata;

Doktorski kandidat je napravio doprinos kroz originalno istraživanje koje proširuje granice znanja i koje je materijalizovano izradom bitnog pisanog djela, koje zaslužuje nacionalno ili međunarodno recenzirano objavljivanje (**kriterij primjene znanja i razumijevanja**) sa kompetencijama imaginacije, sposobnosti kritičkog razumijevanja specifičnosti disciplinarnog područja, samo-motivacije, sposobnosti interpretacije teorijskih postavki, sposobnost samostalnog rada i ostvarivanja razvojnih i naučnih istraživanja, primjene znanja u praksi i razvoj novih tehnologija i postupaka u svojoj struci, definisanja i upravljanja ciljevima;

Kandidati doktorskih studija pokazuju sposobnost da definišu studijski projekat istraživanja, a zatim da izvedu nezavisno, originalno i u konačnici objavljivo istraživanje u jednom ili više naučnih područja projekta istraživanja, u skladu sa naučnom metodologijom iz tih područja, dajući vlastiti naučni doprinos koji proširuje granice spoznaje u datim oblastima. Kandidati su sposobni da nastave naučna istraživanja i razvoj, te da budu pokretači i nosioci napretka u društvu zasnovanom na znanju;

Sposoban je za kritičku analizu, procjenu i sintezu novih i kompleksnih ideja (**kriterij rasuđivanja**) što uključuje sposobnost apstraktnog, analitičkog, sistemskog, kritičkog, kreativnog, logičkog, reflektivnog, analoškog i praktičnog mišljenja, sposobnost analize i sinteze, posjedovanje inovativnosti i kreativnosti (*kao sposobnosti stvaranja novih ideja*), sposobnost donošenja odluka i prilagođavanja novim situacijama;

Može da komunicira u vezi činjenica iz svoga naučnog područja i stručnosti na nivou šire naučne zajednice ili društva u cjelini (**kriterij komunikacije**) sa kompetencijama znanja stranih jezika, vještine oralne (usmene) komunikacije sa javnošću i sa stručnjacima iz drugih naučnih oblasti i vještine akademskog pisanja na materinjem i na jednom od stranih jezika, sposobnosti timskog mišljenja i brainstorminga, uvažavanje

i razumijevanje različitosti i multikulturalnosti, posjedovanje socijalnih vještina za ostvarivanje međuljudske komunikacije i vještine posredovanja kao i sposobnosti upravljanja konfliktnim situacijama;

Očekuje se da je u stanju, da u društvu baziranom na znanju, promovise u akademskom i profesionalnom kontekstu, tehnološka društvena i kulturna unapređenja (**kriterij vještina učenja i prenošenja znanja**) sa kapacitetom za cjeloživotno učenje, obrazovnom orijentacijom ka različitim modelima učenja, etičkom posvećenosti i poštovanjem etičkih kodeksa naučne prakse, željom za uspjehom, pokretačkim i preduzetničkim duhom, sposobnošću za procjenu i održavanje kvaliteta rada i liderstvom (*vođstvom*) koje se ispoljava kao sposobnost motivacije ljudi i pokretanja ka zajedničkim ciljevima.

Kandidat doktorskih studija posjeduje suštinski autoritet, inovativnost i samostalnost, naučni i profesionalni integritet i održivu predanost u razvoju novih ideja i procesa, te lične kompetencije komunikacije sa kolegama i sa širom naučnom zajednicom u vezi sa svojim područjem naučnog znanja.

Član 6.

Univerzitet će u izvođenju studija trećeg ciklusa primjenjivati opšte **metodološke principe** kojima se podstiče istraživačka orjenatacija cjelokupnog studija, interaktivni karakter obrazovnog procesa, samostalnost studenta i uloga dokorskog kandidata kao aktivnog istraživača i subjekta tog procesa:

- Promjenjena **uloga nastavnika kao mentora, savjetnika i motivatora** koji omogućava da student sagleda značaj i mjesto određene naučne discipline u sistemu znanja, posreduje u razvijanju sposobnosti razumijevanja i primjene znanja, preuzima ulogu medijatora ličnih interesa i preferencija studenta, koji sagledava specifične sposobnosti studenta i nedostatke u znanju odn. u prethodnom kurikulumu studenta, te na osnovu tih uvida asistira studentu u kritičnoj selekciji didaktičkih materijala i izvora i organizaciji obrazovnih scenarija i situacija;
- **Obrazovanje orjentisano ka studentu** i njegovim stvarnim mogućnostima i sposobnostima učenja, odn. nivou njegovog ulaznog predznanja - zahtjevajući veći stepen učešća (*interakcije*) studenta u nastavi i istraživanju, da bi se razvile sposobnosti samostalnog upravljanja izvorima informacija i projektima, te sposobnost evaluacije informacija i rezultata istraživanja;

- **Ostvarivanje veće pedagoške relevantnosti procesa evaluacije** znanja studenta uvođenjem kontinuirane i kompleksne evaluacije svih faktora postignuća studenta i dodavanjem specifičnih indikatora koji omogućavaju preciznije i prilagođenije mjerenje učinaka obrazovnog procesa i rezultata istraživanja;
- **Promjena u pristupu obrazovnim aktivnostima** kroz posredovanje u naučno-istraživačkom radu studenta, podsticanje ličnog sistematskog učešća studenata u individualnoj i grupnoj pripremi pedagoških sadržaja, u ličnim i grupnim prezentacijama tih sadržaja i u kontinuiranom sagledavanju rezultata istraživanja i učenja;
- **Promjena u organizaciji i metodologiji obrazovnog procesa** kroz razvoj interaktivne nastave i inovativnih načina participacije studenata u obrazovnom procesu u vidu uvođenja istraživačkog procesa u sistemu učenja, promjene konteksta učenja, promjene pristupa organizaciji učenja, uključivanja koncentrovanih programa, racionalizacije i individualizacije nastavnih planova, definisanja fleksibilnijih programa i pedagoških metoda pri obradi nastavnih sadržaja koji obezbjeđuju neposredne konsultacije i direktnu mentorsku podršku studentima.

2. Studije trećeg ciklusa

Član 7.

Studije trećeg ciklusa su efikasne, **individualne** i kredibilne studije, dizajnirane po mjeri studenta, koje se izvode sistemom mentorske podrške, vođenjem instruktivne i konsultativne nastave, te organizovanjem i posredovanjem u naučno-istraživačkim projektima doktorskih kandidata.

Panevropski univerzitet organizuje izvođenje doktorskih studija trećeg ciklusa na studijskim programima za koje ima pribavljenu licencu u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju u trajanju od najmanje tri godine, kao šestosemestralne studije koje se vrednuju sa minimalno 180 ECTS kredit-bodova, tako da u zbiru sa bodovima prvog i drugog ciklusa iznosi najmanje 480 ECTS kredit-bodova.

Uslov za završetak doktorskih studija je izrada i odbrana doktorske disertacije.

Lice koje završi doktorske studije i uspješno odbrani doktorsku disertaciju stiče **naučni stepen "doktora nauka"** uz navođenje odgovarajuće oblasti obrazovanja.

Član 8.

Panevropski univerzitet "APEIRON" obavlja studije trećeg ciklusa u naučnim oblastima i naučnim poljima u kojima su matični licencirani i/ili akreditovani doktorski studijski programi za koje univerzitet ima dozvolu za rad i u kojima su matične organizacione jedinice za **ostvarivanje obrazovnih i drugih edukativnih djelatnosti** koje se nalaze u njegovom sastavu.

Matičnost fakulteta definisana je u Nastavnim programima studijskih programa koji se izvode na tim organizacionim jedinicama.

Član 9.

Panevropski univerzitet obavlja studij trećeg ciklusa u redovnom i vanrednom studiju u sjedištu Univerziteta u Banjoj Luci, kao i u sjedištu partnerskih visokoškolskih ustanova sa kojima obavlja zajednički doktorski studij, odn. u visokoškolskim ustanovama sa kojima ima sklopljene Ugovore o studiranju ili Ugovore o akademskoj, naučno-tehničkoj i poslovnoj saradnji. Dio studija može da se obavlja i u naučno-istraživačkim ustanovama u kojima se obavlja naučno-istraživački rad na istraživačkim projektima iz kojih proizilaze završni radovi doktorskih kandidata.

Član 10.

U okviru studija trećeg ciklusa Panevropski univerzitet obavlja obrazovnu, naučno-istraživačku, informativno-diseminacijsku, ekspertno-konsultantsku i izdavačku djelatnost. Panevropski univerzitet može u okviru ovog studija da obavlja i druge poslove kojima se komercijalno iskazuju rezultati naučno-istraživačkog rada.

U okviru studija trećeg ciklusa Panevropski univerzitet samostalno, ili u saradnji sa drugim obrazovnim i istraživačkim ustanovama, obavlja osnovna i primjenjena istraživanja i istraživanja koja su u funkciji razvoja naučnih metoda.

Član 11.

Prema **vrsti studija** u trećem ciklusu Univerzitet obavlja akademske studije, a prema **načinu izvođenja** redovne i vanredne studije. Univerzitet realizuje pojedine nastavne i obrazovne oblike metodom "učenja na daljinu" (*distance learning*), odn. u sistemu virtuelnih studija u naučnim poljima koja su kompatibilna sa načinom izvođenja nastave u sistemu "učenja na daljinu" i kada je to spojivo sa prirodom studija.

Način izvođenja učenja na daljinu je definisan *Pravilnikom o virtuelnom*

studiju i obrazovanju na daljinu Panevropskog univerziteta "APEIRON" kojeg donosi Senat univerziteta.

Univerzitet obavlja studije trećeg ciklusa kao sintezu i kombinaciju naučno-istraživačkog rada sa dijalog sistemom interaktivne nastave i mentorskim vođenjem studenta. Na Univerzitetu se realizuje integrisani mješoviti **model učenja (blended learning)** koji pretpostavlja sintezu kontaktne nastave, obrazovanja na daljinu i mobilnog obrazovanja, odn. sintezu različitih oblika isporuke nastavnih sadržaja, različitih nastavnih metoda poučavanja i obrazovnih stilova u okviru kojih se preferiraju **problemsko učenje (problem-based learning)**, **učenje bazirano na projektima (project based-learning)** i naučno-istraživački rad.

Član 12.

Panevropski univerzitet organizuje studij trećeg ciklusa samostalno ili u kooperaciji sa domaćim i inostranim partnerima ili na osnovu zajednički licenciranih programa i zaključenih sporazuma čime se ostvaruje internacionalni i evropski karakter studija, te sinergija istraživačkih, obrazovnih, poslovnih, socijalnih i humanističkih ciljeva u ostvarivanju programa.

Univerzitet sprovodi internacionalizaciju doktorskih studija kao jedan od strateških ciljeva razvoja studija trećeg ciklusa sa pripadajućim akcionim planom koji je usmjeren ka privlačenju stranih studenata doktorskih studija, stranih profesora i istraživača na svojim doktorskim studijima, razvoju zajedničkih doktorskih programa sa inostranim institucijama (*zajednički, integrisan plan i program, zajedničke komisije i paneli, te zajedničke titule*).

Panevropski univerzitet može u okviru sporazuma sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inostranstva da organizuje **zajedničke studijske programe** trećeg ciklusa, kao i da pruža istraživačke, kadrovske, tehničke i organizacione usluge za studij trećeg ciklusa svojim akademskim partnerima.

Studijskim programom koji organizuje i izvodi dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad stiče se **dvojna (double degree)**, **zajednička (joint degree)** ili **višestruka (multiple degree) diploma** u skladu sa zakonskim propisima.

Opšti uslovi izvođenja zajedničkog studijskog programa definiše se *Pravilima o zajedničkom studiju i mobilnositi studenata* koje donosi Senat Univerziteta.

Član 13.

Nastava na studiju trećeg ciklusa za sve vidove studija izvodi se na jezicima konstitutivnih naroda BiH i/ili na jednom od **svjetskih jezika** (*engleski, njemački, ruski*).

Na Panevropskom univerzitetu su u ravnopravnoj upotrebi ćirilčno i latinično pismo.

U zajedničkim studijskim programima koji se izvode sa inostranim partnerima, nastava može da se izvodi na jednom od svjetskih jezika (*engleski, njemački, ruski*), odn. na jeziku zemlje u kojoj se nastava izvodi.

Studenti mogu polagati ispite na jednom od **jezika konstitutivnih naroda**, po vlastitom izboru, ili na jednom od svjetskih jezika.

3. Metrika i metodika studija

Član 14.

Akadska godina u studiju trećeg ciklusa traje od 1. oktobra tekuće godine do 30. septembra naredne godine za studente koji su upisani u zimskom semestru odn. od 1. marta tekuće do 28. februara naredne godine za studente koji su upisani u ljetnjem semestru na studij trećeg ciklusa.

Nastavna godina traje od 1. oktobra tekuće godine do 31. jula naredne godine. U mjesecu avgustu su ljetni praznici u trajanju od 5 sedmica, a u mjesecu februaru su zimski praznici u trajanju od 2 sedmice. Ljetni i zimski praznici ne mogu da remete dinamiku planiranog naučno-istraživačkog procesa.

Nastavni proces po predmetima obaveznog, izbornog i diferencijalnog programa organizuje se u najviše osam nastavnih blokova i/ili u dva semestra.

Nastavni blokovi pojedinačno nisu veći od 6 sedmica. Zimski semestar traje 19-20 sedmica, a ljetni semestar 20-21 sedmicu. Po pravilu zimski semestar počinje 1. oktobra tekuće godine, a ljetni semestar počinje 1. marta naredne kalendarske godine.

Senat Univerziteta usvaja po osnovu prijedloga Upravnog odbora, **Kalendar studija** svake školske godine sa grafičkim i tekstualnim priložima. Kalendarom studija se definiše radno vrijeme ustanove, datumi početka, trajanje i datumi završetka svih nastavnih jedinica (*školska godina, semestri, predmetni blokovi, modularni blokovi, zimski i ljetni raspusti, završni ispitni blok*), neradni dani i dani praznika, dani predviđeni za

specijalne namjene (*Dan Univerziteta i sl.*) i dani sa skraćenim radnim vremenom.

Član 15.

Radno opterećenje (*workload*) predstavlja ukupno vrijeme potrebno za obavljanje svih studijskih aktivnosti kako bi se postigli planirani obrazovni i naučno-istraživački ciljevi i ishodi, što uključuje sve aspekte koji su od uticaja na vremensku funkciju pri postizanju tih pedagoških ishoda.

Radno opterećenje predstavlja kumulativ vremena utrošenog za sve predmetne oblike koji su planirani u nastavi, trajanje različitih tipova ostalih nastavnih aktivnosti i aktivnosti vezanih za učenje i individualni rad doktorskog kandidata u savladavanju predmetno-nastavnih aktivnosti, potrebno vrijeme za naučno-istraživačke aktivnosti i prezentovanje tih aktivnosti, vrijeme utrošeno na izradu naučnih članaka i objavu rezultata istraživanja u naučnoj periodici, vrijeme utrošeno na učešće na naučnim skupovima, vrijeme utrošeno na izradu pristupnog rada i završnog doktorskog rada, te utrošak vremena za sve vrste evaluacija i procjena naučno-obrazovnih ishoda.

Univerzitet će radno opterećenje studenata i obračun odgovarajućih ECTS bodova pojedinih predmetnih jedinica vršiti na osnovu sljedećih parametara **metrike studija**:

- Ukupno radnih sedmica u školskoj godini ..... 45 sedmica
- Ukupan fond sati rada (*workload*) školske godine ..... 1.800 sati
- Ukupno sati rada (*workload*) po 1 ECTS bodu ..... 30 sati
- Standardni godišnji broj ECTS bodova (*evropska norma*) ..... 60 ECTS
- Standardni semestralni broj ECTS bodova (*evropska norma*) ..... 30 ECTS
- Intenzivan studij (pune kalendarske godine) ..... < 75 ECTS
- Trajanje predmetnog bloka ..... < 6 sedmica
- Trajanje semestra ..... > 15 sedmica
- Nastava zimskog semestra (*počinje 01.10. tekuće godine*) .... 19-20 sedmica
- Nastava ljetnjeg semestra (*počinje 01.03. naredne godine*)... 20-21 sedmicu
- Ljetna pauza - raspust (15.07. – 31.08. naredne godine) ..... 5 sedmica
- Zimska pauza ..... 2 sedmice
- Pristupni rad (< 300 sati rada)..... < 10 ECTS
- Doktorski rad (< 900 sati rada) ..... < 30 ECTS

- Elaborat istraživačkog projekta ..... 15 ECTS
- Naučno-istraživački rad (*u okviru teme doktorske disertacije*) ..... ≥ 40 ECTS
- Izvještaji o realizaciji istraživanja (min. 2 izvještaja) ..... ≥ 20 ECTS
- Učešće na naučnim skupovima ..... ≥ 5 ECTS
- Objava rezultata istraživanja u naučnoj periodici ..... ≥ 10 ECTS

Član 16.

Kredit-bodovi su numeričke vrijednosti alocirane za pojedini predmet, modul, odnosno pojedinačnu naučno-istraživačku, naučno-publicističku, prezentacionu i pedagošku aktivnost studenta koji se zasebno vrednuju i predstavljaju kvantitativno izraženu normu rada potrebnog da bi se uspješno završio navedeni predmet ili edukativno-akademski modul, odn. obavila tražena aktivnost dokorskog kandidata. Kredit-bodovi odražavaju kvantitativnu količinu rada potrebnu za uspješno završavanje svake pedagoško-nastavne i naučno-istraživačke aktivnosti u odnosu na ukupni kvantitativno izraženi rad potreban da bi se kompletirala puna godina akademskih doktorskih studija i planiranih naučnih istraživanja.

Kredit-bodovi se po pravilu izražavaju cjelobrojnim vrijednostima.

Sistem ECTS kredit-bodova (*European Credit Transfer System*) u okviru Nastavnog plana i programa Panevropskog univerziteta "APEIRON" predstavlja istovremeno i sistem transfera kredit-bodova u okviru evropskog sistema mobilnosti studenata i transparentnosti visokoškolskog obrazovanja, kao i sistem akumulacije kredit-bodova u okviru metrike studijskih programa i vertikalne prohodnosti studenata na studiju.

Član 17.

Angažovano akademsko osoblje, vrijeme, prostor i način ostvarivanja planiranih oblika nastave i drugih pedagoških aktivnosti, te termini polaganja ispita i evaluacije znanja studenata u toku semestara i u toku školske godine utvrđuju se godišnjim **rasporedom rada** koji se definiše za svaki studijski program posebno.

Pojedine aktivnosti dokorskog kandidata koje su planirane dokorskim studijskim programom (*naučno-istraživački rad, objava rezultata naučnog rada, učešće na naučnim skupovima, fakultativni program, izrada dokorskog rada i dr.*) transparentno su raspoređene tokom cijelog trajanja ili tokom dijela trajanja studijskog programa.

Godišnji raspored rada donose Nastavno-naučna vijeća matičnog fakulteta.

Član 18.

Oblici i metode kojima se ostvaruje nastavno-edukativni proces za doktorske studije trećeg ciklusa omogućavaju visoku **motivaciju studenata**, aktivan odnos studenata kroz **interakciju i participaciju** u nastavnom i naučno-istraživačkom procesu u kojem je fokus na individualnom radu, konsultacijama, instruktivnoj nastavi, primjeni naprednih metoda eObrazovanja i učenja na daljinu, samostalnosti studenata i aktivnom posredovanju nastavnog i mentorskog osoblja.

Na Univerzitetu se u doktorskom studiju trećeg ciklusa primjenjuju sljedeći oblici i metode pedagoškog i naučno-istraživačkog rada:

- ❏ Dijalog sistem interaktivne nastave sa mentorskim vođenjem studenta uz primjenu integrisanog mješovitog modela učenja (*blended learning*) koji pretpostavlja sintezu kontaktne nastave, obrazovanja na daljinu i mobilnog obrazovanja, odn. kombinaciju različitih oblika isporuke nastavnih sadržaja i različitih nastavnih metoda poučavanja.
- ❏ Univerzitet razvija i podstiče obrazovne stilove problemskog učenja (*problem-based learning*) i učenje baziranog na projektima (*project based-learning*).
- ❏ **Konsultativna i instruktivna nastava** koja se primjenjuje za male grupe studenata, vanredne studente i u nastavi "*jedan na jedan*" na doktorskim studijskim programima.
- ❏ Programirano i kontrolisano izvođenje **nastave** prema utvrđenom rasporedu prilagođenom vanrednim studentima i naučno-istraživačkom procesu uz korištenje savremenih prezentacionih i demonstracionih sredstava i telekomunikacionih tehnologija.
- ❏ Interaktivnom metodom rada sa studentima i fokusom na samostalni rad studenata stiče se uvid u njihova predznanja i specifična iskustva zasnovana na obrađivanoj problematici na osnovu kojih se djelimično **individualizuje nastavni proces** i kontroliše kontinuitet savladavanja gradiva.
- ❏ Studentima je prije početka obrade nastavnih predmeta **obezbjedena odgovarajuća literatura** odn. drugi izvori za samostalno učenje u pisanoj i elektronskoj formi. Udžbenici i ostali izvori za učenje predstavljaju obavezni dio akademskog portfolija angažovanog nastavnog osoblja. Literatura ili udžbenici koji nisu obuhvaćeni izdavačkom djelatnošću Univerziteta obezbjeđuje se putem biblioteke Univerziteta.

- ✚ Studentima su dostupni svi didaktički i **edukativni sadržaji u elektronskoj i digitalnoj formi** (koji uključuju snimljena predavanja i vježbe, elektronske i audio knjige, elektronske prezentacije), putem interneta u sistemu učenja na daljinu, putem digitalne interaktivne televizije (*Apeiron TV Channel*), ili na različitim video-prezentacionim medijima (*interaktivni multi-medijalni optički diskovi i dr.*).
- ✚ Na Univerzitetu su uvedene i instalirane **informaciono-komunikacione tehnologije** koje omogućavaju studentima da kroz kompjuterski podržano učenje i istraživanje (*Computer Assisted Learning & Research*) ostvare aktivan odnos u procesu sticanja znanja, da ostvare dublju interakciju sa nastavnim sadržajima i da primjene istraživačke metode već u samom procesu sticanja specifičnih teorijsko-metodoloških znanja na doktorskom studiju. Sistem kompjuterski podržanog učenja koji se primjenjuje na Univerzitetu uključuje odgovarajući multimedijalni obrazovni LMS softver (*Learning Management System*), primjenu računarskih simulacija, individualno sticanje znanja korištenjem računarskih, multimedijalnih i mrežnih tehnologija, stalnu povratnu informaciju o napredovanju studenata i realnije vrednovanje procesa sticanja i akvizicije znanja i vještina, korištenje mrežnih i internet medija za istraživanje izvora direktnim pristupom pretraživačima baza naučnih časopisa na koje je Univerzitet pretplaćen i drugih naučnih izvora (*EBSCO baze*) i citatnim bazama (*WEB of Science*) za empirijska istraživanja uz upotrebu adekvatnog softvera.
- ✚ **Mentorsko vođenje** studenata sa programiranim neposrednim **konsultacijama** odn. "on-line" konsultacijama putem telekonferencing sistema instaliranog na Univerzitetu.
- ✚ **Problemske radionice** (*workshops*) u kojima se sadržaji vezani za određene teme predstavljaju u vidu problema, odn. modela čije se rješenje treba ponuditi kroz individualnu i grupnu interakciju i specifične radionice obrade "**studija slučaja**" (*case-study analysis*), kao i "**akademske radionice**" namjenjene za produblјivanje i razvoj interpersonalnih i intrapersonalnih sposobnosti i vještina doktorskih kandidata.
- ✚ **Simulacije** u vidu **modeliranja** naučnih problema koje omogućavaju da studenti izdvajaju bitne elemente predmeta predstavljenog modelom i da analitičkom metodom i kontemplacijom dolaze do njihove strukture i funkcija, omogućavajući misaone operacije analize i sinteze.

Simulacije predstavljaju završnu fazu ostalih interaktivnih formi rada u kojoj se sumiraju zaključci prethodnih faza tako da studenti

moraju da kreativno primjenjuju prethodno stečena znanja i rezultate istraživanja.

- ❖ Kontinuirano **evaluiranje** progressa doktorskih kandidata u naučno-istraživačkom procesu i dinamici izrade doktorskog rada.
- ❖ Sistem **ljetnih i zimskih kampova**, odn. seminara u postdiplomskoj i doktorskoj školi.
- ❖ **Naučno-istraživački radovi doktorskih kandidata** (*pristupni rad, naučni članci, prezentacije i izvještaji rezultata istraživanja, te završni doktorski rad*) sa javnim prezentacijama i odbranama radova koji se evaluiraju i ocjenjuju od strane akademskog osoblja i ostalih učesnika doktorskog studija.
- ❖ Učešće doktorskih kandidata na **kategorisanim naučnim skupovima** koji se održavaju na Univerzitetu;
- ❖ Objavljivanje naučnih članaka i rezultata istraživanja u **kategorisanim naučnim časopisima** koje izdaje Panevropski univerzitet;
- ❖ Učešće doktorskih kandidata u **naučno-istraživačkim projektima** koje organizuje ili u kojima učestvuje Panevropski univerzitet.
- ❖ Podrška razvoju **originalnih naučnih projekata** i originalnim naučnim istraživanjima doktorskih kandidata u okviru doktorskih teza.

Član 19.

Univerzitet sprovodi u kontinuitetu **postupak samovrednovanja** i ocjenjivanja kvaliteta svojih studijskih programa kao cjeline, rada svih organizacionih jedinica Univerziteta i opštih uslova rada, kao i samovrednovanje kvaliteta nastave i rada nastavnog osoblja za svaki predmet ponaosob.

Samovrednovanje se sprovodi na način i po postupku propisanom *Pravilnikom o osiguranju kvaliteta na Panevropskom univerzitetu "APEIRON"* i "*Pravilnikom o studentskom vrednovanju i anketiranju*".

Izvještaje o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta doktorskih studijskih programa Panevropskog univerziteta usvaja Senat Univeziteta sa mjerama za unapređenje kvaliteta. Izvještaj razmatra i Vijeće za doktorski studij. Izvještaji sa mjerama za unapređenje kvaliteta objavljuju se javno i dostupni su akademskom osoblju, studentima i javnosti. Izvještaji o ocjeni kvaliteta rada akademskog osoblja u realizaciji pojedinačnih nastavnih planova i programa razmatraju se na Senatu Univerziteta i po pravilu su dostupni studentima.

Kriterij ocjenjivanja obuhvata: naučnu produkciju nastavnika i doktorskih kandidata, nastavu, relevantnost i kvalitet doktorskih radova, statističke pokazatelje trajanja studiranja, statističke pokazatelje godišnjeg broja novih doktora u odnosu prema broju doktorskih kandidata, te ostvarenu međunarodnu suradnju.

4. Doktorski studijski programi - struktura i dinamika studija

Član 20.

Studijskim programom studija trećeg ciklusa utvrđuje se:

- Naziv i ciljevi programa;
- Model studijskog programa;
- Matičnost studijskog programa prema oblastima obrazovanja i prema naučnim oblastima;
- Vrsta studija i ishod procesa učenja sa definisanim kompetencijama znanja, vještina i sposobnosti koje treba da dobije student nakon savladavanja programa;
- Akademska, odnosno naučna naziv zvanja;
- Uslovi za upis na studijski program;
- Lista obaveznih i izbornih studijskih područja, odn. predmeta koji čine studijski program sa okvirnim sadržajem, ciljevima i opisom predmeta;
- Ishodi procesa učenja svakog pojedinog predmeta sa kompetencijama koje treba da dobije student nakon savladavanja predmeta;
- Način izvođenja studija i potrebno vrijeme za izvođenje pojedinih oblika studija;
- Način organizovanja, izvođenja i evaluacije istraživačkih aktivnosti;
- Predviđeni broj časova za istraživačke aktivnosti, pojedine predmete i ostale studijske aktivnosti sa njihovim rasporedom po semestrima i godinama studija;
- Jezik (jezici) na kojem (kojima) se izvodi nastava i vrši ocjenjivanje određenog predmeta ili pojedinog studijskog oblika;
- Način procjene rezultata istraživačkih aktivnosti i ostalih planiranih oblika studija;
- Bodovna vrijednost istraživačkih aktivnosti i ostalih planiranih oblika studija iskazanih u skladu sa ECTS;

- Bodovna vrijednost završnog rada na studijama trećeg ciklusa iskazana u ECTS bodovima;
- Preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupe predmeta;
- Uslovi upisa studenta u sljedeći semestar, odnosno sljedeću godinu studija;
- Literatura i ostali izvori potrebni za savladavanje nastavnog programa;
- Osnovni materijalno-tehnički i finansijski uslovi za izvođenje istraživačkog rada;
- Profesionalni status studenta nakon završetka studija;
- Način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
- Uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija;
- Kriterijume i načine osiguranja kvaliteta;
- Obaveze studenata i dinamiku studiranja;
- Druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

Panevropski univerzitet definiše u strukturi studijskog programa oblike i načine izvođenja nastave za vanredni studij, kao i posebne uslove i način ostvarivanja učenja na daljinu.

Izmjene studijskog programa vrše se po postupku utvrđenom za njegovo donošenje. Izmjene studijskog programa koje ne zahtijevaju korekcije veće od 20 ECTS bodova ne podliježu ponovnom licenciranju.

Studijski program trećeg ciklusa organizuje se u okviru neke od obrazovnih jedinica za ostvarivanje obrazovne i naučno-istraživačke djelatnosti sa statusom fakulteta ili instituta, kao **matičnom obrazovnom jedinicom** koja je nosilac tog studijskog programa.

Član 21.

Nastavnim planom (*syllabus*) utvrđuje se raspored predmetnih jedinica (*predmeta, modula i drugih nastavnih oblika*), naučno-istraživačkih aktivnosti, informativno-diseminacijskih aktivnosti i ekspertno-konsultantskih aktivnosti prema nastavnim blokovima, semestrima i godinama studija sa pripadajućom metrikom studija, kao i struktura predmetnih jedinica prema tipu, prema pripadnosti predmetnoj oblasti, odn. širem i užem naučnom području, prema nivou složenosti/apstrakcije i prema obaveznosti predmeta.

Nastavni plan još obuhvata i strukturu studijskog programa razrađenu

prema nastavnim i obrazovnim jedinicama, ciljeve, izvore i kriterije odabira izbornog programa, izvorni i modularni izborni program, te pregled uzajamno razmjenjivih kompatibilnih studijskih programa.

Nastavnim programom (*curriculum*) utvrđuju se ciljevi, kompetencije znanja i vještina, obrazovni ishodi i okvirni sadržaj nastavnog predmeta, oblici i metodologija izvođenja nastave i istraživačkih aktivnosti, način evaluacije znanja i naučnih istraživanja, kao i spisak obaveznih udžbenika, ostale literature i drugih izvora neophodnih za uspješan završetak studija.

Član 22.

Individualni nastavni plan obaveznih, izbornih i fakultativnih predmeta, istraživačkih aktivnosti i ostalih programskih aktivnosti doktorskog kandidata donosi Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta na osnovu prijedloga mentora doktorskog kandidata i dekana matičnog fakulteta.

Konsolidovani (objedinjeni) nastavni plan na studiju trećeg ciklusa donosi Senat Panevropskog univerziteta "APEIRON" na osnovu prijedloga Nastavno-naučnih vijeća fakulteta na kojima se izvode doktorski studijski programi.

Dekan matičnog fakulteta priprema godišnji izvještaj realizacije doktorskog studijskog programa i prezentuje ga Vijeću za doktorske studije koje usvaja izvještaj ili ga vraća dekanu na doradu, te po potrebi donosi mjere za unapređenje studijskog programa.

Nastavni plan studija trećeg ciklusa koji se izvodi po Sporazumu sa drugim visokoškolskim ustanovama donose organi tih ustanova ili zajednički organi.

Član 23.

Nastavni program za pojedine predmete i module donosi Senat Univerziteta, na prijedlog predmetnog nastavnika. Nastavni program se dizajnira prema savremenim pedagoškim principima uvažavajući jednosemestralni karakter predmeta i ostale strukturalne zahtjeve iz studijskog programa.

Prije usvajanja nastavnog programa pojedinih predmeta/modula Senat može da pribavi i mišljenje *Vijeća za doktorske studije, Nastavno-naučnog vijeća fakulteta, odnosno Vijeća katedre* kojoj pripada predmet/modul.

Član 24.

Studij trećeg ciklusa obuhvata nastavno-obrazovnu komponentu, istraživačko-akcionu komponentu, istraživačko-diseminacijsku komponentu, ekspertno-konsultantsku komponentu, te izdavačku

komponentu.

Nastavno-obrazovna komponenta obuhvata obavezni, izborni, diferencijalni i fakultativni program podijeljen u teorijsko-metodološki obavezni blok i metodološko-aplikativni izborni blok.

Član 25.

Obavezni nastavni program obezbjeđuje sticanje opštih, generičkih kompetencija studenata na nivou trećeg ciklusa, te specifičnih kompetencija vezanih za teorijsko-metodološka, naučno-stručna i opšte-stručna znanja bitna za razumijevanje sadržaja predmeta ili uže naučne oblasti.

Po osnovu obaveznog programa u prvoj godini studija trećeg ciklusa student ne može da ostvari manje od 15 ECTS koji se po pravilu stiču u okviru dva predmeta. Obavezni program može da ima najviše 3 predmeta. Obavezni program se po pravilu organizuje u I semestru doktorskih studija.

Član 26.

Izborni program obezbjeđuje sticanje dodatnih naučno-stručnih i opšte-stručnih kompetencija studenata u oblasti studija trećeg ciklusa koje student bira u okruženju planiranog naučno-istraživačkog rada, odn. teme dokorskog rada. Izborni predmeti mogu da budu strukturirani po grupama predmeta. Po osnovu izbornog programa student ne može da ostvari manje od 30 ECTS. Izborni program može da ima najviše 8 predmeta. Izborni program se po pravilu organizuje u II i III semestru doktorskih studija.

Član 27.

Ciljevi izbornog programa u **individualizaciji** dokorskog studija trećeg ciklusa su:

- ↻ Sticanje dodatnih naučno-stručnih, opšte-stručnih i specijalističkih znanja interdisciplinarnog karaktera iz užih naučnih oblasti koje pokrivaju specifične aspekte izabranog usmjerenja u okviru upisanog dokorskog studija trećeg ciklusa, odn. koji pokrivaju specifične aspekte vezane za izabranu temu dokorskog rada;
- ↻ Sticanje *specifičnih znanja odn. vještina* koji nisu u okviru obaveznog programa, a koji su bitni za organizovanje naučno-istraživačkog rada dokorskog kandidata prema izabranoj temi dokorskog rada;
- ↻ Realizacija interdisciplinarnog studija kroz kombinovanje različitih užih naučnih oblasti čime dokorski kandidat postiže uvid u cjelinu šire naučne oblasti istraživanja i postavljene teze;
- ↻ Otvaranje mogućnosti za lakše uključivanje u buduće post-doktorske

studije na drugim visokoškolskim ustanovama ili za *nastavak studija u zemlji ili u inostranstvu*.

Član 28.

Student dizajnira izborni program u saradnji sa mentorom doktorskog studija iz sljedećih izvora:

- **izvorni izborni predmeti, odn. moduli** koji su planirani na upisanom doktorskome studijskom programu;
- **komisijskim vrednovanjem i priznavanjem ispita** položenih na drugim visokoškolskim ustanovama u studiju trećeg ciklusa;
- **komisijskim vrednovanjem i priznavanjem ispita** položenih u magistarskom studiju kandidata koji imaju stepen magistra nauka stečen prema odredbama Zakona o univerzitetu.

Član 29.

Prilikom odabira izbornih predmeta student mora da vodi računa o sljedećim kriterijima:

- (1) Broj ECTS kredit-bodova iz odabranih izbornih predmeta mora da zajedno sa kredit-bodovima iz obaveznog programa studija, te bodovima stečenim iz ostalih izvora izbornog programa u skladu sa prethodnim članom obezbijedi minimalan broj ECTS kredit-bodova propisan nastavnim planom doktorskih studijskih programa.
- (2) Student ne može odabrati izborni predmet ukoliko ne ispunjava preduslove za pristup predmetu u skladu sa nastavnim programom predmeta tj. ukoliko ne posjeduje specifična prethodna znanja odn. kompetencije koji su preduslov za uspješno savladavanje izabranog predmeta.

Kriterijumi i procedure sticanja i priznavanja ECTS bodova iz pojedinih specifičnih izvora izbornog programa u studiju trećeg ciklusa bliže se razrađuju Nastavnim programima doktorskog studija trećeg ciklusa.

Član 30.

Student može da ostvari dio izbornog programa putem komisijskog priznavanja ispita položenih na drugim visokoškolskim ustanovama u skladu sa odredbama Statuta univerziteta koje regulišu priznavanje ispita.

Studentu se kao izvor izbornog programa **ne mogu** komisijski priznavati ispiti položeni tokom studija prvog i drugog ciklusa, sa izuzetkom ispita položenih u magistarskom studiju prema Zakonu o univerzitetu.

Član 31.

Seminarski radovi kao specifičan oblik samostalnog rada doktorskog kandidata sa temama iz naučnih oblasti doktorskog studija koje zadaje nazivni profesor ili mentor mogu da predstavljaju samostalan izvor za sticanje ECTS kredit-bodova u izbornom programu doktorskog kandidata. Seminarski radovi mogu da predstavljaju i dio kompleksne evaluacije pojedinačnih predmeta planiranih u doktorskome studijskom programu. Seminarskim radovima doktorski kandidati utvrđuju metode i tehnike istraživanja odn. korištenja akademskih izvora, te proširuju saznanja iz tematskih oblasti seminarskog rada. Seminarskim radovima uvježbava se i akademska pismenost doktorskog kandidata. Student je obavezan da **odbrani** seminarski rad pred akademskim auditorijem Univerziteta da bi se rad priznao kao izvor izbornog programa.

Seminarski radovi koji se kandiduju za samostalno vrednovanje u sistemu ECTS doktorskog studijskog programa moraju zadovoljiti opšte metodološke i naučno-istraživačke kriterije, kriterije akademske pismenosti, standarde korektnog citiranja, te zahtjeve minimalnog "obima rada" i zahtjeve relevantnosti "sadržaja rada" koji se definišu od strane mentora, odn. predmetnog nastavnika prilikom zadavanja teme.

Radovi moraju da budu veći od minimalnog obima koji iznosi 30 stranica standardno-formatiranog A4 teksta. Takođe, moraju biti izrađeni po propisanoj metodologiji tako da sadržajem odgovaraju zahtjevima teme i da obezbjeđuju najvišu ocjenu ("A-10-odličan/izuzetan", ili "B-9-odličan").

Odgovorni nastavnik može da unaprijed selekcionise teme ili oblasti iz kojih se mogu raditi seminarski radovi.

Član 32.

Diferencijalnim programom student stiče nedostajuće ulazne kompetencije za studij trećeg ciklusa za kandidate koji su završili studij prema ranijim propisima, u trajanju od najmanje deset /10/ semestara odn. za kandidate koji imaju završen specijalistički studij po propisima koji su važili do stupanja Zakona o visokom obrazovanju, kao i za kandidate čije prethodno akademsko obrazovanje nije u istom naučnom polju odn. matičnost njihovog prethodnog obrazovanja je djelimično podudarna sa osnovnom oblasti matičnosti doktorskog studijskog programa.

Procjenu obima prethodnog akademskog školovanja izraženog u ECTS bodovima za kandidate koji su završili prema ranijim propisima, kao i procjenu nedostajućih kompetencija, te u skladu sa tim definisanje diferencijalnog programa, vrši *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje*

studijskih programa u proširenom sastavu.

Diferencijalni program ne može da bude veći od 45 ECTS i po pravilu sadrži samo naučno-stručne i stručno-aplikativne predmete. Diferencijalni program ne sadrži predmete koji daju opšte, odn. generičke kompetencije trećeg ciklusa (nivoa obrazovanja), obzirom da su ove kompetencije već sadržane u nivou obrazovanja koji je studentu priznat radi nastavka školovanja. Diferencijalni program može da se organizuje u I, II i III semestru.

Diferencijalni program može da djelimično zamjeni izborni program doktorskog studija trećeg ciklusa do nivoa od 50% ECTS bodova koji su planirani izbornim programom. Razlika ECTS bodova diferencijalnog programa može da poveća ukupno planirani fond ECTS bodova studija trećeg ciklusa.

Član 33.

Fakultativni program u studiju trećeg ciklusa čine programi cjeloživotnog učenja, metodološki i naučni seminari, naučne sekcije i kampovi, učešće na okruglim stolovima i radionicama i drugi oblici neformalnog obrazovanja koje tokom doktorskog studija završi doktorski kandidat, a koji su prvenstveno usmjereni ka povećanju kompetencija doktorskih kandidata u specijalističkim i metodološkim vještinama i znanjima potrebnim za uspješno izvođenje naučno-istraživačkog rada, odn. za izradu doktorskog rada.

U okviru fakultativnog programa mogu da se verifikuju i boduju u sistemu ECTS i sljedeće aktivnosti doktorskog kandidata koje su obavljene nakon studija prvog i drugog ciklusa odn. nakon magistarskog studija ili su obavljene tokom doktorskog studija, a ne predstavljaju obavezni dio nastavnog plana i programa doktorskog studija:

- Objavljeni stručni i naučni radovi koji ne proizilaze neposredno iz naučno-istraživačkog projekta doktorskih studija (*naučne knjige, monografije, članci, zbornici, udžbenici, zbirke, praktikumi i dr.*);
- Seminarski radovi planirani da se izrade i odbrane tokom obrade nastavnog programa doktorskog studija ukoliko su odbranjeni pred akademskim auditorijem i ukoliko zadovoljavaju uslove naučne relevantnosti;
- Radovi prezentovani i objavljeni na stručnim ili naučnim skupovima;
- Prisustvovanje naučnim ili stručnim skupovima bez prezentovanja rada;
- Prisustvovanje kursevima cjeloživotnog učenja i usavršavanja sa listom neformalnih obrazovnih oblika koje je kandidat prošao tokom cjeloživotnog obrazovanja, a koji su relevantni za doktorski studij (*sa ECTS kvantifikacijama*);

- Učešće u ostalim naučno-istraživačkim ili stručnim projektima koji ne proizilaze neposredno iz naučno-istraživačkog projekta doktorskih studija;
- Profesionalna radna, stručna, klinička ili laboratorijska praksa sa vrednovanjem radnog i stručnog iskustva i postignutih rezultata u praksi koji su relevantni za doktorski studij (*sa ECTS kvantifikacijama*).
- Autorstvo u novim proizvodima, tehnologijama ili patentima;
- Uredništvo i članstvo u stručnim ili naučnim odborima;
- Opis i vrednovanje radnog, stručnog i naučno-istraživačkog iskustva i postignutih rezultata u praksi koji su relevantni za doktorski studij (*sa ECTS kvantifikacijama*);

ECTS bodovi dodijeljeni po osnovu fakultativnog programa ne mogu da zamjene fond ECTS bodova dodijeljen po osnovu obaveznih programskih aktivnosti, već povećavaju ukupno planirani fond ECTS bodova studija trećeg ciklusa. Relevantnost aktivnosti koje se predlažu za verifikaciju u fakultativnom programu procjenjuje mentor dokorskog kandidata a njihovu verifikaciju odobrava Nastavno-naučno vijeće fakulteta. Verifikaciju ovih aktivnosti vrši jedan od odgovornih nastavnika dokorskog studija prema prijedlogu dekana fakulteta ili lično dekan fakulteta.

Doktorski kandidat je dužan da odgovarajućim javnim ispravama, dokumentima i materijalnim artefaktima dokaže valjanost i relevantnost aktivnosti za koju traži bodovanje.

Fakultativni program ne može da bude vrednovan sa više od 30 ECTS bodova. Aktivnosti fakultativnog programa mogu da se odvijaju u periodu od II do V semestra dokorskog studijskog programa.

Član 34.

Istraživačko-akcioni program obuhvata aktivnosti vezane za istraživanja u okviru dokorskog rada/teze što uključuje i prethodno istraživanje radi definisanja istraživačkog projekta, istraživanje izvora, uvodno istraživanje radi definisanja teme dokorskog rada, primarna naučna istraživanja definisana naučno-istraživačkim projektom u okviru teme dokorskog rada, te završna istraživanja vezana za izradu dokorskog rada.

Istraživačko-akcioni program može da obuhvati i radnu, stručnu, kliničku i laboratorijsku praksu ukoliko su dio istraživačkog projekta, te učešće dokorskih kandidata u drugim naučno-istraživačkim projektima koji se odvijaju tokom dokorskog studija.

Član 35.

Istraživačko-akcioni program se vrednuje po etapama nakon naučne i stručne verifikacije svake od etapa podnošenjem odgovarajućih izvještaja koji su predmetom javne prezentacije i odbrane:

- ☑ **Prethodna istraživanja** koja su problemski i projektno definisana i imaju za cilj izradu Elaborata istraživačkog projekta. Prethodna istraživanja se ne boduju u sistemu ECTS;
- ☑ **Uvodno istraživanje** ima za cilj definisanje teme doktorskog rada. Ishod uvodnog istraživanja je odgovarajući *Izvještaj sa prijedlogom teme doktorskog rada*. Doktorski kandidati moraju da detaljno prouče tj. urade presjek svjetskih istraživanja iz oblasti koju su odabrali da bi iz te oblasti mogli da predlože temu.

Na osnovu odobrene teme doktorskog rada doktorskom kandidatu se dodjeljuje 5 ECTS bodova po ovom osnovu;

- ☑ **Primarno naučno istraživanje** definisano naučno-istaživačkim projektom u okviru teme doktorskog rada vrednuje se sa minimalno 40 ECTS bodova koji se dodjeljuju fazno nakon prihvatanja Elaborata istraživačkog projekta, te prihvatanja prolaznih izvještaja i finalnog naučnog izvještaja o realizaciji istraživanja. Primarno naučno istraživanje u okviru teme doktorske disertacije po pravilu se odvija u periodu od II do V semestra.
- ☑ **Završna istraživanja** su vezana za neposrednu izradu doktorskog rada i vrednuju se u okviru vrednovanja samog doktorskog rada.

Po osnovu studijskih aktivnosti u istraživačko-akcionom programu studija trećeg ciklusa doktorski kandidat može, zavisno od obima, karaktera, trajanja i kompleksnosti naučnih istraživanja, da ostvari više od minimalnog planiranog broja ECTS kredita. U tom slučaju povećava se ukupno planirani fond ECTS bodova studija trećeg ciklusa.

Komponente istraživačko-akcionog programa koje se boduju predstavljaju obavezni dio studijskog programa.

Član 36.

Istraživačko-diseminacijska komponenta doktorskog studijskog programa obuhvata javne prezentacije i odbrane istraživačkog projekta i rezultata istraživanja, objave rezultata istraživanja u naučnoj periodici, učešće na naučnim skupovima sa i bez prezentacije rezultata istraživanja, te izradu i javnu odbranu pristupnog i završnog doktorskog rada.

Obavezni elementi doktorskog studijskog programa koje doktorski kandidat mora da uspješno izvrši, a koji proizilaze iz istraživačko-diseminacijske komponente doktorskog studija su:

- *Pristupni rad;*
- *Elaborat istraživačkog projekta;*
- *Izveštaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme doktorskog rada;*
- *Prolazni izvještaj o realizaciji istraživanja;*
- *Finalni izvještaj o realizaciji istraživanja;*
- *Naučni članci/radovi objavljeni u naučnoj periodici;*
- *Verifikovano učešće u naučnim skupovima;*
- *Doktorski rad/disertacija.*

Član 37.

Student je obavezan da tokom prve godine doktorskog studija izradi i odbrani **pristupni rad**. Pristupni rad predstavlja prošireni seminarski odn. specijalistički rad iz užih naučnih oblasti koje pokrivaju predmeti obaveznog odn. izbornog programa doktorskog studija.

Cilj pristupnog rada je da doktorski kandidat demonstrira visok nivo teorijsko-metodoloških i interdisciplinarnih znanja u naučnim oblastima doktorskog studija, sposobnost primjene odgovarajućih metoda i istraživačkih tehnika, te da demonstrira poznavanje standarda akademske pismenosti.

Odbrana pristupnog rada je javna što se postiže objavom na WEB stranici Univerziteta o mjestu, datumu i vremenu odbrane sa ostalim podacima o doktorskome kandidatu i podacima vezanim za temu rada. Odrani teme moraju prisustvovati predmetni nastavnik u okviru čijeg predmeta ili uže naučne oblasti je rađen pristupni rad, ostali nastavnici i saradnici angažovani na tom predmetu i mentor doktorskog kandidata. Odrani mogu da prisustvuju, prema vlastitom nahodjenju i studenti, te akademsko i saradničko osoblje Univerziteta. Predmetni nastavnik, nakon završene odbrane, može da postavi dopunska pitanja vezana za rad, odn. za užu naučnu oblast kojoj pripada pristupni rad. Predmetni nastavnik može da vrati rad doktorskome kandidatu na doradu, ili da konstatuje da je rad uspješno odbranjen i da kandidatu odmah saopšti ocjenu. Ocjena treba da uključuje i inovativnost i kreativnost u prezentaciji rada, kao i ocjenu pristupa studenta u metodološkim i istraživačkim aspektima rada, odn. u praktičnoj primjenjivosti rada.

Za uspješno odbranjen pristupni rad kandidat doktorskih studija dobija 10 ECTS bodova.

Član 38.

Pristupni rad mora biti samostalni naučno-stručni rad u kojem student demonstrira stečeno znanje i kompetencije tokom studija i sposobnost za istraživački rad. Pristupni rad mora zadovoljiti opšte metodološke kriterije akademske pismenosti, standarde korektnog citiranja, zahtjeve minimalnog "obima rada" i zahtjeve relevantnosti "sadržaja rada" definisane sa mentorom, odn. predmetnim nastavnikom prilikom zadavanja teme.

Tema pristupnog rada treba da zadovolji kriterije relevantnosti za datu oblast, aktuelnosti, dostupnosti istraživačkih resursa, izvora i vremena za obradu. Tema mora biti precizno definisana, ne smije biti uopštena, ali ne smije biti ni preuska i pojedinačna, ne smije biti apstraktna, već konkretna i treba da sadrži aspekt praktične primjenjivosti.

Tema rada može da bude i razrada određenog teorijskog pitanja, praktično istraživanje određene pojave ili analiza slučaja iz prakse. Detaljnija uputstva vezana za metodološke aspekte izrade radova na Panevropskom univerzitetu data su u aktu "*Metodologija izrade studentskih i završnih radova Panevropskog univerziteta*".

Dužnost mentora je da pomogne studentu pri izboru teme, da preporuči izvore koje će koristiti i da ga uputi na metodologiju koju treba primijeniti. Mentor će takođe, u slučaju da se ukaže potreba, pomoći studentu u koncipiranju strukture rada, formulisanju naslova i rješavanju određenih dilema i poteškoća koje se mogu pojaviti prilikom istraživanja ili razrade odabrane tematike.

Procedura odbrane pristupnog rada detaljno je regulisana u *Pravilniku o studentskim radovima na Panevropskom univerzitetu (seminarskom, diplomskom, specijalističkom, pristupnom, master radu i doktorskoj disertaciji)*.

Član 39.

Doktorski kandidat je obavezan da izradi i odbrani završni **doktorski rad/disertaciju**, koji predstavlja originalni i samostalni naučni rad koji sumira rezultate naučnog istraživanja koja je doktorski kandidat sproveo u okviru teme dokorskog rada i koji po svojoj prirodi predstavlja novo naučno saznanje, odn. naučno otkriće.

Doktorski rad mora da zadovolji kriterije definisane u ovom Pravilniku i procjenjuje se sa najmanje 30 ECTS.

Struktura, okvirni sadržaj, način odbrane i administrativne procedure doktorskog rada/disertacije detaljnije su opisani u poglavlju 10. "*Završni rad - doktorska disertacija*" ovog Pravilnika.

Član 40.

Elaborat istraživačkog projekta doktorskog kandidata razrađuje plan, program i resurse istraživanja prema principima projektnog menadžmenta koje će doktorski kandidat obaviti samostalno ili u okviru šireg tima, a čiji ishod treba da bude doktorski rad. Elaborat istraživačkog projekta sumira prethodna istraživanja doktorskog kandidata u naučnoj oblasti doktorskog studija.

Elaborat treba da sadrži definiciju problema i predmeta istraživanja, svrhu i ciljeve istraživanja, strukturu, odn. kompoziciju projekta sa razrađenim istraživačkim aktivnostima što uključuje i podjelu svake aktivnosti na sekvence, razradu resursa i vremenske linije trajanja svih aktivnosti, razrada metoda istraživanja, rokove i nosioce pojedinih istraživačkih aktivnosti, finansijska i druga sredstva potrebna za istraživanje i analizu doprinosa rezultata istraživanja.

Sastavni dio projekta treba da budu još i pojedinačni planovi ljudskih, materijalnih i finansijskih resursa, plan upravljanja nabavkama, identifikacija, analiza i upravljanje rizicima u projektu, te opisi monitoringa i kontrolnih procesa.

Elaborat takođe mora da sadrži plan i program istraživačkih aktivnosti u vidu vremenskog dijagrama toka (gantograma) istraživanja po fazama izvođenja pojedinih oblika istraživanja, kao i dijagram toka izrade završnog rada po fazama sa planom periodičnog izvještavanja.

Elaborat istraživačkog projekta doktorskog kandidata usvaja Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta na osnovu javne prezentacije i odbrane Elaborata na sjednici Nastavno-naučnog vijeća u II semestru doktorskog studija. Sjednici mogu da prisustvuju i da aktivno učestvuju u dijelu sjednice koji se odnosi na prezentaciju i odbranu Elaborata, ali bez prava glasa, još i mentor doktorskog kandidata, predstavnici Naučno-istraživačkog instituta Panevropskog univerziteta, predstavnici ostalih naučno-istraživačkih ustanova koje su involvirane u projektu istraživanja doktorskog kandidata, rukovodilac, odn. naučni istraživači u pojedinačnom istraživačkom projektu iz kojeg proizilazi doktorska disertacija kandidata, predstavnici privrede, odn. ustanova koje finansiraju istraživanja iz kojih proizilazi doktorska disertacija kandidata, te ostalo akademsko osoblje

Panevropskog univerziteta zainteresovano za prezentaciju i odbranu Elaborata istraživačkog projekta doktorskog kandidata.

Elaborat istraživačkog projekta vrednuje se sa najmanje 15 ECTS kredit-bodova.

Član 41.

Naučni izveštaj je dokument kojim se stručnoj i naučnoj javnosti u formi informativnog naučnog rada predstavljaju rezultati projektovanog i realizovanog istraživanja uz prezentovanje neophodnih informacija o istraživačkom procesu, sistemu dokaza sa etapnim podacima i zaključcima faze istraživanja na koju se izvještaj odnosi. Izvještajem se akademska javnost obavještava o obimu i dubini završetka istraživačkih zadataka. Izvještaj takođe obuhvata i sintetički i kritički osvrt na sve publikacije koje su se pojavile povodom teme istraživanja.

Izvještaj mora da sadrži reference na *predmet, ciljeve i zadatke, hipoteze i varijable, te značaj i potrebu* obavljenog istraživanja. Takođe mora da sadrži i *teorijska polazišta* od kojih je istraživač polazio. Osvrt na način *kako je vršeno* proučavanje, odnosno istraživanje odabranog predmeta. Moraju se objasniti metode, tehnike i instrumenti koji su korišćeni u proučavanju i istraživanju, tj. moraju se obrazložiti sve *metodološke komponente i procedure* koje su korišćene u istraživanju. Izvještaj takođe mora da sadrži prikaz *sređivanja i obrade* prikupljenih činjenica, kao i *analizu i interpretaciju* tih činjenica i *formulisanje zaključaka* (rezultata) proučavanja i istraživanja. Na kraju izvještaja mora se navesti *literatura* kojom se istraživač u radu koristio. Izvještaj može da sadrži *priloge* (tabele, klastere, preglede, postupke obrade činjenica, statistička izračunavanja, eksperimentalne i druge programe, slike, faksimile itd.)

Na doktorskome studiju Panevropskog univerziteta doktorski kandidati po pravilu podnose tri izvještaja o realizaciji i toku usvojenog istraživačkog projekta: Izvještaj uvodnog istraživanja, Prolazni izvještaj o realizaciji istraživanja i Finalni izvještaj o realizaciji istraživanja. Zavisno od obima i dužine trajanja istraživanja doktorski kandidat može da podnese dva prolazna izvještaja o realizaciji istraživanja.

Član 42.

Izvještaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme doktorskog rada izrađuje kandidat doktorskog studija u saradnji sa svojim izabranim mentorom i/ili komentorom, a na osnovu uvodnih istraživanja koja je obavio prema Projektu naučnih istraživanja koji je ranije usvojen. Izvještaj

uvodnog istraživanja je tematski, preliminarni, problemski i metodološko-metodski definisan.

Izveštaj sa prijedlogom teme doktorskog rada sadrži:

- 📖 Kratku biografiju doktorskog kandidata sa podacima o toku prethodnih studija i naznakama o stečenim zvanjima, usmjerenjima i specijalizacijama;
- 📖 Prijedlog naziva teme doktorskog rada/disertacije;
- 📖 Obrazloženje prijedloga teme koje sadrži:
  - opis stručnog, tehnološkog ili naučnog problema, pojave ili uže oblasti koji se želi istraživati, analizirati ili opisati;
  - opis ciljeva koji se analizom i istraživanjem žele postići;
  - pregled postojećih saznanja, odn. vladajućih shvatanja u literaturi, kao i presjek svjetskih istraživanja iz oblasti koju su odabrali;
  - nacrt zaključaka, ključni elementi analize rada ili hipoteza koja se želi provjeriti;
  - metodologija koja će se primjenjivati i
  - naznaku građe koja će se koristiti;
- 📖 Kratak sadržaj programa istraživanja (*izvod iz usvojenog istraživačkog projekta*) na kojima kandidat treba raditi da bi došao do predloženih zaključaka, izvršio planiranu analizu ili dokazao predloženu hipotezu;
- 📖 Spisak objavljenih stručnih i naučnih radova kandidata uključujući i same radove u originalnom izdanju, kopirane ili u elektronskom obliku;
- 📖 Spisak patenata ili drugih otkrića, odnosno dokaza o postignutim uspjesima u praksi, sa preporukama, ukoliko postoje;
- 📖 Izjavu da nije prijavio doktorski rad s istovrsnom temom na drugoj visokoškolskoj ustanovi.

Doktorski kandidat podnosi izvještaj uvodnog istraživanja i predlaže temu završnog rada najkasnije do kraja trećeg semestra doktorskog studija. Izvještaj sa temom završnog rada - disertacije procjenjuje akademska komisija za ocjenu teme doktorskog rada koja daje svoje mišljenje u vidu odgovarajućeg izvještaja. Izvještaj sa temom završnog rada i mišljenjem komisije se prosljeđuje Vijeću za doktorske studije na razmatranje. Izvještaj

Komisije za ocjenu teme doktorskog rada sa mišljenjem Vijeća za doktorske studije prosljeđuje se Senatu univerziteta koji odobrava temu doktorskog rada, vraća izvještaj na dodatnu obradu ili odbija predloženu temu doktorskog rada.

Kandidat koji već učestvuje u naučno-istraživačkom projektu može da kandiduje temu koja proizilazi iz tog Projekta. Kandidat može neposredno uz upis da kandiduje naučno-istraživački projekat iz kojeg treba da proizađe tema doktorskog rada. Kandidat može da naučno-istraživački projekat iz kojeg treba da prizađe tema doktorskog rada definiše u okviru dinamike studija u skladu sa ovim Pravilnikom.

Na osnovu odobrene teme doktorskog rada doktorskom kandidatu se dodjeljuje 5 ECTS bodova po ovom osnovu.

Član 43.

Prolazni izvještaj o realizaciji istraživanja je prvi, javni, pisani naučni izvještaj koji se izrađuje nakon usvojene teme doktorskog rada i sprovedene prve faze primarnih naučnih istraživanja definisanih naučno-istaživačkim projektom u okviru teme doktorskog rada.

Izvještaj podnosi doktorski kandidat Nastavno-naučnom vijeću fakulteta na kojem se organizuje javna prezentacija i odbrana izvještaja. Po osnovu odobrenog i usvojenog Izvještaja, doktorskom kandidatu se dodjeljuje 10 ECTS bodova za Izvještaj i alikvotni broj ECTS bodova za naučno-istraživački rad koji je obuhvaćen izvještajem. Prvi (javni) izvještaj o realizaciji istraživanja se mora podnijeti do kraja IV semestra doktorskih studija.

Član 44.

Finalni izvještaj o realizaciji istraživanja je drugi, javni, pisani naučni izvještaj koji se izrađuje nakon sprovedenih primarnih naučnih istraživanja definisanih naučno-istaživačkim projektom u okviru teme doktorskog rada.

Izvještaj podnosi doktorski kandidat Nastavno-naučnom vijeću fakulteta na kojem se organizuje javna prezentacija i odbrana izvještaja. Odobreni Izvještaj predstavlja osnovu za izbor komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada. Po osnovu odobrenog i usvojenog Izvještaja, doktorskom kandidatu se dodjeljuje 10 ECTS bodova za Izvještaj i alikvotni broj ECTS bodova za naučno-istraživački rad koji je obuhvaćen izvještajem. Drugi javni, finalni izvještaj o realizaciji istraživanja se mora podnijeti do kraja V semestra doktorskih studija.

Član 45.

Naučni članci/radovi objavljeni u naučnoj periodici predstavljaju obavezni dio doktorskog studijskog programa. Doktorski kandidat je obavezan da tokom doktorskog studija objavi bar jedan naučni rad u kojemu je jedini ili jedan od glavnih autora, u kategorisanim naučnim časopisima ili zbornicima sa recenzijom, ili da ima rad prihvaćen za objavljivanje, ukoliko je tema i sadržaj rada vezana za naučno područje studijskog programa i da po tom osnovu stekne minimalno 10 ECTS bodova u skladu sa Tabelom koeficijenata kompetentnosti prema grupama indikatora iz člana 120 ovog Pravilnika. Vrednovanje časopisa u kojim su radovi objavljeni i vrednovanje samih radova u bibliometrijskom i scientometrijskom sistemu i sistemu ECTS vrši Centar za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta.

Član 46.

Učešće na naučnim skupovima sa ili bez prezentovanja radova predstavljaju obavezni dio doktorskog studijskog programa. Doktorski kandidat je obavezan da tokom doktorskog studija učestvuje na bar jednom kategorisanom naučnom skupu i da po tom osnovu ostvari minimalno 5 ECTS bodova u skladu sa Tabelom koeficijenata kompetentnosti prema grupama indikatora iz člana 120. ovog Pravilnika.

Doktorski kandidat je dužan da na odgovarajući način dokumentuje učešće na naučnom skupu i da dokumentuje prezentaciju rada, ukoliko je rad prezentovan.

Član 47.

Doktorski kandidat je dužan da biblioteci Univerziteta odn. Centru za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta priloži publikaciju u kojoj je objavljen rad, kao i sam rad u elektronskom obliku ukoliko nije zaštićen autorskim pravima kod ustanove koja je rad objavila.

Verifikovani studentski radovi moraju da se trajno čuvaju i katalogiziraju u Biblioteci Univerziteta.

Član 48.

Doktorski kandidat mora da tokom doktorskog studija uspješno završi sljedeće **obavezne studijske aktivnosti** sa minimalnim brojem ECTS kredit bodova ostvarenim po svakoj od navedenih aktivnosti:

Tabela 1: Pregled ECTS bodovanja obaveznih programskih aktivnosti

Studijska aktivnost	Min. ECTS
Obavezni nastavni program	15
Izborni nastavni program	30
Izrada i odbrana Elaborata istraživačkog projekta	15
Uvodno istraživanje radi definisanja teme doktorskog rada (<i>sa odobravanjem teme</i>)	5
Naučna istraživanja u okviru teme doktorske disertacije	40
Prvi prolazni (javni) izvještaj o realizaciji istraživanja	10
Drugi finalni (javni) izvještaj o realizaciji istraživanja	10
Učešće na naučnim skupovima	5
Objava rezultata istraživanja (<i>ili drugih naučnih radova</i>) u naučnoj periodici	10
Pristupni rad	10
Odbranjeni doktorski rad	30
SVEGA:	180

Zavisno od specifičnosti studijskog programa, toka studija, obima naučnih istraživanja i drugih razloga doktorski kandidat može da ostvari veći broj ECTS kredit-bodova u odnosu na minimalne bodove navedene u gornjoj tabeli iz sljedećih obaveznih studijskih aktivnosti: nastavni program (*obavezni i izborni*), naučno-istraživački rad, učešće na naučnim skupovima i objava rezultata istraživanja (*ili drugih naučnih radova*) u naučnoj periodici.

Ukupan broj ECTS bodova koje doktorski kandidat ostvari tokom studija može da bude veći od minimalnog broja od 180 ECTS i po osnovu neobaveznih studijskih aktivnosti koje su doktorskom kandidatu

kategorisane i verifikovane u sistemu ECTS po osnovu izbornog programa, diferencijalnog programa, fakultativnog programa, seminarskih radova i drugih legitimnih izvora.

Član 49.

Struktura nastavnog programa doktorskog studija III ciklusa podrazumjeva sticanje minimum 180 ECTS kredit-bodova u periodu od minimum 3 školske godine odn. u trajanju od 6 semestara.

Tabela 2: Distribucija ECTS bodova po semestrima

<i>Studijska aktivnost</i>	<i>S e m e s t a r (ECTS)</i>					
	I	II	III	IV	V	VI
Obavezni nastavni program	15					
Pristupni rad	10					
Izborni nastavni program		15	15			
Diferencijalni program (opciono)						
Fakultativni program (opciono)						
Izrada i odbrana Elaborata istraživačkog projekta		15				
Uvodno istraživanje radi definisanja teme doktorskog rada		5				
Naučno-istraživački rad u okviru teme doktorske disertacije			20		20	
Prvi prolazni (javni) izvještaj o realizaciji istraživanja				10		
Objava rezultata istraživanja u naučnoj periodici				10		
Učešće na naučnim skupovima				5		
Drugi finalni (javni) izvještaj o realizaciji istraživanja					10	
Izrada i odbrana doktorskog rada						30
SVEGA po god.	60		60		60	
UKUPNO doktorski studij	180					

Tabela 3; Hodogram studijskih aktivnosti

Studijska aktivnost	Semestar					
	I	II	III	IV	V	VI
Obavezni program	■					
Pristupni rad	■					
Izborni program		■	■			
Diferencijalni program	■	■	■			
Fakultativni program		▨	▨	▨	▨	
Učešće na naučnim skupovima u prvoj godini studija		■				
Izbor mentora/komentora		■				
Izrada i odbrana Elaborata istraživačkog projekta doktorskog studija		■				
Izrada i usvajanje Individualnog nastavnog plana i programa doktorskog kandidata		■				
Izbor Komisije za ocjenu teme doktorskog rada		■				
Uvodno istraživanje radi definisanja teme doktorskog rada		■	■			
Izveštaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme doktorskog rada			■			
Izveštaj Komisije za ocjenu teme doktorskog rada			■			
Usvajanje teme doktorskog rada			■			
Naučno-istraživački rad u okviru teme doktorske disertacije		▨	■	■	■	
Prvi (javni) izvještaj kandidata o realizaciji istraživanja				■		
Prvi izvještaj mentora o realizaciji studija doktorskog kandidata				■		
Objava rezultata istraživanja u naučnoj periodici			■	■		

Studijska aktivnost	Semestar					
	I	II	III	IV	V	VI
Učešće na naučnim skupovima u drugoj godini studija			■	■		
Drugi (javni) izvještaj kandidata o realizaciji istraž.					■	
Objava rezultata istraživanja u naučnoj periodici				■	■	
Učešće na naučnim skupovima u trećoj godini studija					■	
Izbor Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada					■	
Izrada doktorskog rada				■	■	■
Finalni izvještaj mentora o realizaciji studija doktorskog kandidata i gotovosti doktorskog rada						■
Izvještaj Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada						■
Obrana doktorskog rada i teze						■

Član 50.

Student u saradnji sa mentorom i dekanom matičkog fakulteta definiše detaljan prijedlog **Individualnog nastavnog plana i programa studija trećeg ciklusa** koji predstavlja individualizirani i personalizirani plan obrazovnih i istraživačkih aktivnosti i korespondentnih programskih sadržaja, čiji je cilj stvaranje pedagoških i formalno-pravnih uslova za pristupanje izradi i odbrani završnog doktorskog rada.

Individualni plan i program doktorskog kandidata uzima u obzir i rezultate prethodnog formalnog obrazovanja kojeg je kandidat završio, ali i rezultate ostalih obrazovnih i saznanjnih iskustava kandidata u okviru neformalnog obrazovanja kojeg je kandidat prošao i praktičnih iskustava i saznanja koja je stekao kroz svoje cjeloživotno radno, stvaralačko i naučno-istraživačko angažovanje.

Uzimajući u obzir podjelu na naučne discipline i specifičnosti znanja i

vještina u naučnoj oblasti koja po sadržaju obuhvata predloženu temu završnog rada, te potrebna specijalistička znanja i istraživačke aktivnosti, mentor kandidata u saradnji sa kandidatom definišu specifičan Individualni plan i program doktorskog kandidata koji sadrži sljedeće elemente:

- (a) Ciljeve personalnog nastavnog plana i programa;
- (b) Ishode nastavnog programa sa definisanim opštim i specifičnim kompetencijama koje treba da dobije kandidat nakon savladavanja programa;
- (c) Opis rezultata prethodnog formalnog obrazovanja (sa ECTS kvantifikacijama);
- (d) Jezik (jezici) na kojem (kojima) se izvodi nastava i vrši ocjenjivanje određenog predmeta ili pojedine studijske jedinice;
- (e) Način procjene rezultata svake pojedine obrazovne jedinice i svakog predmeta;
- (f) Obavezni program doktorskog studija;
- (g) Izborni program doktorskog kandidata sa navođenjem izvornih izbornih predmeta i modula ili predmeta koji su položeni na drugoj visokoškolskoj ustanovi u doktorskome studiju a priznaju se rješenjem *Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu)*. Svaki predmet mora da bude kvantificiran u ECTS sistemu bodovanja.
- (h) Diferencijalni program - ukoliko postoji, za sticanje nedostajućih kompetencija za upisani studij trećeg ciklusa.

Uz predložene predmete i module mora se priložiti **nastavni program (syllabus) naprednog nivoa** obrade ovih predmeta, sa okvirnim i dodatnim nastavnim sadržajima, ciljevima i opisom predmeta, naprednim kompetencijama znanja i vještina, oblicima i metodologijom izvođenja nastave i istraživanja, preduslovima za obradu pojedinih predmeta i grupe predmeta, načinom evaluacije znanja, kao i spisak obaveznih udžbenika, priručnika, dodatne literature za stepen trećeg ciklusa i drugih izvora na osnovu kojih se polaže ispit i vrši evaluacija postignuća studenta;

- (i) Fakultativni program - ukoliko postoji, za koji se mora navesti detaljna specifikacija izvora vrednovanja sa ECTS kvantifikacijama u okviru studija trećeg ciklusa i koji mogu da sadrže aktivnosti i događaje navedene u članu 33. ovog Pravilnika.

Rezultati prethodnog formalnog i neformalnog obrazovanja, praktičnog iskustva i radnog odn. naučno-istraživačkog angažovanja doktorskog kandidata mogu da se kvantificiraju u ECTS sistemu kredit-bodova u fakultativnom programu u skladu sa ovim Pravilnikom i Statutom Univerziteta, samo ako su obrazovne jedinice i događaji obuhvaćeni

fakultativnim programom nastali nakon studija prvog i drugog ciklusa, odn. magistarskog studija ili su nastali tokom doktorskog studija, a ne predstavljaju obavezni dio nastavnog plana i programa doktorskih studija;

- (j) **Izvod iz plana i programa istraživačkog projekta** u vidu vremenskog dijagrama toka (gantograma) istraživanja po fazama i osnovnim metodološkim i didaktičkim aspektima izvođenja studija i istraživanja sa potrebnim vremenom za izvođenje pojedinih oblika istraživanja;
- (k) Dijagram toka **izrade završnog rada** po fazama sa planom periodičnog izvještavanja;
- (l) Druga pitanja od značaja za izvođenje nastavnog programa.

Član 51.

Individualni plan i program doktorskog studija trećeg ciklusa za predloženog doktorskog kandidata razmatra i usvaja Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta. Na sjednici Vijeća prisustvuju mentor i kandidat koji obrazlažu predloženi plan i program.

Kandidat doktorskog studija u saradnji sa mentorom dužan je da najkasnije 15 dana od dana izbora mentora da završi individualni nastavni plan i program iz prethodnog člana i dostavi ga Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta na usvajanje. Individualni plan i program doktorskog kandidata moraju da se stave na dnevni red Vijeća najkasnije 30 dana od dana izbora mentora.

Studenti upisani na doktorski studij pohađaju nastavu obaveznog programa i prije neposrednog usvajanja vlastitog Individualnog plana i programa na sjednici Nastavno-naučnog vijeća matičnog fakulteta.

Član 52.

Na osnovu usvojenog Individualnog plana i programa doktorskog studija za svakog studenta pojedinačno, stručne službe matičnog fakulteta i Univerziteta planiraju raspored nastavnih, istraživačkih i obrazovnih aktivnosti.

Student doktorskog studija savladava sve predmete na naprednom nivou o čemu se neposredno dogovara sa predmetim profesorom, ostalim nastavnim osobljem i svojim mentorom. Da bi student ostvario pravo na napredni nivo u ECTS bodovanju predmeta doktorskih studija, nastavno osoblje i mentor moraju dokumentovati u kurikulumu pojedinačnih predmeta i u dnevniku rada dodatne odn. proširene obrazovne sadržaje i proširene, odn. dodatne izvore za učenje.

Član 53.

Nastava na doktorskom studiju je interaktivnog, instruktivnog i konsultativnog tipa. Ispiti iz obaveznih i izbornih predmeta na studijama trećeg ciklusa polažu se u skladu sa planiranim oblicima evaluacije iz nastavnog programa pojedinačnih predmeta i u skladu sa odredbama Statuta Univerziteta.

U izvođenju dijela mentorske nastave na doktorskim studijama mogu učestvovati i istaknuti stručnjaci i naučnici, profesori sa drugih univerziteta i profesori emeritusi u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i odredbama Statuta.

Usvojeni Plan i program dokorskog studija trećeg ciklusa realizuje se kroz skup različitih formi rada, angažovanih profesora, kandidata i mentora koje uključuju, ali se ne ograničavaju na redovnu nastavu, instruktivnu i konsultativnu nastavu i seminare, rad u sekcijama, ljetne i zimske kampove, učešće na okruglim stolovima i radionicama, izradu seminarskih i pristupnih radova i referata, naučno istraživački rad, te izradu i odbranu završnog-dokorskog rada.

5. Pristup doktorskom studiju trećeg ciklusa

Član 54.

Na studij trećeg ciklusa mogu se upisati kandidati koji ispunjavaju sljedeće **formalne uslove**:

a) prethodno obrazovanje:

- Završene diplomske/master ili integrisane akademske studije sa najmanje 300 ECTS bodova;
- Završene postdiplomske-magistarske studije sa stečenim akademskim zvanjem magistra nauka po ranijim važećim zakonskim propisima, ukoliko nema prijavljen doktorat prema odredbama Zakona o univerzitetu;
- Stečeno visoko obrazovanje po ranijim važećim zakonskim propisima u trajanju od najmanje 10 (deset) semestara što odgovara obimu od 300 ECTS bodova;
- Završen specijalistički studij po propisima koji su važili do stupanja Zakona o visokom obrazovanju, uz obavezu savladavanja diferencijalnog programa, tako da procjenjeni obim prethodnog školovanja i diferencijalnog programa iznosi 300 ECTS;

- b) Prosječna ocjena na svim nivoima prethodnog akademskog obrazovanja od najmanje 8,00;

Izuzetno, za upis na doktorske studije mogu da konkurišu i kandidati čiji prosjek je veći od 7,00 ukoliko dostave dokumentaciju o učešću u naučno-istraživačkom radu, ili učešću u naučno-istraživačkim projektima, ili posjeduju objavljene naučne radove u kategorisanim naučnim časopisima ili zbornicima sa recenzijom, ili rezultate po osnovu autorstva u inovacijama i patentima. Pri tom moraju dostaviti i preporuku dva univerzitetska profesora ili naučna istraživača koji su upoznati sa akademskim postignućima potencijalnog studenta.

- c) Znanje bar jednog stranog jezika;
- d) Specifični uslovi za pojedine studijske programe koje propišu Nastavno-naučna vijeća matičnih fakulteta nosioca dokorskog studijskog programa ili Senat Univerziteta a koji proizilaze iz naučne oblasti dokorskog studija ili iz zahtjeva sistema javne konkurencije.

Magistru nauka mogu se prilikom upisa priznati ECTS bodovi po osnovu naučno-istraživačkog rada koji je obavio u okviru magistarskog studija, kao i po osnovu odbranjene teze završnog magistarskog rada. Magistru nauka mogu da se priznaju i pojedini ispiti koji su položeni tokom magistarskog studija.

Na osnovu priznatih ECTS bodova iz magistarskog studija, magistar nauka može biti upisan na drugu godinu doktorskih studija, u skladu sa odredbama ovog Pravilnika kojima su regulisani dinamika studiranja, produžetak studija i upis u višu godinu doktorskih studija.

Rješenje o priznavanju ECTS bodova magistru nauka po svim osnovama i o upisu na više godine dokorskog studija donosi Vijeće za doktorske studije dokorskog studijskog programa po osnovu pribavljenih mišljenja *Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu)* vezano za vrednovanje magistarskih studija i pojedinih ispita.

Procjenu obima prethodnog akademskog školovanja izraženog u ECTS bodovima za **kandidate koji su završili prema ranijim propisima**, izuzev kandidata koji imaju akademski stepen magistra nauka, kao i definisanje, po potrebi, diferencijalnog programa, vrši *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu)*. Procjena obima prethodnog akademskog školovanja se ne vrši ukoliko kandidat za upis na doktorske studije posjeduje odgovarajuću ispravu o ekvivalenciji sa 300 ECTS bodova izdanu od strane ovlaštene ustanove.

Kandidat posjeduje **znanje stranog jezika** u potrebnom nivou za doktorski

studij ako je položio u prethodnom akademskom školovanju bar jedan ispit stranog jezika sa ostvarenom ocjenom od najmanje 8,00, ili ako je položio napredni nivo stranog jezika u registrovanoj školi stranih jezika, ili ako je strani jezik ujedno i njegov materinji jezik, ili ako je prethodno visoko obrazovanje završio na stranju visokoškolskoj ustanovi na stranom jeziku.

Kandidat koji u prethodnom akademskom školovanju nije položio bar jedan ispit stranog jezika sa ostvarenom ocjenom od najmanje 8,00 a ne ostvaruje ni jedan od ostalih uslova opisanih u prethodnom stavu može da upiše doktorski studij, ali ima obavezu da na Panevropskom univerzitetu tokom doktorskog školovanja položi ispit stranog jezika sa ocjenom većom od 8,00.

Član 55.

Radnici odn. saradničko osoblje koji su u radnom odnosu na Panevropskom univerzitetu, ukoliko su odgovarajućom odlukom Senata Univerziteta proglašeni za *naučni podmladak Univerziteta* odn. ukoliko imaju status *istraživača na Univerzitetu* mogu da upišu odgovarajući doktorski studijski program na univerzitetu i nisu predmetom ograničenja vezanog za upisne kvote na tim studijskim programima.

Radnici odn. saradničko osoblje iz prethodnog stava moraju da ispune uslove za upis na doktorski studij Panevropskog univerziteta vezane za nivo prethodnog obrazovanja, prosječnu ocjenu ostvarenu na svim nivoima prethodnog akademskog obrazovanja, znanje bar jednog stranog jezika i druge specifične uslove za pojedine studijske programe koje propišu Nastavno-naučna vijeća fakulteta nosioca doktorskog studijskog programa ili Senat Univerziteta.

Član 56.

U zavisnosti od **matičnosti naučnih oblasti prethodnog akademskog obrazovanja** kojeg je završio kandidat doktorskog studija iz člana 54. moguće su sljedeće opcije prilikom upisa na studij trećeg ciklusa:

 Ukoliko je doktorski studijski program matičan u istom naučnom polju, ili je matičnost doktorskog studijskog programa podudarna sa osnovnom oblasti matičnosti prethodnog akademskog obrazovanja kandidata, tada kandidat može da upiše doktorski studij bez dodatnih pedagoških obaveza;

 Ukoliko doktorski studijski program nije u istom naučnom polju, ili je matičnost studijskog programa djelimično podudarna sa osnovnom oblasti matičnosti prethodnog akademskog obrazovanja

kandidata, tada kandidatu može da se odobri upis na doktorski studij zavisno od procjene njegovih akademskih i naučno-istraživačkih kompetencija za upisani doktorski studij i uz određivanje diferencijalnog programa kojim se nadoknađuju nedostajuće kompetencije.

Metodologija vrednovanja studijskih programa radi utvrđivanja njihove matičnosti i stepena međusobne usklađenosti definisana je u *Pravilniku o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa* Panevropskog univerziteta. Procjenu nedostajućih kompetencija kandidata dokorskog studija stečenih u prethodnom obrazovanju, te mogućnost sticanja nedostajućih kompetencija kroz diferencijalni program, kao i sadržaj diferencijalnog programa određuje *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa* u proširenom sastavu.

Član 57.

Opšti uslov za upis na doktorski studij je uplata propisane upisnine odn. alikvotnog dijela školarine prema *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*, koje donosi Upravni odbor Univerziteta.

Član 58.

Kandidat prilikom upisa zaključuje **Ugovor o studiranju** kojim obje ugovorne strane, Panevropski univerzitet i doktorski kandidat koji se upisuje, preuzimaju obaveze i stiču određena prava u procesu studiranja.

Član 59.

Strani državljani mogu da se upišu na doktorski studij pod istim opštim uslovima kao i državljani Republike Srpske, odn. BiH.

U cilju nastavka školovanja, *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa* vrši vrednovanje i priznavanje stranih visokoškolskih ispisa za doktorske kandidate strane državljanke radi nastavka obrazovanja, odnosno uključivanja u nivoe visokog obrazovanja u sistemu visokog obrazovanja Republike Srpske.

Postupku nostrifikacije iz prethodnog stava **ne podliježu** diplome stečene u Republici Srbiji, na osnovu Sporazuma o uzajamnom priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata ("*Službeni glasnik Republike Srpske*", broj 79/05).

Postupak priznavanja ne sprovodi se za javne isprave stečene na teritoriji bivše SFRJ.

Član 60.

Univerzitet raspisuje **Konkurs za upis** studenata na doktorskom studiju u svim studijskim programima ili za pojedine studijske programe trećeg ciklusa za koje ima licencu odn. dozvolu za rad, na osnovu odluke Upravnog odbora Univerziteta i uz prethodno pribavljeno mišljenje Senata Univerziteta.

Konkursom se utvrđuje broj kandidata za upis na doktorske studijske programe prema raspoloživim kapacitetima Univerziteta i na osnovu predviđenih parametara kvaliteta studija. U konkursu se navode opšti, formalni i specifični uslovi za upis na pojedine doktorske studijske programe i potrebna dokumentacija koju kandidati prilažu.

Univerzitet može da raspisuje više konkursa za prijem studenata u istoj školskoj godini, poštujući uslove propisane članom 14., stav 1. ovog Pravilnika, sve do popune planiranog broja studenata, ukoliko termin konkursa ne ugrožava parametre kvaliteta studija.

Član 61.

Doktorski kandidati prilažu prilikom upisa sljedeću **dokumentaciju**:

a) **obaveznu dokumentaciju**:

- biografija (*CV-curriculum vitae*);
- dokumentacija kojom se potvrđuje pravni subjektivitet dokorskog kandidata:
  - ☞ izvod iz matične knjige rođenih;
  - ☞ uvjerenje o državljanstvu;
- dokumentacija kojom se potvrđuje obrazovni legitimitet kandidata:
  - ☞ ovjerene kopije diploma stečenih na prethodnim nivoima akademskih studija u visokom obrazovanju (*uz predočavanje originala diploma na uvid*);
  - ☞ ovjerene kopije dodatka diplomi (*ukoliko je izdat studentu*), ili uvjerenja o položenim ispitima na prethodnim nivoima akademskih studija u visokom obrazovanju iz kojih su vidljive ocjene ostvarene u svim položenim predmetima;
Dodatak diplomi ili uvjerenje o položenim ispitima se ne moraju dostavljati ukoliko je prosjek ocjena vidljiv iz izdane diplome dokorskog kandidata;
  - ☞ dokaz da je doktorski kandidat položio ispit stranog jezika na prethodnim nivoima akademskih studija u visokom obrazovanju sa ostvarenom ocjenom od najmanje 8,00

(dodatak diplomi ili uvjerenje o položenim ispitima iz kojih je vidljiv položen ispit stranog jezika i ostvarena ocjena), ili dokaz da je završio napredni nivo stranog jezika u registrovanoj školi stranih jezika, ili dokaz da strani jezik predstavlja ujedno i materinji jezik doktorskog kandidata;

Kandidati koji su završili visoko obrazovanje u stranoj zemlji ili na stranom jeziku ne moraju da prilažu poseban dokaz o poznavanju stranog jezika osim odgovarajuće diplome o završenom visokom obrazovanju.

b) dopunsku dokumentaciju:

- dokumentacija kojom kandidat dokazuje učešće u prethodnom naučno-istraživačkom radu ili učešće u naučno-istraživačkim projektima;
- dokumentacija kojom kandidat dokazuje rezultate koje je ostvario u prethodnom naučno-publicističkom radu;
- dokumentaciju kojom kandidat dokazuje učešće na naučnim skupovima;
- dokumentaciju kojom kandidat dokazuje rezultate koje je ostvario po osnovu autorstva u inovacijama i patentima.

Dopunska dokumentacija nije obavezna prilikom upisa doktorskih kandidata, ali kandidati u tom slučaju neće biti bodovani po osnovama za koje nisu dostavili dokumentaciju ukoliko se bude formirala rang-lista za upis na doktorske studije.

- c) Dodatnu dokumentaciju** kojom kandidati dokazuju ispunjavanje specifičnih uslova koje za pojedine studijske programe propiše Nastavno-naučna vijeća fakulteta nosioca doktorskog studijskog programa ili Senat Univerziteta.

Prijava na konkurs doktorskih kandidata koji ne dostave svu obaveznu dokumentaciju neće se uzeti u razmatranje prilikom formiranja liste kandidata za upis.

Doktorski kandidati koji su visoko obrazovanje završili u stranoj državi i posjeduju visokoškolske isprave na stranom jeziku dužni su da pored dokumentacije navedene u prethodnim stavovima dostave još i prevod diplome, dodatka diplomi ili prepisa položenih ispita sa ocjenama, odnosno prevod druge strane visokoškolske isprave kojom se potvrđuje završeno školovanje na visokoškolskom nivou, koji su ovjereni od strane ovlašćenog sudskog tumača na jedan od jezika u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj. Ovi studenti su takođe dužni da dostave i Nastavni plan i program studija, odnosno studijski program, bilo original Nastavnog plana i programa, ili da je preuzet sa internet stranice strane visokoškolske ustanove sa ovjerenim prevodom od strane ovlašćenog sudskog tumača.

Član 62.

Prilikom upisa na doktorske studijske programe kandidati **ne polažu prijemni**, odn. **kvalifikacioni ispit**.

Podobnost kandidata za upis na određene doktorske studijske programe u skladu sa uslovima navedenim u konkursu utvrđuje **Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u proširenom sastavu**. Bar jedan član Komisije mora biti odgovorni nastavnik na tom doktorskom studijskom programu. *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa* posebno vrši vrednovanje prethodnog studija za kandidate strane državljanke i kandidate kod kojih matičnost njihovog prethodnog akademskog obrazovanja nije u istom naučnom polju ili je djelimično podudarna sa osnovnom oblasti matičnosti dokorskog studijskog programa kojeg upisuju.

Ukoliko je broj prijavljenih kandidata dokorskog studija koji zadovoljavaju uslove veći od broja kandidata koji su planirani za upis na prvu godinu dokorskog studija i koji su naznačeni u Konkursu, sprovođi se procedura **rangiranja kandidata**.

Radnici, odn. saradničko osoblje koji su u radnom odnosu na Panevropskom univerzitetu, a koji se prijavljuju na Konkurs za upis studenata na doktorskom studiju izuzeti su od procedure rangiranja kandidata ukoliko su odgovarajućom odlukom Senata Univerziteta proglašeni za naučni podmladak Univerziteta, odn. ukoliko imaju status istraživača na Univerzitetu.

Magistri nauka koji na osnovu mišljenja *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u proširenom sastavu* zadovoljavaju uslove za upis na doktorski studijski program i koji su na osnovu priznatih ECTS bodova iz magistarskog studija upisani na drugu godinu dokorskih studija ne podliježu proceduri rangiranja kandidata.

Član 63.

Bodovanje kandidata za upis dokorskog studija i prijedlog rang liste kandidata utvrđuje *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u proširenom sastavu* prema kriterijuma Pravilnika o dokorskim studijama i u skladu sa *Pravilnikom o kvalifikacionom ispitu i upisu na Panevropski univerzitet*.

Bodovanje se vrši zasebno za svaki dokorski studijski program na osnovu zbira bodova ostvarenih iz sljedećih izvora:

- Bodovanje opšteg uspjeha kandidata na svim nivoima u

prethodnom akademskom studiju. Maksimalan broj bodova ostvaren po ovom osnovu je 50.

- ❑ Bodovanje rezultata koje je kandidat ostvario u prethodnom naučno-istraživačkom radu ili učešću u naučno-istraživačkim projektima. Maksimalan broj bodova po ovom osnovu je 20.
- ❑ Bodovanje rezultata koje je kandidat ostvario u prethodnom naučno-publicističkom radu. Maksimalan broj bodova po ovom osnovu je 15.
- ❑ Bodovanje rezultata koje je kandidat ostvario po osnovu učešća na naučnim skupovima. Maksimalan broj bodova po ovom osnovu je 10.
- ❑ Bodovanje rezultata kandidata po osnovu autorstva u inovacijama i patentima. Maksimalan broj bodova po ovom osnovu je 5;

Kandidat može ostvariti maksimalno 100 bodova po svim osnovama. Metodologija obračuna bodova prema osnovama iz prethodnog stava definisana je u *Pravilniku o kvalifikacionom ispitu i upisu na Panevropski univerzitet.*

Konačnu listu, odn. rang-listu upisanih kandidata na doktorski studij utvrđuje Nastavno-naučno vijeće fakulteta kojem pripada odgovarajući studijski program.

Kandidat ima pravo uvida u dokumentaciju *Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u proširenom sastavu*. Kandidat koji nije upisan na doktorski studij ima pravo da podnese žalbu rektoru Univerziteta zbog utvrđene nepodobnosti za upis na doktorski studij odn. pravo na prigovor na redoslijed kandidata za upis na studij, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Panevropskog univerziteta.

Član 64.

Upis na studije koji Panevropski univerzitet "APEIRON" organizuje po osnovu Sporazuma sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inostranstva vrši se u skladu sa pravilima koja su definisana tim Sporazumima i u skladu sa zakonskim propisima koji važe u Republici Srpskoj i BiH.

Član 65.

Panevropski univerzitet, prije raspisivanja konkursa za upis novih studenata, definiše i javno objavljuje visinu **naknade za studiranje i cijene ostalih usluga**, odn. troškova koji se naplaćuju na doktorskom studiju trećeg ciklusa.

Naknade za školarine mogu da variraju zavisno od doktorskog studijskog programa kojeg kandidat upisuje, troškova za naučno-istraživački rad, obima dopunskih obrazovnih usluga, godine studija, sjedišta u kojem se izvodi studij ili drugih parametara koji utiču na troškove doktorskih studija.

Za studente strane državljanke može da se odredi različit nivo upisnine, školarine, odn. drugih naknada po osnovu studiranja u odnosu na studente iz Republike Srpske, odn. BiH, a u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga* Panevropskog univerziteta.

Student može da **uplati školarinu** i/ili druge usluge Univerziteta **u ratama** u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

Ukoliko student obaveze po osnovu školarine uplaćuje u ratama tada je dužan da alikvotne iznose školarine uplaćuje prema dinamici i uslovima predviđenim u *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

Student ne može da upiše narednu školsku godinu doktorskog studija odn. ne može da pristupi odbrani završnog doktorskog rada ukoliko nije izmirio sve finansijske obaveze prema Univerzitetu iz prethodnih godina.

Član 66.

Radnicima zaposlenim na Univerzitetu, odn. članovima njihove uže porodice, članovima Upravnog odbora Univerziteta i članovima njihove porodice, te vlasnicima i osnivačima Univerziteta i članovima njihove uže porodice mogu da se formiraju **posebne cijene školarine** u skladu sa odredbama *Pravila o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

Studenti iz porodica iz kojih na Panevropskom univerzitetu studira više od jednog člana uže porodice, studenti koji na Panevropskom univerzitetu studiraju više obrazovnih ciklusa u kontinuitetu, studenti koji uplate cijeli iznos školarine u jednom obroku, kao i druge kategorije korisnika obrazovnih usluga koje utvrdi Upravni odbor Univerziteta svojim posebnim odlukama, imaju pravo na odgovarajuće **popuste /povlastice**, odn. pravo na utvrđivanje specifičnog iznosa školarine u skladu sa kriterijumima razrađenim u *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

6. Prelazak sa druge visokoškolske ustanove i produžetak školovanja

Član 67.

U skladu sa principom priznavanja prava na obrazovanje kao osnovnog ljudskog prava, Univerzitet prilikom upisa na doktorske studije neće **diskriminisati studente** koji prelaze sa drugih univerziteta, ili studente koji

imaju položenih ispita u doktorskom studiju u prethodnom školovanju u skladu sa matičnim oblastima Univerziteta i odredbama Pravilnika o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa.

Priznavanje i prenos ECTS bodova može da se vrši između različitih studijskih programa doktorskih studija koji se organizuju na Panevropskom univerzitetu, kao i između akreditovanih, odn. licenciranih visokoškolskih ustanova iz Republike Srpske, BiH i iz inostranstva u skladu sa odredbama *Pravilnika o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa*, Statuta Univerziteta i u skladu sa specifičnim kriterijima koje utvrđuje Senat Panevropskog univerziteta.

Član 68.

U postupku procjene usklađenosti matičnosti dokorskog studijskog programa na drugoj visokoškolskoj ustanovi sa matičnosti dokorskog programa Panevropskog univerziteta, *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u proširenom sastavu* vrši proces vrednovanja i priznavanja u skladu sa metodologijom i odredbama Pravilnika o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa Panevropskog univerziteta i odredbama Statuta Panevropskog univerziteta.

Doktorskom kandidatu može da se u proceduri vrednovanja i priznavanja rezultata prethodnog dokorskog studija odobri upis na doktorski studij Panevropskog univerziteta uz određivanje diferencijalnog programa, zavisno od procjene njegovih akademskih i naučno-istraživačkih kompetencija za upisani doktorski studij i procjene nedostajućih kompetencija.

Ukoliko se odredi diferencijalni program iz prethodnog stava, akademska komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa dužna je da jednoznačno definiše sadržaj diferencijalnog programa kojeg doktorski kandidati polažu paralelno sa programom nastavka školovanja na doktorskom studiju Panevropskog univerziteta.

Diferencijani program ne može da bude veći od 45 ECTS. Diferencijalni program može da zamijeni djelimično izborni program dokorskog studija trećeg ciklusa do nivoa od **50%** ECTS bodova koji su planirani izbornim programom. Razlika ECTS povećava ukupno planirani fond ECTS bodova studija trećeg ciklusa.

Član 69.

Studentu koji u toku školovanja prelazi sa dokorskog studijskog programa druge visokoškolske ustanove, ili studentu koji ima položenih ispita u

doktorskom studijskom programu na drugim ustanovama u prethodnom doktorskom školovanju priznaju se položeni ispiti odlukom dekana Fakulteta, a na osnovu prijedloga *Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u proširenom sastavu*.

Komisiju za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa bira Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta. Komisija u proširenom sastavu mora da ima bar jednog odgovornog nastavnika sa dokorskog studijskog programa koji se organizuje na fakultetu. U radu Komisije obavezno učestvuje i dekan Fakulteta na kojem je organizovan doktorski studijski program.

Način izbora i rad ove komisije detaljnije se propisuje odgovarajućim pravilnikom kojeg donosi Senat Univerziteta. Za rad komisije doktorski kandidat je dužan da uplati naknadu predviđenu u *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

Priznavanje ispita u doktorskom studiju vrši se na osnovu uvida u ovjerene i autentične dokumente kojima se dokazuje plan i program prethodnog dokorskog školovanja, položeni ispiti i ostvareni uspjeh, kao što su: prepis ocjena, uvjerenje o položenim predmetima sa postignutim ocjenama, original studentske knjižice, dodatak diplomi (*diploma supplement*), transcript of records, nastavni plan i program ili izvod iz nastavnog plana i programa prethodnog školovanja i drugi dokumenti koji imaju svojstvo javne isprave i koji su utvrđeni zakonskim i podzakonskim aktima.

Član 70.

Ispiti položeni u okviru doktorskih studija na drugim visokoškolskim ustanovama mogu da se priznaju doktorskim kandidatima u obaveznom ili u izbornom programu.

Komisija priznaje studentu ispite položene u doktorskom studiju na drugim univerzitetima iz onih nastavnih predmeta koji se izučavaju na odgovarajućem doktorskom studijskom programu Panevropskog univerziteta, a koji se po sadržaju nastavnog programa preklapaju bar **60%** sa priznatim ispitima.

Komisija priznaje ispite položene na doktorskom studiju drugih visokoškolskih ustanova u izbornom programu doktorskih studija na Panevropskom univerzitetu iz predmeta koji se ne izučavaju na odgovarajućem doktorskom studijskom programu Panevropskog univerziteta, ukoliko ti predmeti *pripadaju matičnom studijskom području dokorskog studijskog programa* kojeg je kandidat upisao.

Ispiti iz prethodnog stava mogu da se priznaju doktorskim kandidatima u okviru izbornog programa, do nivoa od **50%** ECTS bodova koji su planirani izbornim programom doktorskog studijskog programa Panevropskog univerziteta. Ovi ispiti se priznaju pod nazivom i sa sadržajem koje ti predmeti imaju na visokoškolskim ustanovama sa kojih studenti dolaze. Ukoliko ispiti koji se priznaju u izbornom programu prelaze 50% ECTS bodova koji su planirani izbornim programom doktorskih studija tada se razlika ispita može priznati u okviru fakultativne komponente doktorskog studijskog programa i ova razlika ECTS kredit-bodova povećava ukupno planirani fond ECTS bodova doktorskog studija.

Usklađenost sa matičnim studijskim područjem predmeta koji su doktorskom kandidatu priznati kao izborni, kao i obim ECTS kredit-bodova koji se priznaju, utvrđuje *Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa* (u proširenom sastavu), a odgovarajuće rješenje o priznavanju tih predmeta potpisuje dekan fakulteta.

Predmeti koji ne pripadaju ni osnovnim niti sporednim naučnim oblastima matičnosti studijskog programa kojeg je student upisao ne mogu se priznati niti u redovnom niti u izbornom programu.

Član 71.

Student je dužan da u daljem doktorskom školovanju na Univerzitetu položi svu razliku ispita, završi naučna istraživanja predviđena doktorskim projektom i da uspješno izvrši sve obavezne studijske aktivnosti predviđene studijskim programom uključujući i obaveze po osnovu izrade *elaborata istraživačkog projekta*, izrade i podnošenje *izvještaja uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme doktorskog rada*, izrade *prolaznog i finalnog izvještaja o realizaciji istraživanja, objavljivanja rezultata naučnog rada u naučnoj periodici*, *verifikovanog učešća u naučnim skupovima*, te da stekne broj kredit-bodova predviđen za završetak doktorskih studija i odbrani doktorski rad.

Student je dužan da na doktorskom studijskom programu Panevropskog univerziteta stekne po svim osnovama minimum od 180 ECTS kredit-bodova.

Član 72.

Doktorskom kandidatu mogu da se **priznaju i objavljeni radovi u naučnoj periodici**, kao i učešće u naučnim skupovima ukoliko su izvršeni tokom doktorskog studija na drugoj visokoškolskoj ustanovi.

Doktorskom kandidatu mogu da se **priznaju i seminarski radovi, odn. pristupni rad** sa druge visokoškolske ustanove ukoliko pripadaju naučnim oblastima matičnosti doktorskog studijskog programa Panevropskog univerziteta.

Doktorski kandidat koji prelazi sa druge visokoškolske ustanove može da **kandiduje istu ili drugu temu doktorskog rada**. Kandidovanje teme doktorskog rada studenta koji prelazi sa doktorskog studija druge ustanove mora da odobri *Vijeće za doktorske studije Panevropskog univerziteta* na osnovu prijedloga *Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu)*. Tema doktorskog rada koja nije prihvaćena na visokoškolskoj ustanovi sa koje doktorski kandidat prelazi, ili nije prihvaćena u prethodnom doktorskom studiju kandidata, ne može se prihvatiti na Panevropskom univerzitetu.

Doktorskom kandidatu mogu da se **priznaju i rezultati naučno-istraživačkog rada** ostvareni tokom doktorskog studija na drugoj visokoškolskoj ustanovi, pod uslovom da se u redovnoj proceduri na Panevropskom univerzitetu prihvati tema doktorskog rada koja proizilazi iz tih naučnih istraživanja.

Priznavanje i bodovanje seminarskih i drugih radova doktorskog kandidata, objavljenih radova u naučnoj periodici, učešća u naučnim skupovima, te naučno-istraživačkog rada obavljenog u doktorskom studiju na drugoj visokoškolskoj ustanovi vrši se odlukom *Vijeća za doktorske studije Panevropskog univerziteta*, a na osnovu prijedloga *Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u proširenom sastavu*. Doktorski kandidat je dužan da Vijeću za doktorske studije podnese odgovarajuće dokaze, odn. radove u originalu, te prolazni ili finalni naučni izvještaj o obavljenom naučnom istraživanju u skladu sa ovim Pravilnikom.

Član 73.

Doktorski kandidat može da upiše onu godinu studija koja odgovara broju priznatih kredit-bodova u skladu sa Statutom Panevropskog univerziteta i to:

- Minimum **45** priznatih kredit-bodova za upis u drugu godinu doktorskih studija,
- Minimum **105** kredit bodova za upis u treću godinu doktorskih studija.

Član 74.

Za upisanu godinu studija po osnovu prelaska sa druge visokoškolske ustanove, ili po osnovu produžetka školovanja, student plaća punu naknadu

školarine za tu godinu studija, bez obzira na broj ECTS kredit-bodova koji su priznati u procesu priznavanja i vrednovanja.

7. Pravila doktorskih studija trećeg ciklusa

Član 75.

Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program Panevropskog univerziteta.

Ostvarivanje prava i obaveza studenta u nastavnom procesu prati se u okviru semestra. Predmetni nastavnik, odn. mentor potpisom u indeksu potvrđuje da je student ispunio sve nastavne obaveze u toku semestra.

Ovlašćeno lice Panevropskog univerziteta potpisom i pečatom Panevropskog univerziteta ovjerava semestar ukoliko je student ispunio sve obaveze po osnovu školarine u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga* i ako je izvršio sve nastavne obaveze predviđene Nastavnim planom i programom.

Ovjerom semestra student stiče pravo da nastavi da izvršava nastavne obaveze i u narednom semestru, odnosno da pristupi polaganju ispita.

Član 76.

Ukoliko u toku trajanja studija dođe do promjena Nastavnog plana i programa koje su verifikovane na Senatu Panevropskog univerziteta student ima pravo da studij završi prema obavezama iz Nastavnog plana i programa školske godine u kojoj je upisao studij, bez obzira da li su promjene Nastavnog plana i programa proizvele novo ili dodatno licenciranje, ili su promjene takvog obima da ne zahtijevaju novo licenciranje. Ukoliko je pri tom došlo i do promjene naziva zvanja student stiče naziv zvanja iz Nastavnog plana i programa školske godine u kojoj je upisao studij.

Student može da završi studij i prema promjenjenom nastavnom planu i programu pod sljedećim uslovima:

- Mora da se odgovarajućim podneskom obrati rektoratu Univerziteta;
- Obavezan je da do kraja školovanja kroz diferencijalni program položi svu razliku ispita prema novom nastavnom planu. Diferencijalni program iz prethodnog stava može da se polaže i u okviru izbornog programa studija.

Ukoliko student završi studij prema promjenjenom nastavnom planu i programu, stiče pravo na naziv zvanja iz promjenjenog programa.

Član 77.

Status studenta prestaje:

- a) završetkom studijskog programa i dobijanjem stepena za koji se student školuje;
- b) ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija;
- c) kada student ne upiše narednu godinu studija ili ne obnovi upis u istu godinu studija, a ne miruju mu prava i obaveze studenta;
- d) izricanjem disciplinske mjere od strane disciplinskog organa Panevropskog univerziteta;
- e) Status redovnog studenta prestaje kada student ne završi studije do isteka roka koji se određuje u dvostrukom broju školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa.

Student Univerziteta koji produžava studij nakon prekida i pauze u studiranju nastavlja studij po Nastavnom planu i programu koji važi u školskoj godini u kojoj obnavlja studij.

Član 78.

Studentu se na njegov zahtjev odobrava **mirovanje prava i obaveza** u slučaju:

- (a) teže bolesti,
- (b) upućivanja na stručnu praksu ili naučno-istraživački rad u trajanju od najmanje šest mjeseci,
- (c) njege djeteta do godinu dana života,
- (d) održavanja trudnoće,
- (e) vršenja rukovodnih funkcija u studentskom predstavničkom tijelu i
- (f) u drugim slučajevima predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Odluku o mirovanju prava i obaveza studenta donosi rektor Univerziteta. U slučaju donošenja odluke o mirovanju prava i obaveza student je obavezan da izmiri školarinu tekuće školske godine u cjelosti, a u narednoj školskoj godini primjenjuje se oslobađanje od plaćanje dijela školarine za obnovljenu godinu prema odredbama Pravila o visini naknade za studiranje i cijeni usluga.

Ukoliko je studentu odobreno mirovanje statusa do kraja zimskog semestra upisane školske godine, a u istoj godini nije konzumirao studij i nema položenih ispita, uplaćeni iznos školarine se priznaje kao dio školarine u narednoj školskoj godini.

Član 79.

Student koji u toku semestra ne **ispuni sve predispitne obaveze**, može na lični zahtjev nastaviti da pohađa nastavu u narednom semestru, kao i da nadoknadi predispitne obaveze uz naknadu troškova.

Rektor odlučuje o zahtijevu studenta i odobriće mu ispunjavanje zaostalih predispitnih obaveza, pod uslovom da se te obaveze objektivno mogu ispuniti.

Student je obavezan da prije početka ispunjavanja zaostalih predispitnih obaveza podmiri sve redovne troškove školarine, kao i vanredne troškove u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*.

Član 80.

Da bi student upisao narednu godinu studija mora ispuniti sve obaveze iz nastavnog plana i programa predviđene za prethodnu godinu studija, te da u studijskoj godini u koju je upisan ostvari 60 ECTS bodova.

Student može upisati narednu godinu studija i ako nije stekao cenzus od 60 ECTS kredit-bodova u skladu sa prelaznim odredbama Zakona o visokom obrazovanju kojima se u zakonom propisanom periodu dozvoljava prenos određenog broja predmeta i drugih nastavnih i naučno-istraživačkih aktivnosti predviđenih studijskim programom u narednu godinu studija.

Panevropski univerzitet reguliše specifično pravo prenosa predmeta i drugih nastavnih i naučno-istraživačkih aktivnosti predviđenih studijskim programom u narednu godinu studija, kao i pravo na vanredne ispitne rokove definisane prelaznim odredbama Zakona o visokom obrazovanju, odlukom Senata Univerziteta koja se donosi na početku tekuće školske godine.

Student koji ne ispuni obaveze iz stava 1. i 2. ovog člana obnavlja tekuću godinu studija i ima pravo da prati nastavu i polaže ispite iz naredne godine studija, odn. da ispunjava druge nastavne i naučno-istraživačke aktivnosti predviđene studijskim programom do broja bodova koje je ostvario u prethodnoj godini studija.

Panevropski univerzitet za studenta iz prethodnog stava ovog člana utvrđuje ispite koje može slušati i polagati u narednoj godini studija, o čemu se vodi posebna evidencija. Podaci upisani u evidenciju predmeta i drugih nastavnih i naučno-istraživačkih aktivnosti predviđenih studijskim programom iz naredne godine koje je student položio u obnovljenoj godini upisuju se u studentsku knjižicu i matičnu knjigu nakon što student upiše godinu studija za koju je vođena evidencija.

Za obnovljenu godinu studija student plaća dio školarine u skladu sa odredbama Pravila o visini školarine i cijeni usluga.

Član 81.

Student **upisuje narednu godinu** studija nakon što je realizovao prava o prenosu ispita i drugih nastavnih i naučno-istraživačkih aktivnosti predviđenih studijskim programom i prava da polaže ispite iz naredne godine studija do broja bodova koje je ostvario u prethodnoj godini studija, u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju i odlukama Senata Univerziteta vezanim za realizovanje tih prava.

Član 82.

Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme na drugoj visokoškolskoj ili naučno-istraživačkoj ustanovi u zemlji ili u inostranstvu posredstvom programa za razmjenu studenata, ili na bazi bilateralnih sporazuma između visokoškolskih i/ili naučno-istraživačkih ustanova. U skladu sa bilateralnim sporazumom studentu se priznaje ostvareni broj bodova sa visokoškolske ustanove na kojoj je boravio, odn. rezultati naučno-istraživačkog rada.

Studentu iz prethodnog člana se omogućava pripremanje predmeta i polaganje ispita na Panevropskom univerzitetu u sistemu obrazovanja na daljinu što se tehnički realizuje na visokoškolskoj ustanovi sa kojom je Panevropski univerzitet sklopio sporazume o razmjeni i mobilnosti studenta.

Član 83.

Student koji se ispisuje sa Univerziteta ima pravo na **povrat uplaćenog iznosa školarine** tekuće školske godine umanjenog za iznos manipulativnih troškova u skladu sa *Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga*, ukoliko se zahtjev za ispis podnese u roku od mjesec dana od dana početka školske godine.

8. Mentor doktorskih studija

Član 84.

Da bi se obezbijedila potrebna efikasnost, kvalitet i kredibilitet doktorskih studija, te da bi se profilisao individualni nastavni plan i program, kao i plan i program istraživačkog projekta, te da bi završni rad - disertacija bila urađena sa potrebnim nivoom akademske pismenosti i naučnog kredibiliteta, doktorskom kandidatu mora da obezbijedi **mentor i po potrebi još i komentor doktorskih studija**.

Komentor doktorskog studija se bira pored mentora u slučaju da je studij interdisciplinarnog karaktera, te je potrebno obezbijediti eksperte iz dva različita naučna područja, ili su naučna istraživanja specifičnog karaktera sa primjenom specifičnih metoda i/ili specifičnih uređaja, odn. opreme, te je potrebno obezbijediti eksperta koji poznaje te metode, odn. istraživačku opremu, ili se naučna istraživanja provode u više ustanova.

Doktorski kandidat mora dati saglasnost da se pored mentora izabere još i komentor doktorskih studija.

Mentor doktorskog kandidata treba da se postavi najkasnije do kraja II semestra doktorskih studija.

Član 85.

Zadatak mentora je da obezbijedi studentu doktorskog studija ekspertnu, naučnu, konsultantsku, logističku i recenzentsku pomoć tokom cjelokupnog doktorskog studija u cilju ostvarivanja efikasnosti i kvaliteta studija, individualizacije studija, naučnog i istraživačkog kredibiliteta studija i naučnog kredibiliteta završnog doktorskog rada u skladu sa međunarodnim etičkim standardima, etičkim kodeksom doktorskih studija i poštovanjem etičkih kodeksa naučne prakse.

Mentor doktorskog kandidata je ujedno i njegov **studijski savjetnik**, te je obavezan da ostvari kontinuirane konsultacije sa studentom tokom trajanja studija a najmanje jedanput mjesečno.

Mentor doktorskog studija takođe zastupa, na dozvoljeni način, interese studenta pred kolektivnim i inokosnim organima koji upravljaju doktorskim studijem.

Član 86.

U ostvarivanju svoje uloge, mentor doktorskog studija, ne smije pružati nelegitimnu pomoć studentu koja bi mogla da zamijeni u cjelosti ili djelimično individualni rad studenta i koja bi spriječila ostvarivanje samostalnosti, naučnog i profesionalnog integriteta studenta.

Član 87.

U ostvarivanju nastavno-obrazovne komponente doktorskih studija zadatak mentora je da pomogne studentu - doktorskom kandidatu da definiše pedagoške i didaktičke specifičnosti izbornog programa, da asistira kod organizacije i izvođenja studija i da koordinira izvođenje izbornog programa sa angažovanim nastavnim osobljem.

Mentor pomaže studentu da kandiduje za priznavanje predmete iz studija

trećeg ciklusa koje je doktorski kandidat položio na drugim visokoškolskim ustanovama.

Mentor procjenjuje zajedno sa nadležnom komisijom relevantnost akademskih aktivnosti koje se predlažu za verifikaciju u fakultativnom programu i asistira u definisanju diferencijalnog nastavnog programa. Mentor je takođe angažovan na procjeni relevantnosti tema seminarskih radova koje priprema student, kako bi odgovarale naučnim oblastima doktorskog studija i pomogle studentu kod istraživanja i izrade samog doktorskog rada.

Član 88.

U slučajevima osporavanja ocjene na pojedinim predmetima i drugim nastavno-programskim aktivnostima, od strane doktorskog kandidata, odn. u podnescima doktorskog kandidata vezanim za zaštitu njegovih prava, mentor je dužan da savjetuje kandidata i koordinira rješavanje problema sa ovlaštenim akademskim tijelima ili inokosnim organima.

Član 89.

U ostvarivanju istraživačko-akcione komponente doktorskog studija mentor asistira studentu u svim fazama realizacije istraživačkog programa, odn. u prethodnim istraživanjima, u uvodnom istraživanju, te u primarnim-naučnim i završnim istraživanjima.

Pomoć mentora se realizuje u svim aspektima naučnih istraživanja doktorskog kandidata uključujući i metodološke, logističke, materijalno-tehničke, ljudske i finansijske aspekte sa razradom pojedinačnih projektnih aktivnosti i potrebnih vremenskih i ostalih resursa, te procjenom i upravljanjem rizicima u projektu, opisom monitoringa i kontrolnih procesa.

U slučaju da istraživačka komponenta doktorskog rada proizilazi iz timskog istraživačkog projekta, mentor doktorskog kandidata mora da na formalan način pismenim putem obezbjedi da se precizno definiše uloga i pozicija doktorskog kandidata u timskom istraživačkom projektu i da se obezbjedi saglasnost ostalih članova tima na interpretaciju istraživačkih rezultata (ili dijela rezultata) u vidu doktorskog rada kandidata.

Član 90.

Uloga mentora u prethodnim istraživanjima doktorskog kandidata je da pruži pomoć u izradi Elaborata istraživačkog projekta koji uz primjenu principa projektnog menadžmenta razrađuje plan, program i resurse istraživanja koje će doktorski kandidat obaviti samostalno, ili u okviru šireg tima, a čiji konačni ishod treba da bude doktorski rad.

Uloga mentora u organizaciji uvodnog istraživanja prvenstveno se ogleda u pomoći radi definisanja teme doktorskog rada, te u procjeni naučnog boniteta i plodotvornosti teme u smislu generisanja kvalitetne i kredibilne doktorske teze. Mentor takođe pomaže studentu i u izradi Izvještaja uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme doktorskog rada, kako bi izvještaj zadovoljio metodološkim zahtjevima iz člana 41. Pravilnika o doktorskome studiju.

Član 91.

Uloga mentora u primarnim - naučnim i završnim istraživanjima je ekspertno-konsultantska pri čemu mentor nadzire i vrši monitoring dinamike realizacije naučno-istraživačkog procesa u skladu sa usvojenim dijagramom vremenskog toka istraživanja po fazama, pomaže doktorskome kandidatu u rješavanju problema vezanih za deficit pojedinih resursa i uskih grla istraživačkog procesa, daje naučno mišljenje o bonitetu istraživačkih rezultata i adekvatnoj primjeni metoda, asistira doktorskome kandidatu u diseminaciji rezultata naučnih istraživanja u vidu publikovanja tih rezultata u relevantnoj naučnoj periodici, te pomaže u pripremi Prolaznog i finalnog izvještaja o realizaciji istraživanja, koji se podnose Nastavno-naučnome vijeću matičnog fakulteta.

Član 92.

Mentor pomaže studentu u formalnom akademskom struktuiranju doktorskog rada i primjeni tehnika i stila akademskog pisanja, kao i primjeni principa akademskog citiranja. Periodično sa doktorskime kandidatom vrši kontrolu plagijarizma u radu. Mentor pomaže u koncipiranju strukture rada, formulisanju naslova i rješavanju određenih dilema i poteškoća koje se mogu pojaviti prilikom formulisanja rezultata istraživanja ili razrade teze doktorske disertacije. Mentor je dužan da periodično pregleda doktorski rad u fazi izrade, te da studentu daje uputstva za korekciju rada i metodološka uputstva vezana za istraživanje i korištenje izvora, odn. pomoć kod izbora osnovne i pomoćne literature i u selekcionisanju i pronalaženju ostalih izvora potrebnih za uspješno završavanje rada.

Mentor obezbjeđuje koordinaciju sa akademskim komisijama koje su involvirane u raznim fazama doktorskog studija, vrši reviziju doktorskog rada po fazama i recenziju gotovog rada, te priprema studenta - doktorskog kandidata za odbranu rada. Mentor je dužan da pregleda završeni doktorski rad i da mišljenje o gotovosti rada uputi u vidu svog pisanog izvještaja Vijeću doktorskog studija radi izbora Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada i finalizacije procedure odbrane rada.

Član 93.

Mentor je dužan da tokom trajanja mentorstva podnese Vijeću doktorskog studija najmanje jedan, a po pravilu dva periodična izvještaja o progresu doktorskog kandidata u savladavanju doktorskog studija i izvršenju plana i programa istraživačkog projekta kandidata, odn. o statusu završnog-doktorskog rada.

Sjednici Vijeća doktorskog studija koje razmatra periodične izvještaje može da prisustvuje i kandidat doktorskog studija na kojeg se izvještaj odnosi.

Prvi izvještaj mentora se dostavlja po pravilu uz Prvi (javni) izvještaj o realizaciji istraživanja kojeg izrađuje doktorski kandidat tokom 4 semestra.

Finalni izvještaj mentora o realizaciji studija doktorskog kandidata i gotovosti doktorskog rada se dostavlja tokom 6. semestra uz Drugi (javni) izvještaj o realizaciji istraživanja kojeg izrađuje doktorski kandidat i predstavlja osnovu za izradu Izvještaja Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada.

Član 94.

Mentor može u isto vrijeme imati najviše pet tekućih aktivnih mentorstva.

Član 95.

Mentori kandidatima doktorskog studija će se birati po pravilu iz sastava akademskog osoblja koje izvodi doktorske studije svih visokoškolskih ustanova - partnera pod uslovom da posjeduju akademsko zvanje iz naučnog područja iz kojeg student izrađuje doktorsku disertaciju.

Po pravilu za mentora doktorskih studija se biraju nastavnici koji su ostvarili značajne rezultate u akademskom i naučno-istraživačkom radu i u naučnoj publicistici.

Mentori kandidatima doktorskog studija moraju da ispune i druge kadrovske uslove propisane zakonskim i podzakonskim aktima koji se odnose na studij trećeg ciklusa.

Član 96.

Senat Univerziteta donosi, na prijedlog Nastavno-naučnog vijeća matičnog fakulteta, listu nominiranog akademskog osoblja za mentorstva u pojedinim doktorskim studijskim programima. Akademsko osoblje sa liste mora da zadovolji opšte uslove definisane u prethodnom članu.

Partnerske ustanove koje učestvuju u izvođenju doktorskog studijskog programa dostavljaju po pravilu svoje Liste nominiranog akademskog

osoblja za mentorstva u doktorskom studiju prije početka svake akademske godine.

Liste nominiranog akademskog osoblja za mentorstvo u doktorskom studiju mogu da sadrže i nastavnike koji nisu u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi, odn. naučne radnike sa izborom u odgovarajuća naučna zvanja ukoliko zadovoljavaju uslove iz prethodnog člana.

U prilogu Liste akademskog osoblja za mentorstvo u doktorskom studiju dostavljaju se ažurne biografije i bibliografije svakog akademskog radnika sa liste.

Mentor dokorskog kandidata može da bude samo nastavnik koji se nalazi na Listama nominiranog akademskog osoblja za mentorstva sa svih partnerskih univerziteta koji izvode doktorski studij. Izuzetno za mentora se može kandidovati i akademski radnik koji nije na Listama nominiranog akademskog osoblja ukoliko priroda istraživačkog projekta dokorskog kandidata to zahtijeva, ili iz razloga međunarodne prepoznatljivosti dokorskog studija.

Lista nominiranog akademskog osoblja za mentorstva u doktorskom studiju sa pripadajućim biografijama i bibliografijama ažurira se po potrebi na isti način na koji je i donesena.

Član 97.

Kandidovanje mentora sa pripadajuće liste vrši se po pravilu na osnovu kriterija bolje podudarnosti uže naučne oblasti ili ranijih naučnih istraživanja nastavnika sa liste u odnosu na užu naučnu oblast kojoj pripada naučno istraživanje, odn. tema dokorskog rada studenta.

Prioritet za izbor mentora imaju akademski radnici sa liste partnerske ustanove koja ima sjedište na teritoriji u kojoj se nalazi prebivalište studenta kandidata dokorskih studija.

Student - dokorski kandidat ima pravo da predloži nastavnika sa pripadajuće liste za svog mentora. Pravo predlaganja mentora sa pripadajuće liste imaju i dekani partnerskih fakulteta, odn. rektori partnerskih univerziteta koji učestvuju u izvođenju dokorskog studijskog programa. Za jednog dokorskog kandidata može biti predloženo više mentora.

Prilikom izbora mentora mora se takođe voditi računa o ravnomjernom opterećenju nastavnika sa Liste nominiranog akademskog osoblja za mentorstva u pojedinim dokorskim studijskim programima.

Član 98.

Dekan fakulteta upoznaje Vijeće za doktorske studije sa zvaničnim kandidaturama za mentora za pojedinačnog studenta doktorskih studija. Na osnovu uvida u obrazloženja svih prijedloga, biografiju i bibliografiju predloženih mentora i ostalu dokumentaciju Vijeće za doktorske studije matičnog fakulteta donosi odluku o izboru mentora i po potrebi komentora dokorskog kandidata.

Izbor mentora na Vijeću za doktorske studije matičnog fakulteta mora da se obavi najkasnije 15 dana od dana dostavljanja zahtjeva kandidata.

Na odluku o izboru mentora, prigovor mogu da ulože student na kojeg se odnosi odluka, predloženi mentori u postupku, ili bilo koja druga zainteresovana strana. Prigovor se dostavlja Senatu Univerziteta koji donosi konačnu odluku.

Sjednici Vijeća za doktorske studije matičnog fakulteta na kojoj se odlučuje o mentorstvu za studenta - dokorskog kandidata mogu da prisustvuju i da učestvuju na sjednici bez prava glasa i predstavnici predlagača, student o čijem se zahtjevu odlučuje, kao i predloženi nastavnik/nastavnici.

Član 99.

Ukoliko je student kandidat nezadovoljan radom mentora tokom trajanja studija, može da se obrati Senatu Panevropskog univerziteta sa zahtjevom za promjenu mentora. Doktorski kandidat može samo jedanput da promjeni mentora tokom trajanja dokorskog studija.

9. Evaluacija obrazovnih ishoda i naučnog rada

Član 100.

Uspješnost studenata u savlađivanju pojedinog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave i obrade tog predmeta.

Pri utvrđivanju konačne ocjene za pojedini predmet, odn. aktivnost studenta koja se ocjenjuje, ocjenjivač je dužan da obuhvati sve aspekte i da vrednuje rezultate ukupnog rada studenta tokom savladavanja određenog predmeta ili modula znanja, tj. ne samo znanja i vještine koje je student stekao i naučio tokom obrade tog predmeta (što se utvrđuje na ispitu), već i rezultate studenta postignute u svim oblicima edukativnog i pedagoškog rada, koji su planirani i izvedeni za odnosni predmet, uključujući i procjenu aktivnosti i interakcije studenta na predavanjima, vježbama, kolokvijumima, seminarima, radionicama, okruglim stolovima, te drugim oblicima nastave i pedagoškog rada (*predispitne obaveze*).

Član 101.

Orjentaciona distribucija procentualnog učešća različitih formi evaluacije rada i postignuća studenata u konačnoj ocjeni je sljedeća:

- Ispitne aktivnosti** – "*exams*" (uključuje različite forme ispita koje su primjenjene u procesu evaluacije, kao i sve parcijalne ispite, te konačan ispit ukoliko se organizuje) .....50% - 60%
  - Provjera aktivnog znanja studenta (različite forme ispita) učestvuje sa..... 30% - 35%
  - Ocjena pristupa studenta u praktičnoj primjenjivosti znanja učestvuje sa 10%
  - Inovativnost i kreativnost u prezentaciji znanja .... 10% - 15%
- Učešće (aktivnosti) studenta u kontaktnom radu** - "*class participation*", (kao što su interakcija na predavanjima, učešće na vježbama, laboratorijski rad, učešće na radionicama, klinikama, sesijama obrade studija slučaja itd) .....20% - 30%
  - Ocjena učešća (aktivnosti) studenta u radu na predavanjima, mentorskim vežbama i radionicama ..... 10% - 15%
  - Ocjena učešća (aktivnosti) studenta na klinikama, laboratorijskom radu, praktičnim vježbama ..... 10% - 15%
- Različiti oblici samostalnog rada ili kolaborativnog rada** studenata (rad u grupama) van direktnog nastavnog procesa – "*Assignments & Homeworks*" (seminarski radovi, domaći radovi, problemski zadaci, studentska praksa, i dr.) .....20% - 30%

Ukupno procentualno učešće različitih formi evaluacije rada i postignuća studenata ne može biti veće od 100%.

Na Univerzitetu se daje prvenstvo pismenim ispitima u odnosu na usmene ispite. U okviru pismenih ispita prvenstvo se daje testovima u odnosu na pismene ispite tipa "mikro-eseja".

Testovi koji se primjenjuju na Panevropskom univerzitetu moraju da budu testovi kombinovanog tipa ili problemski testovi i moraju da zadovolje stručne i metrijske karakteristike pouzdanosti, validnosti i objektivnosti.

Član 102.

Opšta struktura ocjene, obzirom na kriterij vrednovanja postignuća studenata na ispitima i predispitnim obavezama iz prethodnog stava, je sljedeća:

Tabela 4: Opšta bodovna struktura ocjene

Red. br.	Vrsta evaluacije	Parcijalna / konačna	Opciona / obavezna	Procenat učešća
01	Učešće u kontaktnom radu - interakcija na predavanjima	predispitna obaveza	obavezna	10-20%
02	Aktivnost na vježbama /laboratorijski rad	predispitna obaveza	opciona	20-30%
03	Učešće u pedagoškim radionicama	predispitna obaveza	opciona	20-30%
04	Ocjena studentske stručne/kliničke prakse	predispitna obaveza	opciona	20-30%
05	Seminarski/stručni radovi studenta	predispitna obaveza	opciona	20-30%
06	Ispitne aktivnosti – parcijalni test (problemski/kombinovani test)	parcijalni	obavezna / opciona	10-20%
07	Ispitne aktivnosti – finalni pismeni ispit (problemski /kombinovani test)	konačni	obavezna	30-60%
08	Ispitne aktivnosti – finalni ispit	konačni	obavezna	30-60%

Nastavnik može da preciznije razradi opšte strukturne okvire procjene rezultata rada studenta iz gornje tabele u okviru predmeta/modula koje obrađuje, rukovodeći se vrstama planiranih pedagoških aktivnosti i specifičnostima predmeta/modula definisanim Nastavnim planom i programom. Nastavnik je dužan da vodi odgovarajuću evidenciju o procjeni različitih aspekata u formiranju konačne ocjene studenta, u formi dnevnika rada.

Član 103.

Student stiče pravo da polaže ispit iz nastavnog predmeta kada ima ispunjene sljedeće uslove:

A. Statusne uslove:

1. status aktivnog studenta;

2. ovjeren upisni semestralni status;
- B. Pedagoške uslove:
1. student je izvršio sve predispitne obaveze utvrđene nastavnim programom;
  2. suma ECTS kredit-bodova stečena u tekućoj školskoj godini nije veća od dozvoljenog cenzusa za intenzivne studije (75 ECTS);
  3. student ispunjava sve dodatne pedagoške uslove iz Pravilnika o evaluaciji znanja i postignuća studenata i Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske;
- C. Finansijske uslove:
1. student nema zaostalih finansijskih obaveza prema Univerzitetu čiji je ukupan iznos veći od dozvoljenog negativnog salda utvrđenog Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga;
  2. student nema neizmirenih materijalnih i/ili finansijskih obaveza po osnovu štete koju je prouzrokovao na Univerzitetu, a koja je utvrđena pravosnažnim rješenjem u disciplinskom postupku;

Član 104.

Sve provjere znanja studenta su **javne**. Polaganje svih ispita na Univerzitetu je **javno i transparentno**. Ispit se **ne smije** polagati u diskreciji između ispitivača i studenta. Prilikom polaganja ispita, pored studenta i ispitivača mora biti prisutno bar još jedno nezavisno lice iz reda studenata ili ovlaštenih kontrolora ispita. Ispiti se po pravilu snimaju, a video-snimke ispita se katalogiziraju i arhiviraju.

Studenti imaju prava da prisustvuju polaganju bilo kojeg ispita ukoliko svojim prisustvom ne ometaju tok i održavanje ispita i ukoliko se polaganje ispita organizuje usmeno, te u skladu sa prostornim mogućnostima Univerziteta.

Član 105.

Ispiti se mogu polagati samo u službenim prostorijama Univerziteta u objektima navedenim u dozvoli za rad, te u licenciranim odjeljenjima Panevropskog univerziteta. Visokoškolska ustanova može, u skladu sa studijskim programom, organizovati polaganje ispita van sjedišta ako se radi o ispitu iz nastavnog predmeta čiji karakter to zahtijeva, ili ukoliko se polaganje ispita organizuje u licenciranim odjeljenjima univerziteta.

Student sa invaliditetom ima pravo da polaže ispit na način prilagođen njegovim mogućnostima, ali se pri tom moraju obezbijediti uslovi javnosti i transparentnosti ispita u skladu sa odredbama Statuta Univerziteta i

Pravilnika o evaluaciji znanja i postignuća studenata. Odluku o specifičnim zahtjevima ispita za svakog hendikepiranog studenta pojedinačno donosi rektor Univerziteta.

Provjere znanja mogu da se vrše u licenciranim i akreditovanim partnerskim visokoškolskim ustanovama sa kojima Panevropski univerzitet organizuje i izvodi studijske programe radi sticanja zajedničke diplome, ili sa kojima Panevropski univerzitet organizuje programe mobilnosti studenata.

Član 106.

Metrijske karakteristike pismenih testova (pouzdanost, validnost, objektivnost), kredibilitet usmenih ispita, te metodologija procjene različitih izvora ocjene studenta, predmet su periodične evaluacije nezavisnog tijela u skladu sa Pravilnikom o osiguranju kvaliteta na Univerzitetu.

Član 107.

Ispit je jedinstven. Provjera znanja studenata u toku školske godine vrši se na način utvrđen programom nastavnog predmeta. Predmetni nastavnik je obavezan da u toku obrade nastavnih sadržaja studentima precizira i način evaluacije tih sadržaja tokom ispitnih aktivnosti. Sadržaj ispita mora biti u skladu sa nastavnim planom i programom, te sa sadržajem predavanja i vježbi koje su organizovane u toku obrade predmeta.

Odgovorni nastavnik je dužan da kao dio svog akademskog portfolia na predmetu definiše ispitna pitanja, te da studente na početku nastave upozna sa specifičnim zahtjevima i metodologijom organizacije nastave, praćenja i ocjenjivanja, karakterom i sadržinom završnog ispita, strukturom ukupnog broja poena i načinom formiranja ocjene.

Član 108.

U praksi Panevropskog univerziteta, kao moguće vrste evaluacija, pojavljuju se:

- ✦ Ocjena/procjena učešća (aktivnosti) studenta u kontaktnom radu (*class participation*), kao što su interakcija na predavanjima, učešće na mentorskim i drugim vježbama, radionicama, klinikama, laboratorijama, pripremi nastavnih blokova (*reading assignments*);
- ✦ Ocjena/procjena učešća studenata u ostalim formama rada;
- ✦ Ocjene različitih predispitnih aktivnosti specifično definisanih za svaki predmet (domaći rad, zadaci, projekat, problemski zadaci, drugi oblici procjena predispitnih aktivnosti studenata);

- ↻ Testovni ispiti (testovi višestrukog izbora, testovi "kratkih odgovora" ili nadopune, kombinovani testovi sa elementima višestrukog izbora, kratkih odgovora i problemskih pitanja);
- ↻ Usmeni (oralni) ispiti;
- ↻ Pisani ispiti (pisani ispiti sa pitanjima - mikro-eseji, problemski - pisani ispiti, pisani ispiti tipa "Eseja", esej o "programskoj/nastavnoj jedinici znanja", esej "studija slučaja", odbrana seminarskog rada, odbrana pristupnog rada, odbrana doktorskog rada);
- ↻ Otvoreni ispiti (ispiti sa otvorenim izvorima);
- ↻ Praktični rad (izvještaj o naučno-istraživačkom radu, praktičnom radu, izvještaj o studentskoj praksi, laboratorijski rad, procjena izvođenja neke vještine odn. procedure, ocjena kreiranog materijala/proizvoda, praktični ispiti, klinički ispiti);
- ↻ Grupni projekti (grupni/timski rad);
- ↻ Upitnici za samoocjenu.

Član 109.

Vrsta evaluacije znanja određuje i primjenjenu metodologiju održavanja ispitne aktivnosti, mjesto održavanja ispita, način procjenjivanja rezultata ispita i kvantitativne pokazatelje postignute ocjene. Ukoliko je to predviđeno Nastavnim programom, zbog specifičnosti predmeta, provjera znanja se može organizovati u više parcijalnih ispita tokom obrade odnosnog predmeta. U tom slučaju konačna ocjena studenta se formira na osnovu rezultata svih parcijalnih ispita, kao i ocjene predispitnih aktivnosti studenta.

Ispit iz svakog nastavnog predmeta polaže se u **kontrolisanim uslovima** koje obezbjeđuje prisustvo bar jedne od osoba zadužene za obezbjeđenje regularnosti ispita. Kontrolori ispita mogu da budu: predmetni nastavnik (nastavnici), ispitna komisija, predmetni saradnik (saradnici), mentor studenta, administrativni radnici Univerziteta koji su opunomoćeni kao kontrolori ispita, druga lica u svojstvu ovlaštenih kontrolora ispita (proktor). Ispit obezbjeđuju po pravilu dva lica u svojstvu kontrolora ispita.

Svi nastavnici i saradnici Univerziteta su ujedno i ovlašteni kontrolori ispita.

Ocjenu studentu daje nastavnik odnosno ispitna komisija. Nastavnik se prije davanja ocjene može konsultovati sa mentorom koji vodi studenta. Položen ispit je dokaz da je student savladao predviđeni program predmeta i da je sposoban da usvojena znanja koristi u praksi. Položeni ispit je osnova za akumulaciju kredit-bodova predviđenih u Nastavnom planu i programu za

odnosni predmet i studijski program.

Član 110.

Studenti polažu ispit neposredno po završetku nastave iz tog nastavnog predmeta odn. u zakonskim ispitnim rokovima, na način predviđen studijskim programom, u skladu sa Statutom Univerziteta.

Studenti polažu predispitne obaveze u toku obrade nastavnog predmeta.

Ispitni rokovi su: *januarsko-februarski*, *aprilski*, *junsko-julski*, *septembarski* i *oktobarski*, pri čemu januarsko-februarski, junsko-julski i septembarski ispitni rokovi sadrže dva ispitna termina, a aprilski i oktobarski ispitni rokovi sadrže jedan ispitni termin. Oktobarski ispitni rok se mora završiti najkasnije do 15. oktobra tekuće školske godine.

Studenti imaju pravo polagati ispite u oba ispitna termina u rokovima u kojima se organizuju ispiti sa dva ispitna termina. Drugi ispitni termin se organizuje ne ranije od 7 dana i ne kasnije od 15 dana nakon prvog ispitnog termina.

U pojedinom ispitnom roku studenti mogu da polažu sve predmete koji su u cjelosti završeni do tog ispitnog roka. U aprilskom ispitnom roku studenti mogu da polažu sve predmete koji su završeni u zimskom semestru. U junsko-julskom, septembarskom i oktobarskom roku studenti mogu da polažu sve predmete iz tekuće školske godine.

Poslije tri neuspjela polaganja istog ispita, student ima pravo da, na lični zahtjev, polaže ispit pred **ispitnom komisijom** koja broji tri člana, a koju imenuje rektor Univerziteta u dogovoru sa dekanom fakulteta ili mentorom studenta. Odgovorni nastavnik predmeta u kojem se organizuje komisijsko polaganje ne može biti član ispitne komisije, ali ima pravo da prisustvuje ispitu.

Vanredni ispitni rokovi se organizuju odlukom rektora Univerziteta, po osnovu zahtjeva studenata za koje rektor procijeni da su osnovani.

Član 111.

Termini svih ispitnih rokova se planiraju u službi viših referenata - sekretara matičnih fakulteta u koordinaciji sa nastavnim osobljem zaduženim za predmet i dekanom fakulteta i objavljuju se na oglasnoj ploči Univerziteta i na elektronskoj oglasnoj ploči na internet stranici Univerziteta najkasnije 7 dana prije dana predviđenog za polaganje ispita.

Nastavnik zadužen za predmet je obavezan da ispitne termine zakazuje i održava uz prethodno obavještanje i koordinaciju sa sekretarima matičnih

fakulteta zbog blagovremenog dostavljanja ispitnih prijava, spiskova studenata, zapisnika o polaganju ispita i druge ispitne dokumentacije.

Član 112.

Na Panevropskom univerzitetu se vodi **evidencija o polaganju ispita** i obrađuje dokumentacija o položenim ispitima koja je propisana zakonskim i podzakonskim aktima, statutarnim i drugim aktima Univerziteta.

Prilikom svakog polaganja ispita vodi se zvaničan zapisnik/protokol sa polaganja ispita kao i ostale propisane evidencije o polaganju ispita. Ispitni nastavnik, odn. komisija upisuju ocjenu studenta postignutu na ispitu u propisanim dokumentima i potvrđuju ocjenu svojim potpisima. Ocjena se ne može potvrditi faksimilom potpisa nadležnog profesora.

Pored elektronskih i pomoćnih evidencija na Univerzitetu se o položenim ispitima vode i sljedeći fizički dokumenti: prijava za polaganje ispita, zapisnik/protokol sa polaganja ispita, spisak studenata koji polažu ispit u određenom terminu, dnevnik rada studenata na predmetu koji se polaže, studentska knjižica – indeks i matična knjiga.

Nastavnik je dužan da dokumentuje nastavni i pedagoški proces, te proces evaluacije znanja i postignuća studenata putem dnevnika rada koji se vodi propisanom administrativnom procedurom sa propisanom metodologijom u skladu sa Statutom Univerziteta i Pravilnikom o evaluaciji znanja i postignuća studenata.

Evidenciju i dokumentaciju o položenim ispitima vode ovlašteni radnici sekretarijata matičnih fakulteta. Rukovanje sa dokumentacijom i evidencijama o položenim ispitima je dozvoljeno samo ovlaštenim radnicima sekretarijata i rektoru Univerziteta.

Član 113.

Uspjeh studenta na ispitu izražava se kvalitativno "**ocjenom**" i kvantitativno brojem "**kredit-bodova**" (ili *kredita*).

Alfabetška oznaka ocjene, numerička ocjena i opisna ocjena sa pridruženim brojem poena, predstavljeni su u sljedećoj tabeli:

Tabela 5: Sistem ocjenjivanja

Slovna ocjena (ECTS standard)	Broj-čana ocjena	Opisna ocjena / definicija ocjene	Opisna oznaka / definicija (engleski tekst)	Broj poena
A	10	ODLIČAN/IZUZETAN - izvrstan odgovor bez grešaka	EXCELLENT/EXCEPTIONAL - outstanding performance without errors	91-100
B	9	ODLIČAN – iznad uobičajenog standarda sa malim greškama	EXCELLENT-above the average standard with only minor errors	81-90
C	8	VRLO DOBAR – generalno cjelovit rad sa pojedinim greškama	VERY GOOD - generally sound work but with some errors	71-80
D	7	DOBAR - jasan odgovor, ali sa određenim brojem upadljivih grešaka	SATISFACTORY-fair but with a number of notable errors	61-70
E	6	DOVOLJAN – odgovor studenta zadovoljava minimum kriterija sa značajnim nedostacima /manama	SUFFICIENT - performance meets the minimum criteria with significant shortcomings	51-60
F	5	NIJE ZADOVOLJIO – zahtjeva se znatan dalji rad	FAIL- considerable further work is required	≤ 50

Student koji nije postigao zadovoljavajući uspjeh na ispitu i predispitnim obavezama dobija ocjenu "*nije zadovoljio*" koja ne predstavlja osnov za akumulaciju ECTS kredit-bodova.

Član 114.

Student može podnijeti **prigovor na ocjenu** dobijenu na ispitu, ako smatra

da ispit nije obavljen u skladu sa Zakonom ili ovim Pravilnikom.

Student podnosi prigovor rektoru Univerziteta u roku od dva dana od dana saopštenja ocjene.

Rektor donosi rješenje po prigovoru studenta u roku od pet dana od dana prijema prigovora.

Ukoliko se usvoji prigovor studenta, student ponovo polaže ispit pred ispitnom komisijom u roku od sedam dana od dana prijema odluke iz prethodnog stava.

Član 115.

Student koji je nezadovoljan visinom pozitivne ocjene utvrđene u redovnom ispitnom roku, može izraziti svoje **neslaganje** sa visinom ocjene neposredno nakon završetka ispita i tražiti da se pozitivna ocjena ne uvaži.

Student je obavezan da ispit iz predmeta iz koga mu je poništena ocjena ponovo polaže do kraja tekuće akademske godine i da snosi troškove vanrednog polaganja.

Član 116.

Za **istraživačke i dopunske aktivnosti** studenata, odn. akademskog osoblja koje su izraz prepoznatljivog uloženog rada i koje su relevantne za studijski program, odn. za budući naučni, stručni i profesionalni status studenta ili akademskog radnika dodjeljuju se ECTS kredit-bodovi u sljedećim kategorijama:

- A. Odbranjeni i objavljeni radovi;
- B. Učešće na naučnim ili stručnim skupovima sa ili bez prezentovanja radova;
- C. Učešće u naučno-istraživačkim ili stručnim projektima, odn. vlastiti istraživački rad;
- D. Radna, stručna, klinička i laboratorijska praksa;
- E. Autorstvo u inovacijama i patentima;
- F. Mentorstvo i članstvo u komisijama;
- G. Ostale akademske aktivnosti;
- H. Završni radovi.

Kredit-bodovi po osnovu istraživačkih i dopunskih aktivnosti se dodjeljuju samo za aktivnosti koje su izvršene ili se vrše u doktorskom studiju, odn. u slučaju da pripadaju fakultativnom programu za aktivnosti koje su

obavljene nakon studija prvog i drugog ciklusa, odn. nakon magistarskog studija.

Student je dužan da odgovarajućim javnim ispravama, dokumentima i materijalnim artefaktima dokaže valjanost i relevantnost aktivnosti za koju traži bodovanje.

Član 117.

Inovacije i patenti, tehnička rješenja i realizacija objekata koji su zvanično priznati, odn. certificirani i za koje je odgovarajućim dokumentima dokazano autorstvo, odn. koautorstvo mogu da budu izvor za sticanje ECTS kredit-bodova u doktorskom studijskom programu ukoliko su verifikovani od strane nadležnog profesora, odn. mentora i priznati od strane Vijeća za doktorski studij.

Član 118.

Mentorstvo završnih radova i članstvo u komisijama za odbranu završnih radova može u slučaju potrebe da se boduje u sistemu ECTS ukoliko su priznati od strane Vijeća za doktorske studije.

Član 119.

Ostale akademske aktivnosti koje su rezultat realnog i prepoznatljivog akademskog rada i koje su relevantne za studijski program, odn. za budući naučni, stručni i profesionalni status studenta ili akademskog radnika mogu da se boduju u ECTS sistemu kredit-bodova ukoliko su priznati od strane Vijeća za doktorske studije. Ove aktivnosti obuhvataju ali se ne iscrpljuju uredništvom naučnih ili stručnih časopisa i zbornika, članstvom u naučnim odborima naučnih ili stručnih skupova, recenzijom univerzitetskih udžbenika i objavljenih radova, članstvom u stručnim komisijama, objavljenim ekspertizama i studijama, suptilnim prevodima, naučnim polemikama, hrestomatijama, esejima i traktatima.

Član 120.

ECTS kredit-bodovi za istraživačke i dopunske aktivnosti studenata u doktorskom studiju dodjeljuju se prema sljedećoj tabeli:

Tabela 6: ECTS bodovi za istraživačke i dopunske aktivnosti

Grupa indikatora	R gr.	Vrsta indikatora	R fakt.	EC-TS
A/ Odbranjeni i objavljeni radovi				
Naučna knjiga, monografija i tematski zbornici međunarodnog značaja	R10	Istaknuta naučna knjiga i monografija međunarodnog značaja	R11	25
		Naučna knjiga i monografija međunarodnog značaja	R12	18
		Poglavlje u knjizi ili rad u tematskom zborniku	R13	8
Radovi objavljeni u naučnim časopisima međunarodnog značaja (ISI publ.)	R20	Rad u vodećem naučnom časopisu međunarodnog značaja	R21	12
		Rad u istaknutom naučnom časopisu međunarodnog značaja	R22	10
		Rad u naučnom časopisu međunarodnog značaja	R23	8
Nacionalne naučne knjige, monografije i tematski zbornici	R40	Istaknuta naučna knjiga/monografija nacionalnog značaja	R41	12
		Naučna knjiga/monografija nacionalnog značaja	R42	10
		Poglavlje u istaknutoj naučnoj knjizi/monografiji ili rad u istaknutom tematskom zborniku nacionalnog značaja	R44	8
		Poglavlje u naučnoj knjizi/monografiji ili rad u tematskom zborniku nacionalnog značaja	R45	5
Časopisi nacionalnog značaja	R50	Rad u vodećem časopisu (prve kategorije) nacionalnog značaja	R51	5
		Rad u časopisu (druge kategorije) nacionalnog značaja	R52	4
		Rad u naučnom časopisu (prve, druge, treće kategorije)	R53	3
Udžbenici, zbirke, skripte		Univerzitetski udžbenik sa recenzijom		8
		Zbirka zadataka sa recenzijom		5
		Ostali udžbenici		5
		Skripta/Praktikum		3
Odbranjen seminarski rad pred akademskim auditorijem		Seminarski radovi koji su predmet vrednovanja i dodjele ECTS kredit-bodova moraju zadovoljiti opšte metodološke i naučno-istraživačke kriterije, kriterije akademske pismenosti, standarde korektnog citiranja, te zahtjeve minimalnog "obima rada" i zahtjeve relevantnosti "sadržaja rada"	-	3
Odbranjen pristupni rad pred akademskim auditorijem		Pristupni rad	-	10
B/ Učešće na naučnim ili stručnim skupovima sa ili bez prezentovanja				

Grupa indikatora	R gr.	Vrsta indikatora	R fakt.	EC-TS
radova				
Zbornici međunarodnih naučnih skupova	R30	Predavanje po pozivu sa istaknutog međunarodnog naučnog skupa štampano u cjelini	R31	9
		Predavanje po pozivu sa međunarodnog naučnog skupa štampano u cjelini	R32	8
		Saopštenje sa istaknutog međunarodnog naučnog skupa štampano u izvodu	R33	5
		Saopštenje sa međunarodnog naučnog skupa štampano u izvodu	R34	3
Zbornici skupova nacionalnog značaja	R60	Predavanje po pozivu sa naučnog skupa nacionalnog značaja štampano u cjelini	R61	8
		Predavanje po pozivu sa naučnog skupa nacionalnog značaja štampano u izvodu	R62	6
		Saopštenje sa naučnog skupa nacionalnog značaja štampano u cjelini	R63	5
		Saopštenje sa naučnog skupa nacionalnog značaja štampano u izvodu	R64	3
Prisustvovanje naučnim ili stručnim skupovima bez prezentovanja rada i kursevima cjeloživotnog učenja i usavršavanja		Prisustvovanje međunarodnom naučnom skupu bez prezentovanog rada	-	4
		Prisustvovanje nacionalnom naučnom skupu bez prezentovanog rada	-	3
		Prisustvovanje stručnom skupu	-	2
		Prisustvovanje kursu cjeloživotnog učenja i usavršavanja u inostranstvu	-	2-4
		Prisustvovanje kursu cjeloživotnog učenja i usavršavanja u zemlji	-	1-3
C/ Učešće u naučno-istraživačkim ili stručnim projektima odn. vlastiti istraživački rad				
Rad na projektu		Rukovođenje projektom međunarodnog značaja		10
		Rukovođenje projektom nacionalnog značaja		6
		Rukovođenje potprojektom međunarodnog značaja		4
		Rukovođenje potprojektom nacionalnog značaja		2
		Učešće u izradi projekta		4

Grupa indikatora	R gr.	Vrsta indikatora	R fakt.	EC-TS
		Nadzor nad izvođenjem projekta međunarodnog značaja		3
		Nadzor nad izvođenjem projekta nacionalnog značaja		1
		Recenzija projekta projekta međunarodnog značaja		4
		Recenzija projekta nacionalnog značaja		2
		Ekspertni ili istraživački rad u okviru projekta NAPOMENA: Bodovanje se vrši na osnovu vrednovanja obima rada na projektu i pozicije u okviru projekta	-	3-6
Vlastiti samostalni istraživački projekat		Istraživački projekat doktorske disertacije sa planom i programom istraživanja ECTS bodovi se realizuju postupno sa usvajanjem periodičnih izvještaja o realizaciji plana i programa istraživanja koji se usvajaju na Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta.		45
D/ Radna, stručna, klinička i laboratorijska praksa				
Profesionalna ili studentska radna, stručna, klinička, ili laboratorijska praksa u zemlji ili u inostranstvu		Profesionalna radna, stručna, klinička, ili laboratorijska praksa u inostranstvu		3-6
		Studentska radna, stručna, klinička, ili laboratorijska praksa u zemlji		2-4
		Rad u nastavnom procesu na Panevropskom univerzitetu		5
E/ Autorstvo u inovacijama i patentima				
Tehnička rješenja	R80	Novi proizvod ili tehnologija uvedeni u proizvodnju, priznati programski sistem, nove genetske probe međunarodnog značaja (uz dokaz), novo rješenje makroekonomskog problema, recenzovano i prihvaćeno na međunarodnom nivou (uz dokaz)	R81	10
		Bitno poboljšani postojeći proizvod i tehnologija (uz dokaz), dostignuće u tehničkim naukama u zemlji (uz dokaz). Novo rješenje makro-ekonomskog problema, recenzovano i prihvaćeno na nacionalnom nivou (uz dokaz)	R84	8
		Prototip, nova metoda, softver, novi instrument, nova genetska proba, otkriće nove vrste organizma (uz dokaz)	R85	5
Patenti i objekti	R90	Prihvaćen patent na međunarodnom nivou	R91	10
		Prihvaćen patent na nacionalnom nivou, nova sorta	R92	8

Grupa indikatora	R gr.	Vrsta indikatora	R fakt.	EC-TS
F/ Mentorstvo i članstvo u komisijama				
Mentorstvo i članstvo u komisijama		Mentorstvo doktorske disertacije	R99	8
		Mentorstvo magistarske teze		4
		Članstvo u komisiji za odbranu doktorske disertacije		2
		Članstvo u komisiji za odbranu magistarske teze		1
G/ Ostale akademske aktivnosti				
Uredništvo i članstvo u naučnim odborima		Uređivanje međunarodnog naučnog časopisa	R28	8
		Uređivanje naučnog časopisa nacionalnog značaja	R55	4
		Uređivanje zbornika radova sa naučnog skupa međunarodnog značaja	R36	5
		Uređivanje zbornika radova sa naučnog skupa nacionalnog značaja	R66	4
		Gostujući predavač u inostranstvu		8
		Recenzent univerzitetskog udžbenika		2
		Recenzent objavljenog rada međunarodnog ili nacionalnog značaja		1
		Članstvo u stručnoj komisiji međunarodnog značaja		3
		Članstvo u stručnoj komisiji nacionalnog značaja		2
		Objavljene ekspertize i studije, naučni prevodi, polemike, hrestomatija, eseji i traktati		2
H/ Završni radovi				
Završni radovi	R70	Odbranjena magistarska teza/master rad	R72	10-15
		Odbranjena doktorska disertacija	R71	30
LEGENDA: "R" grupa i faktor su referencije na Tabelu koeficijentata naučne kompetentnosti koju donosi Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske				

Ukupan broj ECTS bodova koji student ostvari putem prisustvovanja naučnim ili stručnim skupovima i seminarima ne može biti veći od 15.

Ukupan broj ECTS bodova koji student ostvari za prisustvovanje kursu cjeloživotnog učenja i usavršavanja u zemlji i/ili inostranstvu ne može biti veći od 10.

Kredit-bodovi dobijeni po osnovu **istraživačkih i dopunskih aktivnosti** studenata ne mogu da supstituišu kredit-bodove iz fonda obaveznih predmeta.

Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa ulazi u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.

Student je dužan da odgovarajućim javnim ispravama, dokumentima i materijalnim artefaktima dokaže valjanost i relevantnost aktivnosti za koju traži bodovanje.

Član 121.

Ispiti u sistemu studiranja na daljinu (*distance learning*) koje organizuje Panevropski univerzitet vrše se prema posebnim procedurama predviđenim za ovaj oblik studiranja koje su definisane u Nastavnom planu i programu i koje su normirane u Pravilniku o studiju obrazovanja na daljinu i u skladu sa odrebama Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske kojim se definiše održavanje ispita u sistemu obrazovanja na daljinu.

Ispiti u sistemu učenja na daljinu za studijske programe koje Panevropski univerzitet organizuje po osnovu Sporazuma sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inostranstva, obavljaju se u skladu sa pravilima koja su predviđena tim sporazumima, odn. ugovorima o mobilnosti studenata.

Provjere znanja u sistemu obrazovanja na daljinu mogu da se vrše i u namjenskim ustanovama i organizacijama sa kojima Panevropski univerzitet ima potpisane Ugovore o akademskoj saradnji, ukoliko se u tim ustanovama organizuje naučno-istraživački rad, praktična nastava, laboratorijska, klinička, sportska i radna praksa i ukoliko se radi o ispitu iz nastavnog predmeta čiji karakter to zahtijeva. Ispite koji se organizuju van ustanove iz predmeta čiji karakter to zahtijeva kontroliše, organizuje i ocjenjuje odgovorni nastavnik iz tog predmeta.

Provjere znanja mogu da se vrše i u odjeljenjima Panevropskog univerziteta i drugim licenciranim i akreditovanim visokoškolskim ustanovama sa kojima Panevropski univerzitet ima zaključen ugovor o akademskoj i naučno-tehničkoj saradnji, odn. Ugovore o mobilnosti studenata, pod uslovom da te ispite organizuje, kontroliše i ocjenjuje odgovorni nastavnik i da se ispitni sadržaji emituju iz sjedišta Univerziteta.

Član 122.

Za sve provjere znanja koje se vrše u sistemu obrazovanja na daljinu primjenom odgovarajućih informaciono-komunikacionih tehnologija moraju da se obezbijede sljedeći opšti uslovi:

- Ispitni sadržaji se emituju isključivo iz sjedišta Panevropskog univerziteta, ili iz odjeljenja koja posjeduju dozvolu za rad;
- Ustanova mora da posjeduje dozvolu za rad na lokaciji na kojoj se održava ispit i mora da obezbijedi kontrolisane uslove za održavanje ispita;
- Autentifikacija studenta u sistemu obrazovanja na daljinu mora da obavi putem odgovarajućih sigurnosnih protokola;
- Pozitivna identifikacija studenta od strane kontrolora ispita/proktora vrši se prije pristupa samim ispitnim sadržajima;
- O svim elementima vezanim za određenu ispitnu aktivnost vodi se propisani zapisnik – "*Protokol ispitnih aktivnosti i provjere znanja/postignuća studenta*".

Član 123.

Studentima se u izuzetnim slučajevima kao dio ispita mogu priznati radno iskustvo i postignuti rezultati u praksi za koji se smatra da je pretpostavljeno znanje koje proizilazi iz radnog i životnog iskustva u skladu sa Nastavnim planom i programom pojedinačnih predmeta.

Odluku o priznavanju studijskog gradiva na osnovu iskustva i postignutih rezultata u praksi donosi rektor Univerziteta.

10. Završni rad - doktorska disertacija

Član 124.

Doktorski rad/disertacija, predstavlja originalni i samostalni naučni rad koji sumira rezultate naučnog istraživanja koja je doktorski kandidat sproveo u okviru teme dokorskog rada i koji po svojoj prirodi predstavlja novo naučno saznanje, odn. naučno otkriće.

Doktorska disertacija predstavlja samostalni izraz znanja, sposobnosti, kreativnosti i kompetencija dokorskog kandidata stečenih tokom studija trećeg ciklusa i naučnih istraživanja vezanih za rad.

Doktorska teza predstavlja naučno otkriće u smislu originalnog doprinosa znanju ili originalne primjene znanja, koja je bazirana na odgovarajućim istraživanjima i primjeni specifične naučne metodologije i diseminacije novih naučnih znanja u okviru naučne zajednice.

Završni doktorski rad mora takođe da zadovolji opšte kriterije akademske pismenosti, standarde korektnog citiranja, zahtjeve minimalnog "obima rada" i standarde vezane za "sadržaj rada" u skladu sa *Metodologijom izrade studentskih i završnih radova Panevropskog univerziteta* i preporukama

mentora.

Završni doktorski rad mora da se procesira u okviru procedure i programa za provjeru plagijarizma u skladu sa *Pravilnikom o plagijarizmu Panevropskog univerziteta*.

Završni doktorski rad mora takođe da zadovolji kriterije vezane za formatiranje, sastav, strukturu i grafički izgled, odn. stil rada koji su definisani u *Pravilniku o studentskim radovima na Panevropskom univerzitetu (seminarskom, diplomskom, specijalističkom, pristupnom, master radu i doktorskoj disertaciji)*. Doktorski kandidat je obavezan da u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske pribavi UDK (*Univerzalna decimalna klasifikacija*) broj u okviru bibliotečnog decimalnog klasifikacionog sistema.

Završni rad mora da bude lektorisan i mora da se izvrši korektura teksta. Doktorski kandidat je odgovoran za lekturu i korekturu teksta, štampanje, korićenje i umnožavanje rada.

Član 125.

Forme doktorskog rada, mogu da budu:

- Naučno-monografska forma;
- Kompendijska forma kao skup objavljenih naučnih radova posvećenih jedinstvenom istraživačkom projektu koji čine zaokruženu cjelinu i koji je popraćen kritičkim preglednim poglavljem, koje se sastoji od uvoda, rasprave, zaključka i iscrpnog pregleda relevantne literature (*tzv. skandinavski model*). Doktorski kandidat mora biti glavni autor u najmanje dva ovakva rada. Objedinjeni radovi moraju davati novi naučni doprinos u odnosu na pojedinačne radove.

Član 126.

Da bi pristupio odbrani rada i time završio upisani studij trećeg ciklusa student mora da ispuni sljedeće uslove:

- Student mora da položi sve ispite iz obaveznog i izbornog programa koji su usvojeni na Nastavno-naučnom vijeću fakulteta;
- Student mora da završi i sve ostale obrazovne aktivnosti planirane u svom nastavnom planu i programu studija trećeg ciklusa;
- Student mora da završi i sve istraživačke i projektne aktivnosti planirane kao podrška u izradi završnog doktorskog rada;
- Student mora da obezbijedi bar jedan periodični izvještaj na Nastavno-naučnom vijeću fakulteta o realizaciji studija, sa

parcijalnim bodovanjem istraživačkih i projektnih aktivnosti;

- ☑ Student mora da završi doktorski rad, sa pozitivnim mišljenjem mentora i da prođe komisijsku proceduru prijave i ocjene rada na nadležnim tijelima matičnog fakulteta i Panevropskog univerziteta;
- ☑ Student je ispunio sve finansijske obaveze u skladu sa Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga.

Član 127.

Hodogram procedure ocjene i odbrane doktorskog rada podrazumijeva, ali se ne iscrpljuje, sljedećim koracima:

- 📁 Na osnovu finalnog (javnog) izvještaja dokorskog kandidata o realizaciji istraživanja koji kandidat podnosi Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta i ukoliko je Vijeće prihvatilo izvještaj, upućuje se zahtjev Vijeću za doktorske studije za pokretanje procedure izbora Komisije za ocjenu i odbranu dokorskog rada.
- 📁 Vijeće za doktorske studije utvrđuje prijedlog sastava Komisije za ocjenu i odbranu dokorskog rada, kao i prijedlog za predsjednika Komisije iz sastava same Komisije i upućuje ga Senatu Univerziteta na donošenje odluke o izboru i postavljanju Komisije.
- 📁 Mentor kandidata, kada ocijeni da je doktorski rad završen, dostavlja Vijeću za doktorske studije, Komisiji za ocjenu i odbranu rada i dekanu fakulteta svoj finalni izvještaj o progresu dokorskog kandidata u savladavanju dokorskog studija, izvršenju plana i programa istraživačkog projekta i o statusu završnog - dokorskog rada, zajedno sa završnom verzijom rada.
- 📁 Student može i samostalno da uputi **zahtjev za ocjenu i odbranu rada** sa vlastitom analizom gotovosti rada i ispunjenosti ostalih uslova iz prethodnog člana, zajedno sa završnom verzijom rada, Komisiji za ocjenu i odbranu rada i dekanu fakulteta.
- 📁 Komisija za ocjenu i odbranu rada analizira izvještaj dokorskog kandidata, izvještaj mentora, ostavaruje uvid u sadržaj rada, kao i ostalu potrebnu dokumentaciju i izrađuje izvještaj koji dostavlja Vijeću za doktorske studije i dekanu fakulteta.
- 📁 Vijeće za doktorske studije razmatra izvještaj komisije za ocjenu i odbranu rada i sa svojim zaključcima dostavlja izvještaj Senatu univerziteta na usvajanje, ili vraća izvještaj Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta u cilju donošenje odluke o statusu dokorskog kandidata.
- 📁 Senat Univerziteta razmatra i usvaja izvještaj Komisije sa zaključcima Vijeća za doktorske studije i ukoliko prihvati izvještaj donosi odluku o upućivanju dokorskog kandidata na javnu odbranu doktorske disertacije i određuje termin javne odbrane.

Ukoliko Senat univerziteta ne prihvati izvještaj komisije donosi obrazloženu odluku o odbijanju doktorske dizertacije. Odbijenu doktorsku disertaciju kandidat ne može ponovo da prijavi, ali može da uđe u proceduru prijave nove teme, ili korigovane prethodne teme u kojoj su obezbijedeni uslovi za postizanje originalnosti naučnog rada i naučnog otkrića.

Član 128.

Ukoliko dekan fakulteta, Vijeće za doktorske studije i/ili Komisija za ocjenu i odbranu rada imaju primjedbe na završni rad, ili utvrde da nisu ispunjeni ostali administrativno-proceduralni uslovi, odn. uslovi kvaliteta dokorskog rada, upućuju Izvještaj mentora ili zahtjev kandidata za ocjenu i odbranu rada sa svojim primjedbama i ostalom pridruženom dokumentacijom, Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta na donošenje odluke o statusu dokorskog kandidata.

Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta upućuje akt upozorenja dokorskom kandidatu čiji izvještaj o realizaciji naučnih istraživanja nije prihvaćen, ili upućuje zahtjev Vijeću dokorskih studija da izvrši reviziju statusa dokorskog studija dokorskog kandidata.

Po zahtjevu Nastavno-naučnog vijeća ili prema vlastitoj procjeni Vijeće dokorskih studija može da formira Komisiju za reviziju dokorskih studija dokorskog kandidata, razmatra izvještaj revizije i upućuje izvještaj sa zaključcima i prijedlogom mjera za poboljšanje efikasnosti studija Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta koje donosi konačnu odluku i obavještava dokorskog kandidata i mentora o mjerama koje je potrebno preduzeti za poboljšanje efikasnosti studija.

Član 129.

Doktorska disertacija se brani pred **Komisijom za ocjenu i odbranu** rada. Odbrana završnog dokorskog rada je javna, a datum odbrane se objavljuje na oglasnoj tabli i na internet stranici Univerziteta najmanje petnaest dana prije datuma odbrane. Podaci o dokorskoj disertaciji i o datumu odbrane mogu da se objave i u drugim sredstvima javnog informisanja.

Na **odbrani završnog dokorskog rada** kandidat treba da pokaže da vlada materijom iz oblasti u kojoj brani rad, te da obrazloži i odbrani zaključke i saznanja do kojih je došao. Na odbrani rada komisija provjerava samostalnost rada, osnovanost izlaganja dokorskog kandidata i originalnost i vrijednost naučnih zaključaka.

Procedura odbrane dokorskog rada detaljno je opisana u *Pravilniku o studentskim radovima na Panevropskom univerzitetu (seminarskom,*

diplomskom, specijalističkom, pristupnom, master radu i doktorskoj disertaciji).

Član 130.

Senat Univerziteta odlukom o imenovanju Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada, imenuje i predsjednika Komisije iz sastava same Komisije.

Predsjednik Komisije rukovodi zasijedanjem i odbranom.

Odbrani doktorskog rada prisustvuje i zapisničar koji vodi zapisnik o odbrani rada.

Član 131.

Predsjednik komisije otvara zasijedanje i saopštava biografske podatke o kandidatu, podatke o njegovom ranijem stručnom i istraživačkom radu, kao i podatke o ispunjenosti uslova za odbranu doktorskog rada.

Član komisije kojeg odredi predsjednik, čita izvještaj mentora, odluku Senata Univerziteta o prihvatanju izvještaja Komisije za ocjenu i odbranu rada i zakazivanju odbrane i odluku o sastavu Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada.

Član 132.

Pošto su izvršene uvodne radnje iz predhodnog člana, **kandidat izlaže usmeno predmet rada i metod istraživanja** i glavne stručne, odn. naučne rezultate i zaključke rada nastojeći da se pridržava vremena koje je komisija odredila za usmeno izlaganje rada. Nakon izlaganja rada članovi komisije mogu da postavljaju pitanja i da iznose mišljenje o radu, odn. da daju eventualne primedbe na disertaciju, a mogu tražiti i dodatna objašnjenja u vezi sa radom. Kandidat je dužan da odgovori na pitanja koja mu postave članovi Komisije i da pruži tražena objašnjenja.

Predsjednik komisije koji rukovodi zasijedanjem i odbranom doktorske disertacije može da dozvoli da lica prisutna na odbrani postave pitanja u vezi disertacije, ali po pravilu lica prisutna na odbrani ne mogu da iznose mišljenje odn. da daju opšte komentare o doktorskome radu. Na pitanja koja su postavljena iz auditorija odgovor može dati kandidat lično, odn. mentor kandidata. Kandidat ne mora da odgovori na pitanja postavljena iz auditorija, osim ukoliko odgovor zahtijeva neki od članova komisije.

Na traženje kandidata, predsjednik komisije dozvoliće kandidatu **završni osvrt** na primedbe koje su stavili članovi komisije i prisutna lica.

Poslije završnog osvrta kandidata, predsjednik komisije proglašava da je

postupak odbrane završen, a komisija se povlači na vijećanje o rezultatu odbrane.

Član 133.

Komisija za ocjenu i odbranu doktorskog rada, na vijećanju bez prisustva drugih lica jednoglasno, ili većinom glasova, donosi odluku da li je kandidat odbranio rad, a zatim javno saopštava odluku.

Odluka komisije glasi "*odbranio*", ili "*nije odbranio*".

Komisija takođe donosi ocjenu rada na standardnoj skali ocjenjivanja u sistemu visokog obrazovanja prema Zakonu o visokom obrazovanju i u skladu sa odredbama Statuta Univerziteta. Ocjena doktorskog rada se formira na osnovu ocjene pismenog rada i ocjene usmene odbrane.

Ukoliko odluka komisije nije jednoglasno donesena, javno se konstatuje izuzeto mišljenje člana komisije i unosi u zapisnik.

Nakon što je komisija pozitivno ocijenila doktorski rad i student odbranio rad pred komisijom, studentu se u odgovarajućoj javnoj ispravi unosi naziv doktorskog rada, postignuta ocjena i imena članova komisije pred kojim je rad odbranjen. Isti podaci se evidentiraju i u matičnoj knjizi studija trećeg ciklusa. Studentu se takođe odobrava alikvotni iznos ECTS kredit-bodova predviđen za uspješno odbranjen završni rad.

Komisija za ocjenu i odbranu rada, kandidatima čiji rad to zaslužuje, može izreći dodatne ocjene i kvalifikacije stručnog, odn. naučnog kvaliteta i doprinosa, koje se unose u zapisnik.

Član 134.

U toku odbrane rada, vodi se **zapisnik** koji potpisuju svi članovi komisije. Zapisnik se dostavlja studentskoj službi i Senatu Univerziteta radi informisanja.

Član 135.

Ako Komisija u toku odbrane rada, stekne uvjerenje da je potrebno izvršiti provjeravanje samostalnosti kandidatovog rada može odbranu **odložiti** na period do tri meseca. Ovaj zaključak Komisije se javno saopštava i unosi u zapisnik.

Član 136.

Ako kandidat ne dode na odbranu rada, a izostanak ne opravda u roku od **30** dana od dana zakazanog za odbranu, **obustaviće** se postupak odbrane.

Član 137.

Do izdavanja diplome o završenom studiju trećeg ciklusa i dodatka diplomi, studentu se izdaje **uvjerenje o stečenom visokom obrazovanju** odgovarajućeg stepena.

Uvjerenje iz stava 1. ovog člana izdaje se na zahtjev studenta u roku od 7 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 138.

Promocija diplomiranih studenata trećeg ciklusa Panevropskog univerziteta vrši se na svečanoj akademiji jednom godišnje. Promocija je javna.

Član 139.

Studenti mogu dobiti i druga **priznanja** u vidu pismene pohvale, novčane i druge nagrade za postignute naučne rezultate u istraživanju i doktorskom studiju.

Odluku o dodjeli priznanja donosi rektor, na prijedlog Upravnog odbora. *Pravilnikom o uslovima, načinu sticanja i dodjele počasnih zvanja, priznanja i nagrada na Panevropskom univerzitetu* utvrđuju se uslovi i postupak za dobijanje priznanja.

Član 140.

Kandidat je dužan da Univerzitetu preda **6 (šest)** štampanih primjeraka doktorskog rada i rad u elektronskoj formi. Ukoliko je doktorskom kandidatu pored mentora imenovan još i komentor, tada kandidat mora da dostavi **7 (sedam)** štampanih primjeraka doktorskog rada. Doktorski rad i ostali naučni radovi kandidata moraju biti izloženi javnosti u biblioteci, Univerziteta najmanje petnaest dana prije odbrane rada. Eventualne primjedbe u pismenoj formi od lica koja su izvršila uvid u doktorsku disertaciju tokom izlaganja rada, dostavljaju se Komisiji za ocjenu i odbranu rada na razmatranje. Anonimne primjedbe se ne uzimaju na razmatranje.

Član 141.

Senat Univerziteta može odobriti studentu - kandidatu doktorskog studija, na njegov zahtjev, **produženje roka** za odbranu doktorskog rada i zakonskog trajanja studija trećeg ciklusa iz razloga utvrđenih za mirovanje prava i obaveza studenta, zbog nepovoljnih uslova za eksperimentalno istraživanje, zbog odlaska na stručno usavršavanje u inostranstvo, zbog bolesti ili drugih razloga više sile, vrhunskom sportisti zbog obaveza vezanih za takmičenja i iz drugih sličnih razloga.

Vrijeme produženja zakonom utvrđenog roka može da traje dok traju razlozi zbog kojih je rok produžen.

11. Učenje na daljinu i virtuelni studij

Član 142.

Dio nastave na Panevropskom univerzitetu može se organizovati učenjem na daljinu u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju, Uredbom o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i o postupku za utvrđivanje ispunjenosti uslova i Statutom univerziteta.

Član 143.

Na Panevropskom univerzitetu primjenjuje se **adaptirani asinhroni model** obrazovanja na daljinu koji je baziran na sljedećim principima:

- ↻ Studenti su slobodni da uče tempom koji im odgovara (*asinhrona komponenta modela*), ali imaju fiksne rokove u kojima treba da predaju rješenja primljenih i preuzetih zadataka/projekata (*adaptacija modela*);
- ↻ Pedagošku bazu obrazovanja na daljinu predstavlja profesionalni softverski paket sistema upravljanja učenjem na daljinu sa odgovarajućim nastavnim i ostalim obrazovnim sadržajima studijskih programa Panevropskog univerziteta.
- ↻ Studentima su na raspolaganju štampani i elektronski udžbenici koji pokrivaju cjelokupan sadržaj nastavnog predmeta. Studentima su na raspolaganju prezentacije svih predavanja u formatu elektronske prezentacije, kao i snimljena predavanja koja su dostupna na WEB stranici u zaštićenom modulu učenja na daljinu i putem interaktivne digitalne akademske televizije na internet TV kanalu Panevropskog univerziteta (*Apeiron TV Channel*), kao i na opto-medijima. Studentima su na raspolaganju i udžbenici u formatu audio-knjiga, te predavanja u audio formatu;
- ↻ Studentima se u sjedištu Panevropskog univerziteta organizuju konsultacije, te fakultativna i instruktivna kontaktna nastava za sve studijske programe i sve predmete;
- ↻ Studenti imaju mogućnost da međusobno razmjenjuju znanja i postavljaju pitanja (webinari, diskusione grupe i elektronska pošta), kao i da organizuju elektronsko kolaborativno učenje.

Član 144.

Studenti posredstvom lokalne mreže sa univerziteta ili putem Interneta pristupaju svim edukacionim sadržajima sa udaljenih lokacija po principu **24/7** (*sedam dana nedeljno, 24 časa na dan*) koji su struktuirani tako da omogućavaju:

- Pristup digitalizovanim nastavnim sadržajima kroz auditivne medije, vizuelne medije, tekstualne medije i animirane lekcije;
- Pristup predavanjima profesora sa udaljenih lokacija kroz on-line *video konferencije sa više učesnika i kroz asinhroni pristup katalogiziranim predavanjima na računarskom serveru Univerziteta primjenom VoD – Video on Demand metoda.*

Na Univerzitetu je obezbeđena "**on-line**" **video komunikacija** ne samo za predavanja profesora, već i za video-konferencije (*telekonferencing*) kojima će biti podržana promotivna predavanja gostujućih profesora i diskusioni paneli.

III NAUČNA DJELATNOST PANEVROPSKOG UNIVERZITETA

Član 145.

Naučno-istraživačka djelatnost obuhvata fundamentalna, aplikativna, razvojna i ekspertna istraživanja.

Naučnu djelatnost Panevropski univerzitet obavlja u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti, godišnjim i dugoročnim programima naučnih istraživanja, te na osnovu Pravilnika o finansiranju i sufinansiranju naučno-istraživačkih projekata na Panevropskom univerzitetu.

Programom naučnih istraživanja utvrđuju se pojedinačni projekti i programi istraživanja, naučni zadaci, vrijeme trajanja istraživanja, metodi istraživanja i sastav timova po oblastima nauke.

Programom naučnih istraživanja obezbjeđuju se uslovi za osposobljavanje kadrova za naučna istraživanja i uključivanje naučnog podmlatka u naučni rad. Naučno-nastavni i naučno-istraživački rad su ravnopravne djelatnosti Panevropskog univerziteta.

Član 146.

Godišnjim programom istraživanja konkretizuje se ostvarivanje dugoročnog programa istraživanja u kalendarskoj godini. Dugoročni program se izrađuje po pravilu za petogodišnji period.

Izveštaj o realizaciji i rezultatima godišnjeg programa istraživanja usvaja Senat Panevropskog univerziteta.

Član 147.

Naučna istraživanja ostvaruju se kroz individualni i timski rad nastavnika i istraživača na Univerzitetu, u okvirima studija drugog i trećeg ciklusa ili u okvirima Naučno-istraživačkog instituta Panevropskog univerziteta, odn. drugih specijaliziranih naučno-istraživačkih organizacionih jedinica Panevropskog univerziteta, te kroz naučno-istraživačke projekte, odn. u saradnji sa partnerskim univerzitetima i naučno-istraživačkim ustanovama.

Istraživačko-akcioni program obuhvata aktivnosti vezane za istraživanja koja se sprovode najčešće u okvirima završnih radova (*diplomskih, specijalističkih, pristupnih, master i doktorskih radova*), ali i u okvirima naučno-istraživačkih i stručno-istraživačkih projekata koje vodi Univerzitet i njegove organizacione jedinice, kao i međunarodnih projekata u kojima Univerzitet učestvuje kao partner. Istraživačko-akcioni program uključuje i istraživanje izvora, učešće studenta u drugim naučno-istraživačkim, odn. stručnim projektima, odbranjene ili objavljene doktorske i druge naučne

radove studenta, učešće na naučno-stručnim skupovima, radnu, stručnu, kliničku i laboratorijsku praksu i autorstvo u inovacijama i patentima.

U **istraživačke timove** mogu da se uključe i naučni radnici izvan Panevropskog univerziteta, stručnjaci iz prakse, kao i naučni radnici sa drugih univerziteta i naučnih ustanova iz zemlje i inostranstva. Na pojedinim istraživačkim aktivnostima angažovani su doktorski kandidati i studenti Univerziteta.

Član 148.

U okviru naučne djelatnosti, Senat Panevropskog univerziteta:

- prati razvoj nauke i usklađuje programe studija sa naučnim dostignućima;
- podstiče razvoj studenata talentovanih za naučno-istraživački rad;
- ostvaruje i podstiče naučnu saradnju u zemlji i inostranstvu;
- stara se o obezbjeđenju opreme i naučno-informativne dokumentacije;
- donosi odluku o organizovanju naučnih skupova;
- preuzima druge mjere i aktivnosti za sistematsko unapređivanje naučno-istraživačkog rada;
- obavlja i druge poslove u vezi sa ostvarivanjem naučne djelatnosti Panevropskog univerziteta.

Član 149.

Radi podsticanja naučno-istraživačke djelatnosti na Panevropskom univerzitetu:

- organizuju se međunarodne i nacionalne naučne konferencije i drugi naučni i stručni skupovi, kao i
- Univerzitet izdaje naučne časopise iz naučnih oblasti svoje matičnosti u skladu sa Pravilnikom o publikovanju naučnih publikacija Ministarstva nauke i tehnologije i Pravilima o radu Centra za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta.

Član 150.

Dio naučno-istraživačke djelatnosti Panevropskog univerziteta ostvaruje se kroz saradnju sa privrednim subjektima. Univerzitet, ili njegovi profesori, odn. eksperti vode pojedinačne projekte za potrebe privrednih subjekata, ili zajednički sa privrednim subjektima. Projekti sa privredom su praktično orjentisani ka rješavanju određenih problema u privredi, ili se neposredno

primjenjuju u privredi.

Kontakti sa privredom se ostvaruju i putem ugovorene neposredne saradnje Panevropskog univerziteta sa privrednim subjektima, vezano za poslovno-tehničku saradnju i saradnju na razvojnim projektima, odn. realizaciju studentske prakse i studentskih istraživačkih aktivnosti.

Univerzitet takođe putem Ugovora ili Sporazuma o edukativnoj, naučno-istraživačkoj i poslovno-tehničkoj saradnji sa organizacijama/ustanovama obezbeđuje kvalitetnu bazu za praktičan, klinički i laboratorijski rad studenata.

Univerzitet učestvuje u međunarodnim razmjenama među akademskim osobljem i studentima što uključuje i naučno-istraživačku komponentu. Panevropski univerzitet potiče međunarodnu mobilnost svojih nastavnika i studenata.

Član 151.

Naučnoistraživački poslovi koji su u funkciji podizanja kvaliteta izvođenja nastave bilo u praktičnom ili teorijskom obliku na Panevropskom univerzitetu su:

- stalno stručno i naučno usavršavanje;
- praćenje domaće i strane literature;
- pisanje udžbenika, priručnika, skripti i druge literature za potrebe studenata;
- objavljivanje naučnih i stručnih radova;
- učestvovanje u radu na naučno-istraživačkim i razvojnim projektima;
- razvijanje laboratorija, kao i projektovanje laboratorijskih instalacija i uređaja;
- učešće u komisijama za izbor nastavnika i saradnika, i dr.

Član 152.

Panevropski univerzitet finansira naučno-istraživačku djelatnost na Univerzitetu iz sljedećih izvora:

- Samostalno finansiranje doktorskih istraživanja iz sredstava dokorskog kandidata;
- Finansiranje dijela doktorskih istraživanja iz sredstava školarina koju uplaćuju studenati;
- Finansiranje doktorskih istraživanja u punom ili djelimičnom

- iznosu iz sredstava koje obezbjeđuju privredni subjekti i/ili poslodavci;
- ☑ Finansiranje doktorskih istraživanja u punom ili djelimičnom iznosu iz sredstava koja obezbjeđuju vladini izvori:
    - ↪ Sredstva za naučna istraživanja koja obezbjeđuje Ministarstvo nauke i tehnologije Republike Srpske;
    - ↪ Sredstva za naučna istraživanja iz drugih vladinih i nevladinih izvora namijenjenih za finansiranje specifičnih naučno-istraživačkih projekata;
  - ☑ Međunarodnih stipendija za doktorske studije;
  - ☑ Vlastiti izvori sredstava Panevropskog univerziteta namijenjenih za finansiranje naučno-istraživačkog rada;
  - ☑ Izvori grant sredstava za finansiranje naučno-istraživačkih projekata koje obezbijedi Panevropski univerzitet;
  - ☑ Izvori grant sredstava naučno-istraživačkih ustanova – partnera u izvođenju dokorskog programa, odobrenih za finansiranje naučno-istraživačkih projekata;
  - ☑ Izvori grant sredstava odobrenih za finansiranje naučno-istraživačkih projekata od strane visokoškolskih ustanova – partnera u izvođenju doktorskih programa;
  - ☑ Sredstva koja obezbijedi doktorski kandidat koji već učestvuje u naučno-istraživačkom projektu iz kojeg treba da proiđe tema dokorskog rada kandidata.

Član 153.

Panevropski univerzitet raspisuje povremeno, u zavisnosti od raspoloživosti vlastitih sredstava javni konkurs za finansiranje naučno-istraživačkih projekata iz naučnih oblasti svoje matičnosti.

Na konkurs se mogu prijaviti, pored nastavnika i timova sa Panevropskog univerziteta još i druge naučnoistraživačke ustanove u skladu sa odredbama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti, te akademski i naučni radnici sa drugih javnih i privatnih visokoškolskih ustanova.

Procedura selekcionisanja naučnih projekata koji će biti podržani od strane Panevropskog univerziteta je transparentna u skladu sa kriterijumima i bodovanjem razrađenim u Pravilniku o finansiranju i sufinansiranju naučno-istraživačkih projekata na Panevropskom univerzitetu.

Proceduru sprovodi Komisija koju imenuje Senat Univerziteta koji donosi i

konačnu odluku o finansiranju pojedinačnih naučnih projekata i alociranim sredstvima.

IV ZAŠTITA PRAVA I ODGOVORNOST STUDENATA

Član 154.

Studenti koji su primljeni i upisani na Panevropskom univerzitetu ulaze u **ugovorni odnos** sa Univerzitetom u kojem se detaljno definišu prava i obaveze studenata i Univerziteta.

Član 155.

Studenti Panevropskog univerziteta uživaju **slobodu govora, organizacije i okupljanja** u skladu sa zakonom i imaju pravo da ispituju i testiraju primljeno znanje i da nude nove ideje i kontroverzna ili nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa, ili gubitka drugih privilegija koje uživaju u okviru Univerziteta.

Studenti imaju prava da koriste sve prostore sistema Panevropskog univerziteta namijenjene za specifične vrste rada i aktivnosti studenata, i da učestvuju u svim vidovima nastavnih, van-nastavnih, izbornih, fakultativnih i slobodnih aktivnosti studenata bez obzira na status aktivnog studenta, tip i vrstu studija koji je student upisao.

Studenti imaju pravo da učestvuju u naučno-istraživačkom radu i na stručnim projektima Panevropskog univerziteta. Uslovi i način uključivanja studenata u istraživačkim i stručnim aktivnostima regulišu se posebnim aktom koji donosi Senat Univerziteta.

Studenti imaju pravo da ostvaruju studij u svim organizacionim jedinicama za ostvarivanje obrazovnih i drugih edukativnih djelatnosti Panevropskog univerziteta (*fakulteti i/ili studijski programi, instituti, katedre, odjeljenja i strukovne akademije*), te da učestvuju u radu funkcionalnih jedinica (*biblioteka, laboratorija za informaciono-komunikacione tehnologije i učenje na daljinu, ostali kabineti i laboratorije, Centar za izdavačku djelatnost, biznis inkubacioni centar, Centar za vođenje karijere, Centar za odnose sa javnošću, sportski centar Univerziteta*), u skladu sa Poslovnica i pravilima o radu tih organizacionih jedinica.

Član 156.

Studenti imaju pravo da učestvuju na izborima u studentskim predstavničkim tijelima i drugim akademskim tijelima u kojima je predviđeno predstavljanje studenata.

Studenti imaju pravo da učestvuju u sistemu osiguranja kvaliteta visokoškolske ustanove.

Član 157.

Studenti imaju pravo da Senatu Panevropskog univerziteta **podnose prigovore** i prijedloge koji se odnose na kvalitet nastavnog procesa, na organizaciju i način izvođenja nastave, te na povredu bilo kojih specifičnih i opštih prava koja proizilaze iz njihovog statusa.

Senat Univerziteta dužan je da razmotri prigovore, odnosno prijedloge iz stava 1. ovog člana i pismeno obavjesti podnosioca prigovora o svom stavu u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

Član 158.

Učesnik konkursa na jedan od oblika studija Panevropskog univerziteta može podnijeti **prigovor na redosljed kandidata** za upis u prvu godinu studija. Prigovor se podnosi rektoru Panevropskog univerziteta u roku od 3 dana od dana objavljivanja liste na oglasnoj tabli Panevropskog univerziteta. Po prigovoru učesnika konkursa rektor donosi odluku u roku od tri dana od dana prijema prigovora. U roku od tri dana po prijemu rješenja učesnik konkursa može podnijeti prigovor Upravnom odboru Panevropskog univerziteta, kao drugostepenom organu. Upravni odbor Panevropskog univerziteta rješava po žalbi u roku od 3 dana od dana prijema žalbe.

Član 159.

Student može podnijeti prigovor odn. podnesak neposredno rektoru Panevropskog univerziteta:

- na ocjenu dobijenu na ispitu ako smatra da ispit nije obavljen u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom;
- na akt kojim mu nije dozvoljen upis u narednu godinu studija, ako smatra da isti nije donijet u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.
- zahtjev za mirovanje prava i obaveza u slučaju teže bolesti, upućivanja na stručnu praksu, njege djeteta do godinu dana, održavanja trudnoće i u drugim slučajevima u kojima se ocijeni opravdanost

Student podnosi prigovor rektoru Panevropskog univerziteta u roku od tri dana od dana saopštenja ocjene, odnosno prijema akta iz stava 1. ovog člana.

Rektor donosi rješenje po prigovoru studenta u roku od pet dana od dana prijema prigovora odn. donosi rješenje o podnesku u roku od 10 dana od dana prijema podneska.

Univerzitet odnosno organizacione jedinice Univerziteta postupaju po Zakonu o upravnom postupku kada rješavaju o pojedinačnim pravima i obavezama studenata.

Član 160.

Studenti upisani na Panevropskom univerzitetu imaju obaveze da:

- ↯ prisustvuju predavanjima, vježbama, seminarima i drugim oblicima nastave organizovanim u okvirima predmeta studijskog programa, u skladu sa njihovim statusom;
- ↯ se pridržavaju pravila koja je ustanovila visokoškolska ustanova svojim pravilnicima i drugim aktima;
- ↯ ukazuju dužno poštovanje prema pravima osoblja Univerziteta i drugih studenata;
- ↯ ukazuju dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvuju u planiranim akademskim i istraživačkim aktivnostima.

Član 161.

Student odgovara za povredu obaveze u skladu sa ***Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti studenata*** kojim se pružaju pravični i nepristrasni mehanizmi rješavanja disciplinskih pitanja.

Za lakše povrede obaveza studenata izriče se disciplinska mjera "***opomena***" ili "***ukor***", a za teže povrede obaveza studenata izriče se disciplinska mjera "***strog ukora***" ili "***isključenja***" sa Panevropskog univerziteta. Isključenje može trajati najduže do jedne godine.

Disciplinski postupak se ne može pokrenuti po isteku šest meseci od dana saznanja za povredu obaveze i učinioca, odnosno dvanaest meseci od dana kada je povreda učinjena. Student odgovara za povredu obaveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena opštim aktom visokoškolske ustanove.

Pravilnikom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti studenata utvrđuju se lakše i teže povrede obaveza studenata i disciplinski organi i propisuje se disciplinski postupak za utvrđivanje odgovornosti.

V PRIZNAVANJE STRANIH VISOKOŠKOLSKIH ISPRAVA

Član 162.

Panevropski univerzitet vrši priznavanje domaće ili strane visokoškolske isprave radi nastavka obrazovanja imaoca isprave na studiju trećeg ciklusa koji se organizuje na Univerzitetu iz naučnih oblasti za koje je univerzitet matičan i u skladu sa vrstom studija za koji je registrovan.

U postupku priznavanja domaće ili strane visokoškolske isprave imaocu isprave se utvrđuje pravo na nastavak započetog studija trećeg ciklusa, odn. pravo na uključivanje u studij trećeg ciklusa na studijskim programima organizovanim na Panevropskom univerzitetu.

Član 163.

Postupak priznavanja strane visokoškolske isprave radi nastavka obrazovanja u studiju trećeg ciklusa podrazumijeva sljedeće korake:

- vrednovanje stranog studijskog programa radi utvrđivanja pravnog subjektiviteta strane ustanove i pedagoškog legitimiteta ustanove i studijskog programa;
- vrednovanje strane ili domaće visokoškolske isprave radi eventualnog uočavanja isprave za koju se može pretpostaviti da nije autentična;
- utvrđivanje matičnosti stranog studijskog programa koji je pozitivno vrednovan, odn. utvrđivanje matičnosti domaćeg studijskog programa;
- upoređivanje matičnosti stranog ili domaćeg studijskog programa sa odgovarajućim programom Panevropskog univerziteta radi utvrđivanja usklađenosti;
- definisanje diferencijalnog programa u slučaju utvrđivanja djelimične matičnosti;
- izdavanje odgovarajućeg rješenja.

Član 164.

Da bi se izvršilo vrednovanje stranog ili domaćeg studijskog programa imalac strane isprave je dužan do dostavi sljedeću dokumentaciju:

- a) ovjerenu fotokopiju diplome, odnosno druge visokoškolske isprave koja ima funkciju diplome;
- b) ovjerenu fotokopiju dodatka diplomu (ukoliko je izdat studentu);

- c) prevod diplome, odnosno prevod druge visokoškolske isprave, ovjeren od strane ovlaštenog sudskog tumača, za isprave koje nisu izrađene na jednom od službenih jezika u BiH;
- d) prevod dodatka diplomi, ovjeren od strane ovlaštenog sudskog tumača za dodatak diplomi koji nije izrađen na jednom od službenih jezika u BiH;
- e) original prepisa položenih ispita sa ocjenama izdat od domaće ili strane visokoškolske ustanove, ili njegovu ovjerenu fotokopiju;
- f) prevod prepisa položenih ispita sa ocjenama, ovjeren od strane ovlaštenog sudskog tumača za prepise koji nisu rađeni na jednom od službenih jezika u BiH;
- g) nastavni plan i program studija, odnosno studijski program, bilo original ili sa internet stranice domaće ili strane visokoškolske ustanove;
Sažetak studijskog programa ili nastavnog plana na izvornom (originalnom) jeziku student može odštampati sa internet stranice visokoškolske ustanove, pod uslovom da je na dokumentu jasno naveden link sa kojeg je preuzet, te da je u pitanju program/plan po kojem je student studirao.
- h) prevod nastavnog plana i programa, odnosno studijskog programa, ovjeren od strane sudskog tumača za nastavne planove i programe koji nisu rađeni na jednom od službenih jezika u BiH;
- i) biografiju na jednom od jezika konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine, iz koje mora biti vidljiv tok obrazovanja i radno iskustvo;
- j) dokaz o uplati naknade za troškove postupka priznavanja u skladu sa Pravilima o visini naknade za studiranje i cijeni usluga;
- k) ostalu dokumentaciju, po naknadnom zahtjevu Komisije.

Da bi se utvrdio pravni subjektivitet i pedagoški legitimitet ustanove i studijskog programa, stručne službe fakulteta i Univerziteta moraju pribaviti odgovarajuće podatke iz izvora dostupnih na internetu, iz međunarodnih javnih baza podataka i javnih registara, ili od *Komisije za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske*.

Član 165.

Pravni subjektivitet ustanove podrazumijeva utvrđivanje da li je ustanova zvanično sudski registrovana kao pravni subjekt u BiH odn. u zemlji u kojoj ima sjedište prema propisima o pravnom subjektivitetu te zemlje;

Pedagoški legitimitet podrazumijeva utvrđivanje pedagoškog statusa ustanove u sistemu akreditacije i licenciranja visokoškolskih ustanova od strane nadležnih organa, kao i utvrđivanje pozicije koju ustanova ima na osnovu tog statusa u sistemu visokog obrazovanja zemlje.

Utvrđivanje pedagoškog legitimiteta ustanove podrazumijeva prethodno poznavanje sistema visokog obrazovanja zemlje u kojoj ustanova ima sjedište.

Autentičnost visokoškolske isprave podrazumijeva uočavanje sumnjivih isprava koje su predočene kao originali, odn. kao ovjerene kopije originala, a za koje se može pretpostaviti da su eventualni falsifikati. Za takve isprave se traži dodatna potvrda visokoškolske ustanove koja je izdala ispravu o autentičnosti isprave, odn. stručna ekspertiza od strane nadležnog organa.

Utvrđivanje matičnosti domaćeg ili stranog studijskog programa podrazumijeva utvrđivanje ključnih stručnih i profesionalnih kompetencija diplomiranih studenata na tim ustanovama i utvrđivanje užih naučnih oblasti odn. naučnih polja u okvirima kojih su te kompetencije stečene.

Upoređivanje stepena usklađenosti matičnosti predstavlja utvrđivanje međusobne relacije dva studijska programa u odnosu na njihovu osnovnu matičnost:

- Studijski programi su međusobno matični ukoliko se stručne i profesionalne kompetencije u obrazovnim ishodima preklapaju više od 80%, odn. ukoliko oba programa imaju podudarne ključne kompetencije u obrazovnim ishodima.
- Studijski programi su međusobno djelimično matični ukoliko se stručne i profesionalne kompetencije u obrazovnim ishodima preklapaju više od 60%, odn. ukoliko oba programa imaju u većem dijelu podudarne ključne kompetencije.
Djelimična matičnost može da bude posljedica zastarjelosti nekog od studijskih programa ili usmjerenost na različite obrazovne profile u okviru iste struke.
- Studijski programi nisu matični ukoliko je preklapanje stručnih i profesionalnih kompetencija studenata manje od 50%, što je posljedica pozicioniranja tih studijskih programa u različitim širim naučnim oblastima odn. u udaljenim naučnim poljima iste naučne oblasti.

Djelimična matičnost podrazumijeva usklađivanje programa tako što studenti nadoknađuju nedostajuće ključne stručne i profesionalne kompetencije polaganjem diferencijalnog studijskog programa.

Član 166.

Vrednovanje studijskog programa je proces u kojem se na osnovu informacija o visokoškolskoj ustanovi na kojoj se izvodi studijski program i informacija o sistemu obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena diploma, utvrđuju ključne kompetencije i ishodi obrazovanja studijskog programa. U procesu vrednovanja se takođe utvrđuje i vrsta i nivo studija kojeg je student završio, stručni, akademski ili naučni naziv i prava koja ta isprava

daje njenom imaoču u BiH odn. u zemlji u kojoj je stečena, postignuta znanja i vještine, uslovi upisa na studijski program i sadržaj studijskog programa.

Na osnovu saznanja dobijenih vrednovanjem studijskog programa vrši se identifikacija sastava programa u odnosu na uže i šire naučne oblasti koje se izučavaju, kao i druge činjenice od značaja za priznavanje.

Priznavanje strane visokoškolske isprave je proces pronalaženja odgovarajućeg obrazovnog ekvivalenta u sistemu visokog obrazovanja Panevropskog univerziteta sa stanovišta vrste i nivoa studija, kao i sa stanovišta stručne i profesionalne podudarnosti obrazovnih ishoda.

Jednom izvršeno pozitivno vrednovanje određenog stranog studijskog programa važi za sve naredne slučajeve kada je riječ o istom studijskom programu.

Član 167.

Proces vrednovanja studijskih programa i priznavanja stranih visokoškolskih isprava vrši stalna **Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa** koja se bira na svakom fakultetu Panevropskog univerziteta. Komisiju bira Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta i sastoji se od od tri člana i dva zamjenika iz reda akademskog osoblja Fakulteta. Za doktorski studijski program Komisija radi u proširenom sastavu u kojem se bira četvrti član komisije tj. profesor koji učestvuje kao odgovorni nastavnik na doktorskom studijskom programu. Dekan fakulteta je član Komisije po funkciji koji obavezno učestvuje u radu Komisije.

Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa obavlja sljedeće poslove:

- vrši vrednovanje stranih i domaćih studijskih programa;
- utvrđuje matičnost stranih i domaćih studijskih programa;
- vrši upoređivanje matičnosti studijskih programa drugih visokoškolskih ustanova sa odgovarajućim programom Panevropskog univerziteta radi razgraničenja programa na matične, djelimično matične i nematične;
- donosi mišljenje o načinu upisa studenata sa diplomom druge visokoškolske ustanove;
- donosi mišljenje o načinu prelaska studenata sa druge visokoškolske ustanove tokom studija;
- definiše diferencijalni program u prvom i drugom studijskom ciklusu;

- ☑ vrši priznavanje stranih visokoškolskih isprava radi nastavka školovanja;
- ☑ vrši priznavanje pojedinačnih ispita;
- ☑ priprema izdavanje odgovarajućih rješenja za navedene slučajeve;
- ☑ Po potrebi sprovodi proceduru rangiranja kandidata uključujući i bodovanje kandidata prema kriterijuma Pravilnika o doktorskim studijama i u skladu sa *Pravilnikom o kvalifikacionom ispitu i upisu na Panevropski univerzitet*. i rang-listu upućuje Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta na usvajanje.

Član 168.

Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa utvrđuje pravni subjektivitet ustanove provjerom sudskih registracionih podataka, vjerodostojnost isprave provjerom akreditacije i/ili licenciranja visokoškolske ustanove koja je izdala tu ispravu u registru licenciranih visokoškolskih ustanova zemlje porijekla, te formalnu ispravnost i valjanost isprave u smislu potvrde autentičnosti.

U postupku upoređivanja matičnosti studijskih programa Panevropskog univerziteta sa programom u okviru kojeg je stečena strana visokoškolska isprava, radi nastavka obrazovanja u studiju trećeg ciklusa, Komisija vrši vrednovanje stranih studijskih programa u okvirima kojih je izdana strana visokoškolska isprava, te upoređujući ih sa studijskim programima Panevropskog univerziteta utvrđuje postojanje ekvivalentnog programa, kao i stepen usklađenosti programa kroz dodjelu **atributa matičan, djelimično matičan i nematičan**.

Jednom izvršeno pozitivno vrednovanje studijskog programa važi za sve naredne slučajeve.

Član 169.

Dekan fakulteta donosi rješenje o zahtjevu za priznavanje strane visokoškolske isprave na osnovu obrazloženog prijedloga *Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa*. Rješenje potpisuju i članovi komisije.

Rješenje o priznavanju visokoškolske isprave radi nastavka obrazovanja sadrži: godinu studija, semestar, položene ispite i izvršene druge školske obaveze na stranoj visokoškolskoj ustanovi, te stepen i studijski program koji se priznaje na Panevropskom univerzitetu radi nastavka školovanja. Rješenje može da sadrži i diferencijalni program kojeg student mora da završi da bi u produžetku školovanja na Panevropskom univerzitetu stekao

diplomu.

Protiv ovog rješenja student može da podnese prigovor Senatu Panevropskog univerziteta u roku od 15 dana od prijema rješenja.

Odluka Senata po osnovu prigovora je konačna u upravnom postupku.

VI UPRAVLJANJE DOKTORSKIM STUDIJEM

Član 170.

U procesu upravljanja, organizovanja i izvođenja doktorskog studija trećeg ciklusa učestvuju sljedeći akademski organi i tijela, stručni i inokosni organi:

A/ Organi/tijela:

- Upravni odbor univerziteta;
- Senat univerziteta;
- Vijeće za doktorske studije studijskog programa ...
- Nastavno-naučno vijeće fakulteta;
- Vijeća katedre;
- Naučnoistraživački institut Panevropskog univerziteta;
- Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu);
- Komisija za ocjenu teme doktorskog rada;
- Komisija za ocjenu i odbranu doktorske disertacije;
- Komisija za reviziju doktorskog studija i statusa doktorskog kandidata;
- Etički komitet Panevropskog univerziteta;
- Centar za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta.

B/Inokosni i stručni organi

- *Rektor;*
- *Prorektor za naučni rad i međunarodnu saradnju;*
- *Prorektor za nastavu;*
- *Rukovodilac doktorskog studija;*
- *Dekani;*
- *Mentor (i komentor) doktorskog kandidata;*
- *Rukovodioci katedri;*
- *Predsjednici komisija za ocjenu teme doktorskog rada i ocjenu i odbranu doktorskih disertacija;*
- *Predsjednik etičkog komiteta Panevropskog univerziteta;*
- *Sekretar fakulteta / viši administrator;*
- *Stručni saradnik za osiguranje kvaliteta;*

- *Direktor;*
- *Predsjednik upravnog odbora.*

C/ Ostale organizacione jedinice i radne pozicije sistematizovani na Univerzitetu koji su po funkcionalnoj osnovi vezani za planiranje i izvođenje nastavnog i istraživačkog procesa na doktorskom studiju Panevropskog univerziteta.

A/ Akademske organe/tijela:

1. Upravni odbor Panevropskog univerziteta

Član 171.

Upravni odbor Panevropskog univerziteta je najviši poslovni organ Univerziteta, koji ima odgovornost za poslovanje, definisanje organizacione strukture Univerziteta, donošenje opštih akata iz oblasti materijalno-finansijskog poslovanja, planiranje finansiranja i razvoja, odlučivanje po prigovorima kao drugostepeni organ, definisanje i razvoj politika Univerziteta koje utiču na poslovanje Univerziteta.

Sastav, organizacija i funkcije Upravnog odbora Panevropskog univerziteta definisani su Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske i Statutom Univerziteta.

Član 172.

Upravni odbor Panevropskog univerziteta vrši sljedeće poslove koji su vezani za studij trećeg ciklusa:

- Planira i pokreće razvoj studija trećeg ciklusa;
- Donosi odluku o obrazovanju novih unutrašnjih organizacionih jedinica vezanih za studij trećeg ciklusa;
- Kreira osnove poslovne i kadrovske politike i utvrđuje obrazovnu, naučno-istraživačku i razvojno-investicionu politiku Panevropskog univerziteta, uključujući i politike vezane za razvoj i izvođenje studija trećeg ciklusa;
- Planira i obezbjeđuje finansiranje naučno-istraživačke funkcije na Univerzitetu;
- Donosi pojedinačna i opšta akta iz svoje nadležnosti vezana za studij trećeg ciklusa;
- Razmatra nacрте akata koje donose drugi organi i tijela na Univerzitetu, a koja su vezana za studij trećeg ciklusa;

- Razmatra Pravilnik o doktorskim studijama Panevropskog univerziteta i upućuje ga Senatu Univerziteta na usvajanje;
- Razmatra Pravilnik o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa i upućuje ga Senatu Univerziteta na usvajanje;
- Razmatra Pravilnik o kvalifikacionom ispitu i upisu na Panevropski univerzitet i upućuje ga Senatu Univerziteta na usvajanje;
- Donosi Pravila o visini naknade za studiranje i cijeni usluga na Panevropskom univerzitetu;
- Donosi Pravilnik o finansiranju i sufinansiranju naučno-istraživačkih projekata;
- Odlučuje o svim vanrednim zahtjevima korisnika usluga Univerziteta koji direktno utiču na ostvarivanje prihoda Univerziteta;
- Prati primjenu opštih akata i stara se o zakonitosti i javnosti rada na Panevropskom univerzitetu;
- Kao drugostepeni organ odlučuje o žalbi učesnika konkursa za upis na doktorske studije.

2. Senat Panevropskog univerziteta

Član 173.

Senat Panevropskog univerziteta je najviše akademsko tijelo Univerziteta, koje ima odgovornost za akademska pitanja rada Univerziteta i koje se kao naučno-stručni organ brine za ostvarivanje razvoja i osnovne edukativne i akademske djelatnosti Univerziteta, ostvarivanje naučno-istraživačkih funkcija Univerziteta i ostvarivanju njegove društvene misije.

Sastav, organizacija i funkcije Senat Panevropskog univerziteta definisani su Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske i Statutom Univerziteta.

Član 174.

Senat Panevropskog univerziteta vrši sljedeće **poslove** koji su vezani za studij trećeg ciklusa:

- Donosi Pravilnik o doktorskim studijama Panevropskog univerziteta;
- Donosi Pravilnik o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa i Pravilnik o kvalifikacionom ispitu i upisu na Panevropski univerzitet;
- Donosi Pravilnik o plagijarizmu;
- Donosi Poslovnik o radu Vijeća za doktorske studije;

- Donosi Strategiju osiguranja kvaliteta i Politiku kvaliteta na Panevropskom univerzitetu;
- Donosi strategiju razvoja doktorskih studija i strategiju razvoja istraživanja na Univerzitetu sa akcionim planom realizacije svakog pojedinačnog strateškog cilja, koji precizira praćenje, evaluaciju, reviziju, odgovornosti, nosioce aktivnosti, rokove i sankcije;
- Donosi Kodeks akademske etike Panevropskog univerziteta;
- Odobrava zajednički doktorski studij sa visokoškolskim ustanovama i/ili naučno istraživačkim ustanovama sa kojima Panevropski univerzitet ima sklopljene Sporazume o studiranju ili Ugovore o akademskoj, naučno-tehničkoj i poslovnoj saradnji;
- Donosi konsolidovani (objedinjeni) nastavni plan doktorskih studijskih programa obaveznih, izbornih i fakultativnih predmeta, istraživačkih aktivnosti i ostalih programskih aktivnosti na studiju trećeg ciklusa;
- Odobrava izmjene studijskog programa koje ne podliježu obavezi ponovnog licenciranja;
- Donosi pojedinačne nastavne programe predmeta uvedenih doktorskim studijskim programom;
- Odobrava korištenje autorskih knjiga u studiju trećeg ciklusa čiji su autori nastavnici i saradnici uključeni u izvođenje studijskog programa;
- Donosi Kalendar studija školske godine sa priložima;
- Donosi odluke o raspisivanju Konkursa za upis na doktorske studije;
- Usvaja Izvještaje o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta doktorskih studijskih programa i nastavnog osoblja koje izvodi doktorski studij sa mjerama za unapređenje kvaliteta;
- Donosi odluke o davanju statusa naučnog podmlatka ili istraživača na Univerzitetu;
- Donosi, na prijedlog Nastavno-naučnog vijeća matičnog fakulteta, Listu nominiranog akademskog osoblja za mentorstva u pojedinim doktorskim studijskim programima;
- Rješava, kao drugostepeni organ, prigovore zainteresovanih strana na izbor mentora;
- Rješava zahtjeve studenata vezane za promjenu izabranog mentora;
- Imenuje Komisiju za ocjenu teme dokorskog studija na osnovu prijedloga Vijeća za doktorske studije;

- Razmatra izvještaj Komisije za ocjenu teme i mišljenje Vijeća za doktorske studije o izvještaju i kandidovanoj temi, te usvaja (ili odbacuje) temu doktorskog rada;
- Imenuje Komisiju za ocjenu i odbranu doktorskog rada i predsjednika Komisije na osnovu prijedloga Vijeća za doktorske studije;
- Razmatra izvještaj Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada sa mišljenjem Vijeća za doktorske studije i usvaja Izvještaj;
- Donosi odluku o zakazivanju odbrane doktorskog rada;
- Donosi odluku o produženju roka za odbranu doktorskog rada po zahtjevu doktorskog kandidata;
- Razmatra prigovore, odnosno prijedloge studenata koji se odnose na kvalitet nastavnog procesa, organizaciju nastave, te na povredu bilo kojih specifičnih i opštih prava i pismeno obavještava podnosioca o svom stavu u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

3. Vijeće za doktorske studije studijskog programa ...

Član 175.

Vijeće za doktorske studije određenog studijskog programa je visoko akademsko tijelo čiji su zadaci da obezbijedi **prethodni postupak i da koordinira nastavni, naučni i istraživački proces** na doktorskim studijama određenog studijskog programa kako bi taj proces bio efikasan i ažuran i kako bi se obezbijedio kvalitet i kredibilitet doktorskih studija trećeg ciklusa.

Vijeće za doktorske studije prethodno razmatra i daje preporuke Senatu Panevropskog univerziteta po svim pitanjima vezanim za doktorske studije kao i za proceduru ocjenjivanja, odobravanja i izrade doktorskih disertacije.

Član 176.

Vijeće za doktorske studije određenog studijskog programa se sastoji od predsjednika Vijeća, zamjenika predsjednika Vijeća, dekana matičnog fakulteta koji je nosilac doktorskog studijskog programa i svih nastavnika matičnog fakulteta koji učestvuju u izvođenju doktorskog studijskog programa, a koji su u radnom odnosu na Panevropskom univerzitetu. Mandat Vijeća je 4 godine.

Član 177.

Senat Panevropskog univerziteta imenuje predsjednika Vijeća za doktorske studije i njegovog zamjenika iz sastava samog Vijeća. Predsjednik Vijeća je

ujedno i rukovodilac doktorskog studija. Predsjednik Vijeća i njegov zamjenik su redovni ili vanredni profesori odgovarajućeg naučnog područja. Predsjednik Vijeća za doktorske studije predsjedava Vijećem.

Član 178.

Predsjednik Vijeća sastavlja opšti program doktorskih studija i sastavlja spisak nastavnog osoblja koje će biti neposredno angažovano u izvođenju doktorskih studija odn. spisak nastavnog osoblja za članstvo u komisijama za ocjenu podobnosti teme doktorskog studija i ocjenu i odbranu doktorskog rada prema kriterijumu naučne i pedagoške kompetentnosti.

Član 179.

Osim opštih zadataka opisanih u prethodnom članu, Vijeće za doktorske studije vrši i sljedeće **poslove**:

- Po potrebi, daje mišljenje o predloženom nastavnom programu pojedinačnih predmeta uvedenih na doktorskome studijskom programu;
- Razmatra izvještaje o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta doktorskih studijskih programa i nastavnog osoblja koje izvodi doktorski studij i daje preporuke Senatu Univerziteta;
- Razmatra godišnji izvještaj o realizaciji doktorskog studijskog programa i donosi mjere za unapređenje studijskog programa;
- Donosi rješenje o priznavanju ECTS bodova magistru nauka po svim osnovama i o upisu na više godine doktorskog studija na osnovu prijedloga Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa;
- Odobrava kandidovanje teme doktorskog rada studenta koji prelazi sa doktorskog studija druge ustanove;
- Donosi odluku o priznavanju i bodovanju seminarskih i drugih radova doktorskog kandidata koji prelazi sa doktorskog programa druge visokoškolske ustanove, objavljenih radova u naučnoj periodici, učešća u naučnim skupovima, te naučno-istraživačkog rada izvršenog u doktorskome studiju na drugoj visokoškolskoj ustanovi;
- Donosi odluku o izboru mentora i po potrebi komentora doktorskog kandidata;
- Razmatra izvještaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme doktorskog rada;
- Predlaže Senatu Univerziteta sastav Komisije za ocjenu teme doktorskog rada;

- Razmatra izvještaj Komisije za ocjenu teme doktorskog rada i upućuje izvještaj Senatu Univerziteta;
- Razmatra izvještaje (dva izvještaja) mentora o realizaciji doktorskog studija kandidata;
- Po zahtjevu Nastavno-naučnog vijeća ili prema vlastitoj procjeni formira Komisiju za reviziju doktorskih studija doktorskog kandidata, razmatra izvještaj revizije i upućuje izvještaj sa zaključcima i prijedlogom mjera za poboljšanje efikasnosti studija Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta;
- Predlaže Senatu Univerziteta sastav Komisije za ocjenu i odbranu rada i predsjednika Komisije iz sastava same Komisije;
- Razmatra izvještaj Komisije za ocjenu i odbranu rada i upućuje Senatu Univerziteta mišljenje o doktorskome radu kandidata;
- Razmatra i druge zahtjeve doktorskih kandidata.

4. Nastavno-naučno vijeće fakulteta

Član 180.

Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta je stručni organ fakulteta i ujedno predstavlja **savjetodavno tijelo** Senata Panevropskog univerziteta.

Sastav, organizacija i funkcije Nastavno-naučnog vijeća definisani su Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske i Statutom Univerziteta.

Član 181.

U oblasti studija trećeg ciklusa, Nastavno-naučno vijeće fakulteta ima sljedeće ingerencije:

- Usvaja individualni nastavni plan doktorskog kandidata po osnovu prijedloga mentora i dekana matičnog fakulteta;
- Predlažu Senatu Univerziteta nastavne planove i programe doktorskih studijskih programa, obaveznih, izbornih i fakultativnih predmeta, istraživačkih aktivnosti i ostalih programskih aktivnosti na studiju trećeg ciklusa;
- Predlažu Senatu Univerziteta izmjene studijskog programa koje ne podliježu obavezi ponovnog licenciranja;
- Po potrebi, daje mišljenje o nastavnom programu predmeta uvedenih na doktorskome studijskom programu na osnovu prijedloga odgovornih nastavnika angažovanih na tom predmetu;

- Definišu specifične uslove za pristup na pojedine studijske programe koji su organizovani na fakultetu koji je nosilac doktorskog studijskog programa;
- Po potrebi razmatra rješenja Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu) sa pravom da vrati pojedina rješenja na dodatno razmatranje i analizu Komisiji;
- Utvrđuje konačnu listu, odn. rang-listu upisanih kandidata na doktorski studij;
- Odobrava verifikaciju aktivnosti u fakultativnom programu;
- Donosi godišnji raspored rada doktorskog studijskog programa;
- Predlaže Senatu Univerziteta Listu nominiranog akademskog osoblja za mentorstva u pojedinim doktorskim studijskim programima;
- Usvaja Elaborat istraživačkog projekta doktorskog kandidata na osnovu javne prezentacije i odbrane i dodjeljuje ECTS bodove za usvojeni Elaborat u skladu sa Nastavnim planom i programom;
- Upućuje zahtjev Vijeću za doktorske studije za izbor Komisije za ocjenu teme doktorskog rada;
- Usvaja prolazni izvještaj o realizaciji istraživanja na osnovu javne odbrane doktorskog kandidata i dodjeljuje ECTS bodove po osnovu izvještaja i po osnovu prve faze primarnih naučnih istraživanja;
- Usvaja finalni izvještaj o realizaciji istraživanja na osnovu javne odbrane doktorskog kandidata i dodjeljuje ECTS bodove po osnovu Izvještaja i po osnovu završne faze primarnih naučnih istraživanja;
- Upućuje akt upozorenja doktorskom kandidatu čiji izvještaj o realizaciji naučnih istraživanja nije prihvatilo;
- Upućuje, po potrebi, zahtjev Vijeću doktorskih studija da izvrši reviziju statusa doktorskog studija doktorskog kandidata;
- Upućuje zahtjev Vijeću za doktorske studije za izbor Komisije za ocjenu i odbranu doktorskog rada;

Utvrđuje specifične kriterijume za vrednovanje studijskih programa izjednačavanje obrazovanja i programa stečenog po ranijim propisima i na drugim visokoškolskim ustanovama sa obrazovnim sistemom koji se sprovodi na Panevropskom univerzitetu.

Član 182.

Zavisno od izvršenja progama istraživanja i gotovosti doktorskog rada u odnosu na planirane parametre iz dijagrama vremenskog toka tih aktivnosti usvojenog u nastavnim planu i programu kandidata, odobravaju se alikvotni

dijelovi ukupno planiranih kredit-bodova za ove aktivnosti u skladu sa odredbama ovog Pravilnika. Bodovanje aktivnosti kandidata u sprovođenju plana i programa istraživanja i izradi rada odobrava se ukoliko Nastavno-naučno vijeće usvoji izvještaje doktorskog kandidata o realizaciji programa istraživanja i ukoliko Vijeće za doktorske studije usvoji izvještaj mentora.

Nastavno-naučno vijeće fakulteta može da odbije usvajanje izvještaja u kom slučaju se ne dodjeljuju kredit-bodovi za izvještajne aktivnosti kandidata, a kandidatu doktorskog studija se upućuje akt upozorenja.

Nastavno-naučno vijeće fakulteta može da naloži Vijeću za doktorske studije da izvrši periodičnu reviziju statusa završnog rada i istraživanja vezanih za izradu doktorskog rada. Reviziju po pravilu vrši Komisija za reviziju doktorskog studija i statusa doktorskog kandidata koju kao ad-hoc tijelo formira Vijeće za doktorske studije. Po osnovu revizionog izvještaja Komisije, Nastavno-naučno vijeće može da donese akt upozorenja zbog neizvršavanja planiranih aktivnosti, ili da predloži donošenje drugih mjera.

5. Vijeće katedre

Član 183.

Sastav, organizacija i funkcije Vijeća katedre definisani su Statutom Univerziteta.

Nadležnosti **Vijeće katedre** u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Daje mišljenje o predloženom nastavnom programu predmeta koji se izvode u studiju trećeg ciklusa a koji pripadaju određenoj katedri;
- Daje mišljenje o programu naučnih istraživanja i o naučnim radovima u kojima učestvuju nastavnici i saradnici katedre;
- Odgovara za uredno obavljanje nastavnog procesa iz oblasti za koje je katedra osnovana;
- Organizuje predavanja i prezentacije iz aktuelnih istraživanja svojih članova;
- Daje stručna mišljenja Vijeću za doktorske studije i Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta o studijskom programu doktorskog studija;
- Predlaže angažovanje istaknutog stručnjaka, odnosno naučnog radnika za ostvarivanje dijela nastavnog procesa na studiju trećeg ciklusa.

6. Naučno-istraživački institut Panevropskog univerziteta

Član 184.

Institut u sastavu Univerziteta je samostalna organizaciona jedinica koja obavlja naučno-istraživačku i istraživačko-razvojnu djelatnost na Panevropskom univerzitetu, učestvuje u vođenju i razvoju projekata i naučnoistraživačkog rada, angažuje nastavnike sa više fakulteta i katedri i samostalne eksperte, te učestvuje u unapređivanju naučno-nastavnog procesa na Univerzitetu.

Sastav, organizacija i funkcije Naučno-istraživačkog instituta Panevropskog univerziteta definisani su Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti i tehnološkom razvoju Republike Srpske i Statutom Univerziteta.

Član 185.

Nadležnosti Naučno-istraživačkog instituta Panevropskog univerziteta u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Organizuje dio studija trećeg ciklusa u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i Statutom Univerziteta;
- Razmatra Elaborate istraživačkog projekta doktorskih kandidata i po potrebi daje mišljenje Naučno-nastavnom vijeću matičnog fakulteta;
- Koordinira naučno-istraživački rad dokorskog kandidata sa vanjskim i unutrašnjim organizacionim i drugim resursima Panevropskog univerziteta;
- Koordinira naučno-istraživački rad dokorskog kandidata sa involviranim vanjskim partnerima;
- Zajedno sa Stručnim saradnikom za osiguranje kvaliteta i Centrom za vođenje karijere vrši istraživanja potreba realnog sektora i ustanova za sprovođenjem određenih naučno-istraživačkih aktivnosti i projekta.

7. Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa

Član 186.

Sastav, organizacija i funkcije Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu) definisana je Pravilnikom o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa, Statutom Panevropskog univerziteta i ovim Pravilnikom.

Nadležnosti Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Utvrđuje podobnost kandidata za upis na doktorske studijske programe u skladu sa uslovima navedenim u konkursu;
- Procjenjuje obim prethodnog akademskog školovanja izraženog u ECTS bodovima i vrši odgovarajuće stepenovanje prethodnog obrazovanja za kandidate koji su prethodno školovanje završili prema ranijim propisima;
- Vršiti vrednovanje prethodnog školovanja doktorskih kandidata sa stanovišta podudarnosti sa matičnim oblastima dokorskog studija, te određuje pristup doktorskom studijskom programu;
- Vršiti vrednovanje magistarskih studija doktorskih kandidata koji imaju zvanje magistra nauka i predlaže Vijeću za doktorske studije priznavanje ispita, naučno-istraživačkog rada i magistarskog rada i predlažu upis na određenu godinu dokorskog studija;
- Vršiti vrednovanje matičnosti dokorskog studijskog programa na drugoj visokoškolskoj ustanovi za studente koji prelaze sa drugih visokoškolskih ustanova;
- Vršiti vrednovanje prethodnog školovanja dokorskkih kandidata koji su prethodno obrazovanje završili u inostranstvu;
- Procjenjuje nedostajuće kompetencije dokorskkih kandidata;
- Definiše diferencijalni program dokorskkih kandidata;
- Vršiti vrednovanje i priznavanje ispita položenih na drugim visokoškolskim ustanovama u studiju trećeg ciklusa;
- Predlaže Vijeću za doktorske studije kandidovanje teme rada studenta koji prelazi sa dokorskog studija druge ustanove;
- Po potrebi sprovodi proceduru rangiranja kandidata uključujući i bodovanje kandidata prema kriterijuma Pravilnika o dokorskkih studijama i u skladu sa Pravilnikom o kvalifikacionom ispitu i upisu na Panevropski univerzitet; .
- Upućuje rang listu Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta na konačno usvajanje.

8. Komisija za ocjenu teme dokorskog rada

Član 187.

Senat Univerziteta na prijedlog Vijeća za dokorskke studija imenuje Komisiju za ocjenu teme dokorskog rada.

Nadležnosti Komisije za ocjenu teme dokorskog rada u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Razmatra izvještaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme doktorskog rada i daje ocjenu naučne podobnosti predložene teme u vidu odgovarajućeg izvještaja;
- U okviru izvještaja daje ocjenu postojanja izvornog naučnog doprinosa u okviru predložene teme i procjenu financijske i organizacijske izvedivosti istraživanja;
- Upućuje izvještaj o ocjeni teme doktorskog rada Vijeću za doktorske studije i Senatu Univerziteta.

9. Komisija za ocjenu i odbranu doktorskog rada

Član 188.

Senat Univerziteta na prijedlog Vijeća za doktorske studija imenuje Komisiju za ocjenu i odbranu doktorskog rada i predsjednika Komisije.

Komisiju za ocjenu i odbranu doktorskog rada čine predsjednik i dva člana od kojih je jedan član mentor kandidata, s tim da su najmanje dva člana komisije iz oblasti na koju se odnosi tema doktorske disertacije.

Član 189.

Nadležnosti Komisije za ocjenu i odbranu doktorske disertacije u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Razmatra finalni izvještaj o realizaciji istraživanja doktorskog kandidata i radnu verziju doktorskog rada i daje ocjenu predloženog doktorskog rada u vidu odgovarajućeg Izvještaja;
- Organizuje javnu odbranu doktorskog rada u skladu sa aktima Panevropskog univerziteta;
- Nakon završene odbrane doktorskog rada Komisija jednoglasno, ili većinom glasova, donosi odluku da li je kandidat odbranio rad, koja se javno saopštava i daje ocjenu radu;
- Izriče dodatne ocjene i kvalifikacije naučnog kvaliteta i doprinosa doktorskog rada, a može da rektoru Univerziteta predloži i druga priznanja za doktorskog kandidata, za postignute naučne rezultate u istraživanju i doktorskom studiju;
- Po potrebi, donosi odluku o provjeri samostalnosti doktorskog rada i odluku o odlaganju odbrane na period do tri mjeseca.

Izveštaj Komisije, pored osnovnih podataka o kandidatu, sadrži i: prikaz sadržaja doktorske disertacije, opis postignutih rezultata, uporednu analizu rezultata kandidata sa podacima iz literature, objavljene i saopštene rezultate koji čine dio doktorske disertacije, zaključak sa obrazloženjem

naučnog doprinosa doktorske disertacije, mišljenje o prihvatanju doktorske disertacije za odbranu, datum i potpis svih članova Komisije.

Komisija za ocjenu dokorskog rada u zaključku izvještaja predlaže:

- a) prihvatanje dokorskog rada s eksplicitnom izjavom o postignutom izvornom naučnom doprinosu, ili
- b) doradu dokorskog rada i završno ocjenjivanje, ili
- c) odbijanje dokorskog rada.

10. Komisija za reviziju dokorskog studija

Član 190.

Vijeće za doktorske studije po zahtjevu Nastavno-naučnog vijeća, ili prema vlastitoj procjeni, formira Komisiju za reviziju dokorskih studija i statusa dokorskog kandidata kao ad-hoc akademsko tijelo koje ima zadatak da sagleda opšti progres i dinamiku realizacije studija dokorskog kandidata, status istraživačkog projekta, izvršavanje i ostalih obaveza predviđenih nastavnim planom studija, te da sagleda stepen realizacije dokorskog rada.

Nadležnosti Komisije za reviziju dokorskog studija i statusa dokorskog kandidata u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Vršiti reviziju statusa završnog rada i istraživanja vezanih za izradu dokorskog rada i predlaže skup mjera za poboljšanje efikasnosti studija;
- Priprema izvještaj o reviziji koji upućuje Vijeću za doktorske studije i Nastavno-naučnom vijeću matičnog fakulteta.

11. Etički komitet Panevropskog univerziteta

Član 191.

Etički komitet Panevropskog univerziteta je akademsko tijelo kojeg imenuje Senat Univerziteta sa zadatkom da ispita povredu etičkih principa i normi do kojih je došlo u akademskom procesu na Univerzitetu a koji mogu da budu vezani za nastavni proces, naučno-istraživački proces, izdavačko-publicistički proces, pri vršenju poslova i aktivnosti u radu akademskih tijela, u slučajevima plagijarizma naučnih i istraživačkih činjenica, radova i drugih publikacija, fabrikovanja i falsifikovanja rezultata istraživanja.

Sastav, organizacija i funkcije Etičkog komiteta definisani su Statutom Univerziteta, Pravilima o radu etičkog komiteta i Kodeksom akademske etike Panevropskog univerziteta.

Nadležnosti Etičkog komiteta u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Izrađuje prijedlog kodeksa akademske etike na Univerzitetu i upućuje Senatu Univerziteta na usvajanje;
- Razmatra sve slučajeve povrede akademske etike, a naročito povrede koje su učinjene u okviru studija trećeg ciklusa;
- Posebno razmatra prijave vezane za plagijarizam u doktorskoj dizertaciji, kao i prijave vezane za povredu akademske etike u naučno-istraživačkom procesu i povrede autorskih prava trećih lica;
- Predlaže Senatu Univerziteta mjere i/ili akademske sankcije predviđene Kodeksom akademske etike Panevropskog univerziteta u slučajevima nepobitno utvrđene povrede akademske etike;
- Posebno analizira obim i društvenu štetu učinjenu povrednom akademske etike i u krajnjim slučajevima predlaže sankcije oduzimanja doktorskih zvanja.

12. Centar za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta

Član 192.

Centar za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta je organizaciona jedinica Univerziteta koja obezbjeđuje logističko-dokumentaciono-pravnu podršku u pripremi za štampu svih izdanja Univerziteta (*udžbenika i stručnih, odn. naučnih knjiga koje se objavljuju na Univerzitetu*) u okviru registracionih licenci Univerziteta kao izdavačke kuće što uključuju i obradu i pribavljanje ISBN kodova, te djelatnosti štampanja i umnožavanja knjiga i drugih publikacija u digitalnoj štampariji Univerziteta.

Centar za izdavačku djelatnost sistematski publikuje diplomske, magistarske i doktorske radove studenata, doktorskih kandidata, nastavnika i saradnika Univerziteta u papirnom i elektronskom izdanju.

Način rada Centra i izdavačka djelatnost Panevropskog univerziteta bliže se regulišu Pravilima o radu Centra za izdavačku djelatnost i Statutom Univerziteta.

Nadležnosti Centar za izdavačku djelatnost u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Vršiti vrednovanje časopisa u kojim su objavljeni naučni članci/radovi dokorskog kandidata kao i vrednovanje samih radova u bibliometrijskom i scientometrijskom sistemu i sistemu ECTS;
- Javno izlaže doktorske disertacije prije utvrđenog datuma odbrane u periodu trajanja izlaganja utvrđenom ovim Pravilnikom;

- Obezbjeduje logističko-dokumentaciono-pravnu podršku u pripremi za štampu svih izdanja Univerziteta;
- Obezbjeduje logističko-pravnu podršku i koordinaciju pri izdavanju naučnih radova doktorskih kandidata i akademskog osoblja univerziteta.

B/ Inokosni i stručni organi

1. Direktor

Član 193.

Direktor je **poslovodni organ** Panevropskog univerziteta. Zajedno sa rektorom a u okviru svojih nadležnosti utvrđenih zakonom i Statutom rukovodi radom Panevropskog univerziteta.

Član 194.

U ostvarivanju **funkcije rukovođenja** direktor Univerziteta ima sljedeća ovlaštenja u studiju trećeg ciklusa:

- Organizuje i rukovodi procesom rada stručnih službi koje su nadležne za stručne, administrativne i tehničke poslove vezane za organizaciju pedagoškog i obrazovnog procesa na studiju trećeg ciklusa;
- Samostalno i u konsultacijama sa rektorom, te u skladu sa Zakonom, Planom poslovanja i Programom razvoja donosi odluke, rješenja i druge zakonske akte i zaključuje ugovore;
- Daje pojedinačnu ili zajedničku prokuru uz saglasnost Upravnog odbora;
- Stara se o zakonitosti rada i odgovara za zakonitost rada Univerziteta obustavljajući sve akte Univerziteta od primjene i izvršenja ako su protivni Zakonu, Statutu, opštim aktima i interesu Univerziteta;
- Aktivno učestvuje u kreiranju osnova poslovne politike, izrade nacrtu programskih, planskih i razvojnih dokumenta i izrade nacrtu opštih akata;
- Odlučuje o pravima i dužnostima zaposlenih u stručnim službama Univerziteta (o rasporedu i preraspodjeli radnog vremena, o odsustvovanju radnika);
- Odlučuje o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti radnika stručnih službi u skladu sa Zakonom i kolektivnim ugovorom;
- Donosi organizacione propise i daje uputstva za rad;

- Zamjenjuje rektora u njegovom odsustvu, ukoliko na Univerzitetu nije izabran prorektor za nastavu;
- Razmatra zakone i akte drugih organa, te na osnovu analize i uvida daje prijedloge i mišljenja;
- Obezbjeduje sprovođenje mjera obezbjeđenja, zaštite autorskih prava i zaštite tajnosti podataka.

2. Rektor

Član 195.

Rektor **rukovodi** akademskim radom Panevropskog univerziteta.

Izbor, ovlaštenja i funkcije rektora Univerziteta definisani su Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske i Statutom Univerziteta.

Član 196.

Nadležnosti rektora u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Odgovara za ostvarivanje obrazovne i naučne djelatnosti i rukovodi stručnim radom na Univerzitetu;
- Pokreće inicijativu i predlaže rješenja o pitanjima od značaja za studij trećeg ciklusa na Panevropskog univerziteta;
- Razmatra i donosi odluku po prigovoru kandidata doktorskog studija koji nije upisan zbog utvrđene nepodobnosti za upis na doktorski studij;
- Razmatra i donosi odluku po prigovoru kandidata doktorskog studija na redoslijed za upis na studij;
- Predlaže mentora sa pripadajuće Liste nominiranog akademskog osoblja za mentorstva u doktorskom studiju;
- Donosi odluku o drugim priznanjima za doktorskog kandidata, za postignute naučne rezultate u istraživanju i doktorskom studiju;
- Rješava prigovore studenata na ocjenu dobijenu na ispitu;
- Rješava prigovore studenata na akt kojim mu nije dozvoljen upis u narednu godinu studija;
- Rješava zahtjeve studenata za mirovanje prava i obaveza;
- Rješava zahtjeve za prelazak studenta sa drugog istorodnog fakulteta ili sa jednog na drugi smjer unutar Univerziteta i odlučuje o priznavanju ispita prilikom prelaska sa druge visokoškolske ustanove;
- Donosi rješenje o poništavanju ispita u studiju trećeg ciklusa na zahtjev studenta;

- Odlučuje o zahtjevima i naknadama za ispunjavanje zaostalih predispitnih obaveza u studiju trećeg ciklusa;
- Potpisuje diplome.

3. Prorektori

Član 197.

Nadležnosti prorektora za nastavu u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Zamjenjuje rektora u njegovom odsustvu;
- Stara se o organizacionim i tehničkim uslovima nastave studija trećeg ciklusa;
- Koordinira sa studentskom službom, studentima, nastavnicima i saradnicima izvođenje studija trećeg ciklusa;
- Preduzima mjere radi sprovođenja odluka Senata Panevropskog univerziteta u vezi nastavnog procesa na studiju trećeg ciklusa;
- Rješava konkretne zahtjeve studenata vezane za nastavu za koje nisu nadležni rektor i Senat Univerziteta;

Član 198.

Nadležnosti prorektora za naučni rad i međunarodnu saradnju u studiju trećeg ciklusa su sljedeće:

- Predlaže način ostvarivanja međunarodne saradnje u studiju trećeg ciklusa;
- Pomaže rektoru u poslovima vezanim za naučni rad i međunarodnu saradnju Panevropskog univerziteta na studiju trećeg ciklusa;
- Preduzima mjere radi sprovođenja odluka Senata Panevropskog univerziteta, rektora i Upravnog odbora u vezi naučnog rada i međunarodne saradnje;
- Planira angažovanje studenata trećeg ciklusa na naučno-istraživačkim projektima Panevropskog univerziteta;
- Koordinira istraživačke projekte studenata trećeg ciklusa u okviru njihovih završnih radova;
- Razmatra *Elaborate istraživačkog projekta* doktorskih kandidata.

4. Dekan

Član 199.

Dekan predstavlja fakultet i odgovoran je za akademska pitanja i zakonitost rada fakulteta.

Izbor, ovlaštenja i funkcije dekana definisani su Zakonom o visokom obrazovanju Republike Srpske i Statutom Univerziteta.

Član 200.

U oblasti studija trećeg ciklusa dekan ima sljedeća ovlaštenja:

- Predsjedava sjednicama Nastavno-naučnog vijeća fakulteta;
- Planira i razrađuje rasporede akademskog osoblja angažovanog u studiju trećeg ciklusa;
- Učestvuje u radu Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (u proširenom sastavu);
- Donosi odluku o priznavanju ispita za studente koji prelaze sa doktorskog programa druge visokoškolske ustanove ili između različitih studijskih programa doktorskih studija koji se organizuju na Panevropskom univerzitetu;
- Određuje odgovornog nastavnika za verifikaciju određene aktivnosti u fakultativnom programu;
- Potpisuje odn. vrši verifikaciju određene aktivnosti u fakultativnom programu;
- Učestvuje zajedno sa mentorom doktorskog kandidata u izradi prijedloga Individualnog nastavnog plana i programa doktorskog kandidata;
- Prati i evaluira: individualni napredak doktoranta, vrijeme istraživanja, stopu završavanja studija, usavršavanje vještina stečenih u procesu istraživanja, izgradnju veza sa tržištem i diseminaciju rezultata istraživanja;
- Izrađuje godišnji izvještaj o realizaciji doktorskog studijskog programa i podnosi ga Vijeću za doktorske studije;
- Predlaže mentora sa pripadajuće Liste nominiranog akademskog osoblja za mentorstva u doktorskome studiju;
- Utvrđuje spisak nastavnika za izvođenje doktorskog studijskog programa;
- Organizuje i neposredno prati realizaciju svih oblika nastave na doktorskome studijskom programu;

- Koordinira rad nastavnika koji izvode studijski program i kontroliše realizaciju plana izvođenja nastave;
- Izdaje radne naloge angažovanom akademskom osoblju i stara se o odvijanju nastavno-naučnog procesa u studiju trećeg ciklusa;
- Potpisuje rješenja komisije o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa.

5. Mentor

Član 201.

Izbor, ovlaštenja i uloga mentora definisani su Statutom univerziteta i ovim Pravilnikom.

U oblasti studija trećeg ciklusa mentor ima sljedeća ovlaštenja:

- Izrađuje prijedlog Individualnog nastavnog plana i programa doktorskog kandidata zajedno sa dekanom matičnog fakulteta i studentom;
- Učestvuje u profilisanju izbornog programa doktorskog kandidata;
- Procjenjuje relevantnost aktivnosti u fakultativnom programu;
- Pomaže studentu da kandiduje za priznavanje predmete iz studija trećeg ciklusa koje je doktorski kandidat položio na drugim visokoškolskim ustanovama;
- Angažovan je na procjeni relevantnosti tema seminarskih radova koje priprema student doktorskog studija;
- Pruža doktorskom kandidatu ekspertnu, naučnu, konsultantsku, logističku i recenzentsku pomoć;
- Obezbeđuje primjenu međunarodnih etičkih standarda u doktorskim studijama, primjenu etičkih kodeksa doktorskih studija i poštovanje etičkih kodeksa naučne prakse;
- Ostvaruje kontinuirane konsultacije sa studentom tokom trajanja studija a najmanje jedanput mjesečno;
- Zastupa, na dozvoljeni način, interese studenta pred kolektivnim i inokosnim organima koji upravljaju doktorskim studijem, savjetuje kandidata i koordinira rješavanje problema;
- Asistira studentu u svim fazama realizacije istraživačkog programa;
- U timskom istraživačkom projektu obezbeđuje precizno definisanje uloge i pozicije doktorskog kandidata, kao i zaštite autorskog karaktera dijela istraživanja koja sprovodi doktorski kandidat;
- Pruža pomoć u izradi Elaborata istraživačkog projekta;

- Pruža pomoć pri definisanju teme doktorskog rada i procjeni naučnog boniteta teze;
- Nadzire i vrši monitoring dinamike realizacije naučno-istraživačkog procesa;
- Pomaže doktorskom kandidatu u rješavanju problema vezanih za deficit pojedinih resursa i uskih grla istraživačkog procesa;
- Asistira doktorskom kandidatu u diseminaciji rezultata naučnih istraživanja;
- Pomaže doktorskom kandidatu u pripremi prolaznog i finalnog izvještaja o realizaciji istraživanja;
- Pomaže u formalnom akademskom struktuiranju doktorskog rada i primjeni tehnika i stila akademskog pisanja, kao i primjeni principa akademskog citiranja;
- Periodično sa doktorskim kandidatom vrši kontrolu plagijarizma u radu;
- Daje pomoć kod izbora osnovne i pomoćne literature i u selekcionisanju i pronalaženju ostalih izvora potrebnih za uspješno završavanje rada;
- Obezbjeduje koordinaciju sa akademskim komisijama koje su involvirane u raznim fazama doktorskog studija;
- Vršiti reviziju doktorskog rada po fazama i recenziju gotovog rada;
- Priprema doktorskog kandidata za odbranu rada;
- Podnesi Vijeću doktorskog studija periodične izvještaje o progresu doktorskog kandidata, izvršenju plana i programa istraživačkog projekta te o statusu završnog-doktorskog rada;
- Upućuje zahtjev za pokretanje procedure ocjene i odbrane doktorskog rada Vijeću za doktorske studije, Komisiji za ocjenu i odbranu rada i dekanu fakulteta u okviru svog finalnog izvještaja o progresu doktorskog kandidata.

6. Sekretar fakulteta / viši administrator

Član 202.

Poslove studentske službe, administracije i logistike doktorskih studijskih programa matičnih fakulteta vodi sekretar fakulteta/viši administrator (u daljem stvku *viši administrator*).

Viši administrator vodi sve propisane evidencije vezane za doktorski studijski program a naročito: matičnu knjigu studenata, evidenciju o izdatim javnim ispravama, evidenciju o ispitima i drugim programskim sadržajima

koji se boduju u sistemu ECTS na doktorskom studiju, evidenciju o priznatim stranim visokoškolskim ispravama radi nastavka obrazovanja, kao i druge evidencije koje propiše Ministarstvo i/ili Panevropski univerzitet.

Viši administrator otvara i vodi dosije studenata doktorskih studija sa propisanom dokumentacijom koja čini sadržaj dosijea. Viši administrator arhivira svu tekuću dokumentaciju vezanu za doktorski studijski program na obezbijeđen način u svojoj kancelariji.

Član 203.

Viši administrator obavlja sljedeće grupe poslova u oblasti dokorskog studija:

- a) Poslovi komunikacije i odnosa sa javnošću u doktorskom studiju;
- b) Poslove upisa studenata i pristupa doktorskom studiju;
- c) Administrativno održavanje informacionog sistema Univerziteta u dijelu koji se odnosi na doktorski studij;
- d) Poslovi studentske službe dokorskog studijskog programa;
- e) Poslovi logistike i organizacije dokorskog studija;
- f) Administrativni poslovi na dokorskom studiju.

Član 204.

U oblasti dokorskog studija sekretar fakulteta/viši administrator naročito obavlja sljedeće poslove:

- g) U oblasti komunikacije i odnosa sa javnošću u dokorskom studiju:
  - o Komunikacija sa strankama vezano za doktorski studijski program (lično, telefonom, elektronskom poštom i na društvenim mrežama);
  - o Informisanje i upoznavanje nastavnog osoblja sa cjelokupnim načinom rada, održavanjem nastave, ispita, pripreme studijskog materijala;
  - o Učestvovanje u organizaciji konferencija, seminara i drugih javnih skupova.
- h) U oblasti upisa studenata i pristupa dokorskom studiju:
  - o Poslove vezane za spis doktorskih studenata koji uključuju, ali se ne iscrpljuju sa kontaktom i komunikacijom sa studentima i informisanjem studenata o dokorskem studijskom programu, prijem i kontrolu upisne dokumentacije, provjeru opšte

- ispunjenosti uslova doktorskog kandidata u skladu sa konkursom i dostavljenom dokumentacijom;
- Priprema vrednovanja, utvrđivanje matičnosti i priznavanje studijskih programa doktorskog kandidata iz prethodnog školovanja za Komisiju za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (*u proširenom sastavu*);
  - Vršiti provjeru visokoškolskih ustanova i izdatih isprava (slanje diploma na provjeru u ministarstvo i međunarodna komunikacija);
  - Izrađuje rješenja, nakon donošenja odluka nadležnog organa o:
    - Priznavanju ispita i upisu;
    - Naknadnom priznavanju ispita;
    - Diferencijalnom programu;
    - Nastavku školovanja nakon prelaska sa drugih visokoškolskih ustanova;
    - Priznavanju ulaznog stepena sa procjenom obima prethodnog akademskog školovanja;
    - Priznavanje stranih visokoškolskih isprava (nostrifikacija) radi upisa na doktorski studij;
    - Priznavanju ECTS bodova magistru nauka po osnovu prethodnog školovanja;
  - Individualizira i priprema ugovor o studiranju sa doktorskim kandidatom nakon uspješnog upisa na doktorski studij.
- i) U oblasti informacionog sistema univerziteta:
- Unosi podatke i generiše odgovarajuće izvještaje u računarskom inf. podsistemu "*Razvoj i planiranje nastavnog i radnog procesa*" - eFaculty u aplikacijskim modulima: razvoja i planiranja nastavnog procesa, praćenja nastavnog procesa, upisa studenata, studentske službe, evaluacije rada studenata;
  - Vršiti ažuriranje web stranice univerziteta u dijelu koji se odnosi na doktorske studije;
  - Ažurira dijelove LMS (*Learning Management System*) u sistemu učenja na daljinu koji su u nadležnosti viših referenata.
- j) U oblasti studentske službe:
- Vršiti ovjeru semestara i školske godine i utvrđuje ispunjenost ostalih uslova za nastavak studija, kao i specifično pravo prenosa predmeta i drugih nastavnih i naučno-istraživačkih aktivnosti predviđenih studijskim programom u narednu godinu studija o čemu se vodi posebna evidencija;

- Ovjera ispitnih prijava i provjera ispunjenosti uslova za pristup ispitima, odn. drugim nastavnim i naučno-istraživačkim aktivnostima predviđenim studijskim programom;
  - Obezbeđenje kontrolisanih uslova pri održavanju ispita;
  - Vođenje zapisnika na ispitima i koordinacija sa odgovornim nastavnim osobljem u vezi procesiranja i dostavljanja rezultata ispita;
  - Kreiranje i procesiranje dnevnika rada iz informacionog sistema studentske službe (*e-faculty*) za svaki predmet pojedinačno i distribuisanje dnevnika rada odgovornom nastavnom osoblju;
  - Omogućavanje studentima uvida u testove u slučaju reklamacija;
  - Završna kontrola integriteta i valjanosti dokumentacije i dosijea studenata prije izrade diplome koja obuhvata ali se ne iscrpljuje sa upisnom dokumentacijom, odlukama i rješenjima, prijavama ispita i obaveznim evidencijama.
- k) U oblasti logistike i organizacije studija:
- Podsjećanje profesora na njihove obaveze i zakazane aktivnosti;
  - Koordinisanje unutar posebnih zahtjeva profesora (rezervisanje posebnih učionica, davanje termina nastave mimo predviđenih blokova);
  - Priprema liste odgovornih nastavnika za doktorski studijski program;
  - Izrada rasporeda predavanja i ostalih programiranih nastavnih aktivnosti i rezervisanje učionica i ostalih resursa u vezi sa rasporedom u koordinaciji sa dekanom fakulteta i odgovornim nastavnicima za zimski i ljetni semestar i izborni program;
  - Organizacija i zakazivanje vježbi sa saradnicima i asistentima;
  - Planiranje i organizovanje svih ispitnih rokova i termina u koordinaciji sa dekanom fakulteta i odgovornim nastavnicima;
  - Kontrola i dežuranje na linkovima prilikom emitovanja programskih, nastavnih i ispitnih sadržaja u sistemu obrazovanja na daljinu;
  - Zakazivanje odbrana seminarskih i pristupnih radova, elaborata istraživačkog projekta, prvog javnog izvještaja kandidata o realizaciji istraživanja, drugog javnog izvještaja kandidata o realizaciji istraživanja, doktorskog rada i vođenje zapisnika sa odbrana;

- Asistira dekanu fakulteta i mentoru kandidata u izradi Individualnog nastavnog plan i program studija doktorskog kandidata;
  - Izdavanje i štampanje nastavnih planova i programa (puni i skraćeni);
  - Priprema i izdavanje dodatka diplomi na srpskom i engleskom jeziku, odn. na jezicima naroda BiH;
  - Kreiranje i kontrola izvještaja o održanim nastavnim aktivnostima (evaluacija) za potrebe rektorata, menadžmenta, računovodstva;
  - Kreiranje izvještaja o plaćanju članovima komisija i mentorima;
  - Zapisnici i odluke nastavno-naučnog vijeća u vezi procedure izbora u zvanje, izdavanja udžbenika, promjene nastavnika i mentora, izbora komisije za priznavanje ispita.
- l) Administrativni poslovi na doktorskom studiju
- Skeniranje i kopiranje raznih materijala nastavnom osoblju;
  - Kreiranje pojedinačnih akata, odluka/potvrda o vanrednim ispitima, zamjenskom predmetu, praksi, ekvivalenciji zvanja, poništenju ispita, subspecijalizaciji, mentorstvu, kompetencijama, imenovanju komisije za reviziju doktorskog studija;
  - Vodi zapisnike sa sjednica Nastavno-naučnog vijeća, Vijeća za doktorske studije, Komisije za reviziju doktorskog studija, Komisije za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa;
  - Obavještavanje nastavnog osoblja o pristigloj pošti u studentskoj službi;
  - Izvršavanje raznih zadataka delegiranih od strane dekana fakulteta i rektorata Univerziteta.

7. Stručni saradnik za osiguranje kvaliteta

Član 205.

Poslovi, ovlaštenja i uloga Stručnog saradnika za osiguranje kvaliteta na Panevropskom univerzitetu definisani su Statutom Univerziteta i Pravilnikom o osiguranju kvaliteta na Panevropskom univerzitetu.

U oblasti studija trećeg ciklusa Stručni saradnik za osiguranje kvaliteta ima sljedeća ovlaštenja:

- zajedno sa nadležnim akademskim tijelima i nosiocima razvoja učestvuje u izradi strategije razvoja doktorskih studija i strategije razvoja istraživanja;
- zajedno sa nadležnim akademskim tijelima i nosiocima razvoja učestvuje u izradi akcionog plana realizacije svakog pojedinačnog strateškog cilja koji precizira praćenje, evaluaciju, reviziju, odgovornosti, nosioce aktivnosti, rokove i sankcije;
- izrađuje izvještaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta dokorskog studijskog programa u saradnji sa akademskim tijelima i inokosnim organima i licima nadležnim za organizaciju, upravljanje i izvođenje doktorskih studijskih programa;
- izrađuje izvještaj o ocjeni *kvaliteta rada akademskog osoblja (u realizaciji dokorskog studijskog programa)*;
- predlaže konkretne projekte i aktivnosti, te potiče inovacije i razvoj u svrhu osiguranja i unapređenja kvaliteta;
- kontinuirano prati propisane standarde i smjernice za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja, posebno standarde i smjernice koje se odnose na studij trećeg ciklusa (ESG);
- istražuje uzroke neefikasnog i predugog studiranja i drugih uočenih slabosti u doktorskom studiju;
- zajedno sa dekanom matičnog fakulteta i direktorom Naučnog instituta Panevropskog univerziteta prati i evaluiira: individualni napredak doktoranta, vrijeme istraživanja, stopu završavanja studija, usavršavanje vještina stečenih u procesu istraživanja, izgradnju veza sa tržištem i diseminaciju rezultata istraživanja;
- primjenjuje, realizuje i analizira studentske ankete koje se sprovode na ustanovi u domenu studija trećeg ciklusa i kvaliteta i ocjene mentorskog rada, te sačinjava odgovarajuće izvještaje;
- zajedno sa Centrom za vođenje karijere i alumni asocijacijom Univerziteta organizuje praćenje karijere doktoranata Panevropskog univerziteta nakon završenog studija;
- zajedno sa Naučno-istraživačkim institutom Panevropskog univerziteta vrši istraživanja potreba realnog sektora i ustanova za sprovođenjem određenih naučno-istraživačkih aktivnosti i projekta.

VII IZDAVAČKA DJELATNOST

Član 206.

Na Panevropskom univerzitetu se u obrazovno-naučnom radu na studiju trećeg ciklusa koriste osnovni **udžbenici**, pomoćni udžbenici, **skripta** i dopunska literatura:

- 📖 Osnovni udžbenik po pravilu obuhvata najmanje 90% sadržaja predmeta utvrđenih nastavnim planom i programom.
- 📖 Pomoćni udžbenici su: atlasi, dijagrami, literatura - odabrani tekstovi, praktikumi, zbirke zadataka, riječnici i drugi sadržaji kojima se doprinosi ostvarivanju nastavnih planova i programa.
- 📖 Skripta su autorizovana predavanja koja se, po pravilu, izdaju u slučaju kada ne postoji odgovarajući osnovni udžbenik. Na Univerzitetu je obezbjeđena udžbenička literatura, dok se skripta koriste izuzetno.
- 📖 Dopunska literatura obezbjeđuje dublji teorijski uvid u naučne oblasti studija trećeg ciklusa, te širu stručnu i specijalističku osnovu za profesionalni status studenta, istraživačke aktivnosti i izradu završnog rada.

Na Panevropskom univerzitetu se u obrazovno-naučnom radu koriste takođe i elektronski i multimedijalni nosioci informacija, odnosno "*on-line*" metode diseminacije informacija korištenjem Interneta, računarskih i multimedijalnih sredstava.

Član 207.

Panevropski univerzitet odobrava i u skladu sa raspoloživim sredstvima, izdaje osnovne udžbenike, pomoćne udžbenike, skripta i monografije. Sredstva za izdavačku djelatnost se planiraju i obezbjeđuju u okviru godišnjih budžeta Panevropskog univerziteta.

Član 208.

Senat Univerziteta, po potrebi posla, imenuje **Izdavački savjet** na četiri godine iz reda nastavnika i saradnika Panevropskog univerziteta.

Izdavački odbor za publikacije Univerziteta čine: glavni i odgovorni urednik izdavača koji je ujedno i rukovodilac Centra za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta, od jednog do tri člana iz reda nastavnika i od jednog do dva člana iz reda saradnika koje imenuje Senat Panevropskog univerziteta.

Član 209.

Izdavanje i uređivanje zbornika radova, kao zajedničke publikacije nastavnika, studenata i saradnika Panevropskog univerziteta, uređuje se u skladu sa Zakonom.

Član 210.

Senat Panevropskog univerziteta donosi godišnji plan kojim utvrđuje vrstu i broj potrebnih osnovnih udžbenika, kao i koji se pomoćni udžbenici i skripta (*u daljem tekstu: udžbenik*) mogu koristiti za ostvarivanje programa studija na Univerzitetu.

Za izbor udžbenika odgovoran je predmetni nastavnik.

Uz zahtjev za odobravanje udžbenika prilaže se recenzija.

Član 211.

Standarde koje treba da zadovolji udžbenik, način pribavljanja i odobravanja rukopisa za udžbenik, kao i njegovo praćenje i ocjenjivanje utvrđuje Senat posebnim pravilnikom.

Član 212.

Senat Panevropskog univerziteta objavljuje spisak odobrenih udžbenika i priručnika, do 31.maja tekuće godine, koji će se koristiti u studiju trećeg ciklusa u narednoj školskoj godini.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 213.

Donošenjem ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o doktorskom studiju Panevropskog univerziteta br. 272-3/16 koji je Senat univerziteta donijeo na svojoj 112. sjednici održanoj dana 11.02.2016.

Studenti koji su prijavili doktorate, prema odredbama Zakona o univerzitetu ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 12/93, 14/94, 99/04 i 92/05), mogu završiti ove studije prema uslovima i pravilima iz Zakona o univerzitetu, najduže do 30. septembra 2020. godine.

Studenti koji ne dovrše doktorate u roku predviđenom u prethodnom stavu ovog člana mogu da upišu doktorske studije u skladu sa ovim Pravilnikom.

Član 214.

Ovaj Pravilnik je usvojen na 135. sjednici Senata Panevropskog univerziteta

održanoj dana 31. januara 2018. godine. Pravilnik je objavljen u sistemu javnog oglašavanja Panevropskog univerziteta 1. februara 2018. godine, a stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u sistemu javnog oglašavanja Panevropskog univerziteta.

OVJERA AKTA

Broj protokola:

182-2/18

Datum protokola:

31.01.2018.

Oznaka akta:

A/int-01.00.000.655.

Datum stupanja:

09.02.2018.

Odgovorno lice/potpis:

- (1) *ime i prezime*
Esad Jakupović, *akademik*
titula i zvanje
Prof. dr

potpis

- (2) *ime i prezime*
Darko Uremović
titula i zvanje
CEO projekt menadžer

potpis

Funkcija potpisnika:

- (1) Rektor
- (2) Predsjednik upravnog odbora

Zvanični pečat:

INDEX: (pravni pojmovi i instituti)

<i>akademska godina (čl. 14.)</i>	17
<i>akt upozorenja</i>	86, 112, 113
<i>blended learning (čl. 11.)</i>	16
<i>Centar za izdavačku djelatnost</i>	38, 118
<i>nadležnosti centra (čl. 192.)</i>	118
<i> vrednovanje radova u bibliometrijskom i scientometrijskom sistemu (čl. 45.)</i> ...	38
<i>ciljevi doktorskog studija (čl. 3.)</i>	7
<i>osnovni (čl. 3.)</i>	7
<i>pojedinačni (čl. 3.)</i>	7
<i>Dekan (čl. 199.)</i>	122
<i>diferencijalni program (čl. 32.)</i>	28
<i>nedostajuće kompetencije u prenosu ECTS (čl. 68.)</i>	54
<i>Direktor (čl. 193.)</i>	119
<i>distribucija ECTS bodova po semestrima (čl. 49.)</i>	40
<i>doktorski rad - disertacija</i>	33, 83
<i>forme doktorskog rada (čl. 125.)</i>	84
<i>hodogram procedure odbrane (čl. 127.)</i>	85
<i>izlaganje javnosti (čl. 140.)</i>	89
<i>uslovi za pristup odbrani (čl. 126.)</i>	84
<i>doktorski rad - odbrana</i>	vidi: "odbrana doktorskog rada"
<i>dozvola za izvođenje doktorskog studijskog programa (čl. 2.)</i>	6
<i>ECTS (European Credit Transfer System) (čl. 16.)</i>	19
<i>ECTS bodovanje u doktorskome studiju</i>	
<i>bodovanje inovacija i patenata (čl. 117.)</i>	77
<i>bodovanje istraživačkih i dopunskih aktivnosti (čl. 116.)</i>	76
<i>bodovanje istraživačkog rada (čl. 120.)</i>	76
<i>bodovanje mentorstva (čl. 118.)</i>	77
<i>bodovanje odbranih i objavljenih radova (čl. 120.)</i>	76
<i>bodovanje radne, kliničke i laboratorijske prakse (čl. 120.)</i>	76
<i>bodovanje učešća na naučnim skupovima (čl. 120.)</i>	76
<i>Elaborat istraživačkog projekta (čl. 40.)</i>	34
<i>Etički komitet Panevropskog univerziteta (čl. 191.)</i>	117
<i>fakultativni program (čl. 33.)</i>	29
<i>finalni izvještaj o realizaciji istraživanja (čl. 44.)</i>	37
<i>hodogram studijskih aktivnosti (čl. 49.)</i>	41
<i>Individualni nastavni plan doktorskog kandidata</i>	25, 42
<i>Elementi individualnog plana (čl. 50.)</i>	44
<i>Individualni raspored (čl. 52.)</i>	44
<i>integrisani mješoviti model nastave (čl. 11.)</i>	16
<i>blended learning (čl. 11.)</i>	16

<i>naučno-istraživački rad (čl. 11.)</i>	16
<i>problemsko učenje (čl. 11.)</i>	16
<i>učenje bazirano na projektima (čl. 11.)</i>	16
<i>Ispiti..... vidi "ocjenjivanje/evaluacija obrazovnih ishoda i naučnog rada"</i>	
<i>ispitni rokovi i termini (čl. 110.)</i>	73
<i>istraživač na univerzitetu (čl. 55.)</i>	47
<i>istraživačko-akcioni program</i>	
<i>elaborat istraživačkog projekta (čl. 40.)</i>	34
<i>finalni izvještaj o realizaciji istraživanja (čl. 44.)</i>	37
<i>izvještaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme disertacije (čl. 42.)</i>	35
<i>naučni izvještaj (čl. 41.)</i>	35
<i>prethodna istraživanja (čl. 35.)</i>	31
<i>primarno naučno istraživanje (čl. 35.)</i>	31
<i>prolazni izvještaj o realizaciji istraživanja (čl. 43.)</i>	37
<i>šta obuhvata (čl. 34.)</i>	30
<i>uvodno istraživanje (čl. 35.)</i>	31
<i>završna istraživanja (čl. 35.)</i>	31
<i>izborni program</i>	26
<i>ciljevi (čl. 27.)</i>	26
<i>izvorni izborni program (čl. 28.)</i>	27
<i>komisijsko priznavanje ispita (čl. 30.)</i>	27
<i>kriteriji odabira (čl. 29.)</i>	27
<i>seminarski radovi (čl. 31.)</i>	28
<i>izdavačka djelatnost univerziteta (čl. 206.-212.)</i>	130
<i>dopunska literatura (čl. 206.)</i>	130
<i>elektronski i multimedijalni nosioci informacija (čl. 206.)</i>	130
<i>finansiranje izdavačke djelatnosti (čl. 207.)</i>	130
<i>godišnji plan (čl. 210.)</i>	131
<i>izdavački odbor (čl. 208.)</i>	130
<i>izdavački savjet (čl. 208.)</i>	130
<i>spisak odobrenih udžbenika (čl. 212.)</i>	131
<i>standardi publikacija (čl. 211.)</i>	131
<i>udžbenici (čl. 206.)</i>	130
<i>izvještaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme disertacije (čl. 42.)</i>	35
<i>kalendar studija (čl. 14.)</i>	17
<i>Akadska godina (čl. 14.)</i>	17
<i>Nastavna godina (čl. 14.)</i>	17
<i>Nastavni blokovi (čl. 14.)</i>	17
<i>komentor (čl. 84.)</i>	62
<i>Komisija za ocjenu i odbranu doktorskog rada (čl. 188.)</i>	116
<i>Komisija za ocjenu teme doktorskog rada (čl. 187.)</i>	115
<i>Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje stud. programa (čl. 186.)</i> ..	114
<i>Komisija za reviziju doktorskih studija (čl. 190.)</i>	117
<i>kompetencije doktorskih studija (čl. 5.)</i>	11

<i>opšte (čl. 5.)</i>	11
<i>specifične (čl. 5.)</i>	11
<i>konkurs za upis (čl. 60.)</i>	49
<i> dodatna dokumentacija (čl.61.)</i>	50
<i> dokumentacija za upis (čl.61.)</i>	49
<i> dopunska dokumentacija (čl.61.)</i>	50
<i> isprave na stranom jeziku (čl.61.)</i>	50
<i> kvalifikacioni ispit (čl.62.)</i>	51
<i> obavezna dokumentacija (čl.61.)</i>	49
<i> obrazovna dokumentacija (čl.61.)</i>	49
<i> poznavanje stranog jezika (čl.61.)</i>	49
<i>kredit-bodovi (čl. 16.)</i>	19
<i>kvalifikacioni ispit (čl.62.)</i>	51
<i> bodovanje kandidata (čl. 63.)</i>	51
<i> rangiranje kandidata (čl. 62.)</i>	51
<i> rang-lista (čl. 63.)</i>	52
<i>kvalifikacioni okvir studija trećeg ciklusa (čl. 3.)</i>	7
<i> ostvarivanje (čl. 3.)</i>	7
<i>lista akademskog osoblja za mentorstva (čl. 96.)</i>	65
<i>matičnost prethodnog obrazovanja (čl. 56.)</i>	47
<i>matičnost strane visokoškolske ustanove (čl. 165.)</i>	101
<i>matičnost studijskog programa (čl. 8.)</i>	15
<i>mentor doktorskih studija (čl. 84.-99.)</i>	61
<i> broj aktivnih mentorstva (čl. 94.)</i>	65
<i> izbor mentora (čl. 95. 97. i 98.)</i>	65
<i> komentor (čl. 84.)</i>	62
<i> koordinacija sa akademskim komisijama (čl. 92.)</i>	64
<i> lista akademskog osoblja za mentorstva (čl. 96.)</i>	65
<i> ovlaštenja i uloga mentora (čl. 201.)</i>	123
<i> periodično izvještavanje o progresu dokorskog kandidata (čl. 93.)</i>	65
<i> promjena mentora (čl. 99.)</i>	67
<i> uloga mentora u izradi Elaborata istraživačkog projekta (čl. 90.)</i>	63
<i> uloga mentora u izradi naučnih radova (čl. 92.)</i>	64
<i> uloga mentora u ostvarivanju istraživačko-akcione komponente (čl. 89.)</i>	63
<i> uloga mentora u ostvarivanju nastavno-obrazovne komponente (čl. 87.)</i>	62
<i> uloga mentora u slučajevima osporavanja ocjene (čl. 88.)</i>	63
<i> zadaci mentora (čl. 85.)</i>	62
<i>metode pedagoškog rada (čl. 18.)</i>	20
<i> dijalog sistem interaktivne nastave</i>	20
<i> dostupnost naučnih izvora i citatnih baza</i>	21
<i> edukativni sadržaji u digitalnoj formi</i>	21
<i> individualizacija nastavnog procesa</i>	20
<i> integrisani mješoviti model poučavanja</i>	20
<i> interaktivni Apeiron TV kanal</i>	21

<i>interaktivni multimedijalni sadržaji</i>	21
<i>konsultativna i instruktivna nastava</i>	20
<i>mentorsko vođenje studenata</i>	21
<i>naučno-istraživački projekti</i>	22
<i>naučno-istraživački rad</i>	22
<i>objavljivanje u kategorisanim naučnim časopisima</i>	22
<i>obrazovni stilovi-problemsko učenje</i>	20
<i>obrazovni stilovi-učenje bazirano na projektima</i>	20
<i>problemske radionice</i>	21
<i>simulacije i modeliranja</i>	21
<i>učesće na kategorisanim naučnim skupovima</i>	22
<i>metrika studija (čl. 15.)</i>	18
<i>mirovanje prava i obaveza studenata (čl. 78.)</i>	59
<i>mobilnost studenata (čl. 82.)</i>	61
<i>Nastavni plan (syllabus)</i>	24
<i>individualni nastavni plan (čl. 22.)</i>	25
<i>konsolidovani nastavni plan (čl. 22.)</i>	25
<i>Nastavni plan i program</i>	
<i>distribucija ECTS bodova po semestrima (čl. 49.)</i>	40
<i>ECTS bodovanje u doktorskom studiju (čl. 120.)</i>	77
<i>ekspertno-konsultantska komponenta (čl. 84.)</i>	61
<i>hodogram studijskih aktivnosti (čl. 49.)</i>	40
<i>istraživačko-akciona komponenta (čl. 34.)</i>	30
<i>istraživačko-diseminacijska komponenta (čl. 36.)</i>	31
<i>izdavačka komponenta</i>	18, 22, 36, 38, 39
<i>komponente (sastavnice) programa (čl. 24.)</i>	26
<i>nastavno-obrazovna komponenta (čl. 24.)</i>	26
<i>struktura nastavnog programa (čl. 49.)</i>	40
<i>nastavni program - curriculum</i>	25
<i>diferencijalni program (čl. 32.)</i>	28
<i>fakultativni program (čl. 33.)</i>	29
<i>izborni program (čl. 26.)</i>	26
<i>nastavni program predmeta i modula (čl. 23.)</i>	25
<i>obavezni nastavni program (čl. 25.)</i>	26
<i>Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta (čl. 180.)</i>	111
<i>naučni članci/radovi objavljeni u naučnoj periodici (čl. 45.)</i>	38
<i>naučni izvještaj (čl. 41.)</i>	35
<i>naučni podmladak univerziteta (čl. 55.)</i>	47
<i>naučni skupovi (čl. 46.)</i>	38
<i>naučno-istraživačka djelatnost univerziteta</i>	92
<i>izvori finansiranja (čl. 152.)</i>	94
<i>javni konkurs za finansiranje naučno-istraživačkih projekata (čl. 153.)</i>	95
<i>naučne konferencije na univerzitetu (čl. 149.)</i>	93
<i>naučni časopisi koje izdaje univerzitet (čl. 149.)</i>	93

<i>naučno-istraživački projekti (čl. 147.)</i>	92
<i>program naučnih istraživanja (čl. 145.)</i>	92
<i>saradnja sa privrednim subjektima (čl. 150.)</i>	93
<i>uloga Senata (čl. 148.)</i>	93
Naučno-istraživački institut (čl. 184.)	114
obaveze studenata (čl. 160.)	98
<i>disciplinske mjere (čl. 161.)</i>	98
<i>disciplinski postupak (čl. 161.)</i>	98
obavezni nastavni program	26, 32, 38
<i>doktorski rad - disertacija (čl. 39.)</i>	33
<i>elaborat istraživačkog projekta (čl. 40.)</i>	34
<i>finalni izvještaj o realizaciji istraživanja (čl. 44.)</i>	37
<i>izabrani izborni predmeti/moduli (čl. 26.)</i>	26
<i>izvještaj uvodnog istraživanja sa prijedlogom teme disertacije (čl. 42.)</i>	35
<i>naučni članci (čl. 45.)</i>	38
<i>obavezni predmeti/moduli (čl. 25.)</i>	26
<i>primarna naučna istraživanja (čl. 35.)</i>	31
<i>pristupni rad (čl. 37.)</i>	32
<i>prolazni izvještaj o realizaciji istraživanja (čl. 43.)</i>	37
<i>učesće na naučnim skupovima (čl. 46.)</i>	38
ocjenjivanje/evaluacija obrazovnih ishoda i naučnog rada	67
<i>distribucija različitih formi evaluacije rada studenata (čl. 101.)</i>	68
<i>ECTS bodovanje istraživačkih i dopunskih aktivnosti (čl. 116.-120.)</i>	76
<i>ispiti u sistemu studiranja na daljinu (čl. 121.)</i>	82
<i>ispitni rokovi i termini (čl. 110.)</i>	73
<i>javnost i transparentnost (čl. 104.)</i>	70
<i>kontrolisani uslovi (čl. 109.)</i>	72
<i>kontrolori ispita (čl. 109.)</i>	72
<i>metrijske karakteristike pisanih testova (čl. 106.)</i>	71
<i>mjesto polaganja ispita (čl. 105.)</i>	70
<i>opšta struktura ocjene (čl. 102.)</i>	69
<i>polaganje pred ispitnom komisijom (čl. 110.)</i>	73
<i>sistem ocjenjivanja (čl. 113.)</i>	74
<i>sticanje prava na polaganje ispita (čl. 103.)</i>	69
<i>vrste evaluacije rada studenata (čl. 108.)</i>	71
odbrana doktorskog rada (čl. 126.-141.)	84
<i>akt upozorenja (čl. 128.)</i>	86
<i>hodogram procedure odbrane (čl. 127.)</i>	85
<i>izlaganje javnosti (čl. 140.)</i>	89
<i>Komisija za ocjenu o odbranu doktorskog rada (čl. 130.)</i>	87
<i>obustava postupka odbrane (čl. 136.)</i>	88
<i>odlaganje odbrane (čl. 135.)</i>	88
<i>produženje roka za odbranu (čl. 141.)</i>	89
<i>uslovi za pristup odbrani (čl. 126.)</i>	84
<i>zapisnik sa odbrane (čl. 134.)</i>	88

Plagijarizam	107, 117
kontrola završnog rada (čl. 124.)	84
mentorska kontrola plagijarizma	64
uloga Etičkog komiteta (čl. 191.)	117
prava studenta	
pravo korištenja prostora univerziteta za specifične vrste rada (čl. 155.)	96
pravo na podnošenje prigovora i prijedloga tijelima univerziteta (čl. 157.)	97
pravo na predstavljanje u akademskim i studentskim tijelima (čl. 156.)	96
pravo učestvovanja u naučno-istraživačkom radu (čl. 155.)	96
pravo učestvovanja u sistemu osiguranja kvaliteta (čl. 156.)	97
prigovor na ocjenu (čl. 114.)	75
prigovor na redosljed kandidata (čl. 158.)	97
prigovor/podnesak rektoru (čl. 159.)	97
sloboda govora, organizacije i okupljanja (čl. 155.)	96
pravo na nastavak započetog studija trećeg ciklusa (čl. 162.)	99
pravo na uključivanje u studij trećeg ciklusa (čl. 162.)	99
prelazak sa druge visokoškolske ustanove (čl. 67-74)	54
principi doktorskog studija	9
obrazovanje orjentisano ka studentu (čl. 6.)	13
opšti metodološki principi (čl. 6.)	13
osnovni programski principi (čl. 4.)	9
Salzburški principi-2005 (čl. 4.)	9
Salzburški principi-II 2010 (čl. 4.)	9
pristup doktorskome studiju	45
istraživač na univerzitetu (čl. 55.)	47
magistar nauka (čl. 54.)	46
matičnost prethodnog obrazovanja (čl. 56.)	47
naučni podmladak univerziteta (čl. 55.)	47
prethodno obrazovanje od 10 semestara (čl. 54.)	45
specijalistički studij (čl. 54.)	46
pristupni rad (čl. 37.)	32
cilj rada (čl. 37.)	32
metodološki kriteriji (čl. 38.)	33
odbrana rada (čl. 37.)	32
procedura odbrane (čl. 38.)	33
tema rada (čl. 3 87.)	33
uloga mentora (čl. 38.)	33
Priznavanje i prenos ECTS bodova	54
cenzus ECTS za upis više godine (čl. 73.)	57
diferencijalni program (čl. 68.)	54
kandidovanje teme doktorskog rada sa druge ustanove (čl. 72.)	57
kriteriji za priznavanje predmeta/ispita (čl. 70.)	56
nediskriminirajuća klauzula (čl. 67.)	53
priznavanje istraživačkog rada (čl. 72.)	57

<i>priznavanje objavljenih naučnih radova (čl. 72.)</i>	56
<i>priznavanje predmeta/ispita (čl. 69.)</i>	55
<i>priznavanje pristupnog rada (čl. 72.)</i>	57
<i>priznavanje seminarских radova (čl. 72.)</i>	57
<i>vrednovanje i priznavanje (čl. 68.)</i>	54
<i>priznavanje stranih visokoškolskih isprava</i>	99
<i>autentičnost visokoškolske isprave (čl. 165.)</i>	101
<i>dokumentacija za priznavanje (čl. 164.)</i>	99
<i>Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (čl. 167.)</i> ..	102
<i>matičnost strane ustanove (čl. 165.)</i>	101
<i>pedagoški legitimitet strane ustanove (čl. 165.)</i>	100
<i>pravni subjektivitet strane ustanove (čl. 165.)</i>	100
<i>proceduralni algoritam (čl. 163.)</i>	99
<i>vrednovanje studijskog programa (čl. 166.)</i>	101
<i>prolazni izvještaj o realizaciji istraživanja (čl. 43.)</i>	37
<i>Prorektor (čl. 197.)</i>	121
<i>radno opterećenje - workload (čl. 15.)</i>	18
<i>raspored rada (čl. 17.)</i>	19
REGULISANJE DOKTORSKIH STUDIJA	

EQF-Framework for Qualifications of the European Higher Education Area -

<i>Bergen 2005. (čl. 5.)</i>	11
<i>Pravila o radu Centra za izdavačku djelatnost Panevropskog univerziteta</i> 93, 118	
<i>Pravila o visini naknade za studiranje i cijeni usluga</i> 48, 53, 55, 58, 59, 61, 70, 85, 107	
<i>Pravila o zajedničkom studiju i mobilnosti studenata</i>	16
<i>Pravilnik o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti studenata</i>	98
<i>Pravilnik o doktorskim studijama</i>	6
<i>Pravilnik o evaluaciji znanja i postignuća studenata</i>	70, 71, 74
<i>Pravilnik o finansiranju i sufinansiranju naučno-istraživačkih projekata</i> ...92, 95, 107	
<i>Pravilnik o kvalifikacionom ispitu i upisu na Panevropski univerzitet</i> . 51, 52, 103, 107, 115	
<i>Pravilnik o osiguranju kvaliteta na Panevropskom univerzitetu</i>	22, 71, 128
<i>Pravilnik o plagijarizmu Panevropskog univerziteta</i>	84, 107
<i>Pravilnik o priznavanju ispita i vrednovanju studijskih programa</i>	48, 54, 107, 114, 123
<i>Pravilnik o publikovanju naučnih publikacija Min. nauke i tehnologije</i>	93
<i>Pravilnik o studentskim radovima na Panevropskom univerzitetu</i>	33, 84
<i>Pravilnik o studentskom vrednovanju i anketiranju</i>	22
<i>Pravilnik o studiju obrazovanja na daljinu</i>	16, 82
<i>Pravilnik o uslovima, načinu sticanja i dodjele počasnih zvanja, priznanja i nagrada na Panevropskom univerzitetu</i>	89
<i>Sporazum o uzajamnom priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata (Sl.gl. 79/05)</i>	48
<i>Statut Panevropskog univerziteta</i>	6, 27, 45, 52, 57, 90

<i>The Salzburg principles 2005 / 2010 The European Knowledge Society. (čl. 4.)</i>	9
<i>Uredba o uslovima za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova</i>	90
<i>Zakon o visokom obrazovanju (Sl.gl. 73/10)</i>	6, 14, 45, 60, 82, 90, 114, 120
<i>Rektor (čl. 195.)</i>	120
<i>revizija doktorskog studija</i>	86, 113
<i>komisija za reviziju (čl. 190.)</i>	86, 117
<i>Nastavno-naučno vijeće (čl. 179.)</i>	111
<i>rješenje o ispunjavanju uslova (čl. 2)</i>	6
<i>Sekretar fakulteta/viši administrator (čl. 202.)</i>	124
<i>seminarski radovi</i>	28
<i>kriteriji rada (čl. 31.)</i>	28
<i>obim rada (čl. 31.)</i>	28
<i>odbrana (čl. 31.)</i>	28
<i>Senat Panevropskog univerziteta (čl. 173.)</i>	107
<i>sistem osiguranja kvaliteta</i>	
<i>kriterij ocjenjivanja (čl. 19.)</i>	23
<i>postupak samovrednovanja i ocjenjivanja (čl. 19.)</i>	22
<i>strategija razvoja doktorskih studija (čl. 205.)</i>	129
<i>strategija razvoja naučnih istraživanja (čl. 205.)</i>	129
<i>stručni saradnik za osiguranje kvaliteta (čl. 205.)</i>	128
<i>status studenta</i>	58
<i>mirovanje prva i obaveza (čl. 78.)</i>	59
<i>prestanak statusa (čl. 77.)</i>	59
<i>sticanje statusa (čl. 75.)</i>	58
<i>strani državljani (čl. 59.)</i>	48
<i>Stručni saradnik za osiguranje kvaliteta (čl. 205.)</i>	128
<i>struktura nastavnog programa (čl. 49.)</i>	40
<i>studij trećeg ciklusa (čl. 7.)</i>	
<i>jezici izvođenja studija (čl. 13.)</i>	17
<i>matičnost (čl. 9.)</i>	15
<i>mjesto izvođenja (čl. 9.)</i>	15
<i>način izvođenja (čl. 11.)</i>	15
<i>trajanje (čl. 7.)</i>	14
<i>vrsta studija (čl. 11.)</i>	15
<i>zvanje - naučno (čl. 7.)</i>	14
<i>studijski program</i>	
<i>distribucija ECTS bodova po semestrima (čl. 49.)</i>	40
<i>hodogram studijskih aktivnosti (čl. 49.)</i>	42
<i>nastavni plan - syllabus (čl. 21.)</i>	24
<i>nastavni program - curriculum (čl. 21.)</i>	25
<i>nosilac doktorskog studijskog programa (čl. 20.)</i>	24
<i>propisana struktura (čl. 20.)</i>	23
<i>svrha studija trećeg ciklusa (čl. 3.)</i>	7
<i>školarine (čl. 65.)</i>	53

popusti/povlastice (čl. 66.)	53
posebne cijene školarine (čl. 66.)	53
strani državljani (čl. 65.)	53
uplata u ratama (čl. 65.)	53
tema doktorskog rada (čl. 42.)	36
učenje na daljinu	15, 90
adaptirani asinhroni model	90
elektronski udžbenici	90
interaktivni digitalni Apeiron TV kanal	90
ispiti u sistemu studiranja na daljinu	82
katalogizirana predavanja u sistemu VoD	91
on-line video konferencije	91
webinari	90
ugovor o studiranju	48
upis na doktorske studije	
formalni uslovi (čl. 54.)	45
konkurs za upis (čl. 60.)	49
matičnost prethodnog obrazovanja (čl. 56.)	47
prethodno obrazovanje (čl. 54.)	45
prosječna ocjena (čl. 54.)	45
specifični uslovi (čl. 54.)	45
strani državljani (čl. 59.)	48
školarine (čl. 65.)	53
ugovor o studiranju (čl. 58.)	48
znanje stranog jezika (čl. 54.)	45
upis naredne godine studija (čl. 80.)	60
Upravljanje doktorskim studijem	105
akademski organi/tijela	106
inokosni i stručni organi	119
Upravljanje doktorskim studijem-akademska tijela	
Centar za izdavačku djelatnost (čl. 192.)	118
Etički komitet Panevropskog univerziteta (čl. 191.)	117
Komisija za ocjenu i odbranu doktorskog rada (čl. 188.)	116
Komisija za ocjenu teme doktorskog rada (čl. 187.)	115
Komisija za priznavanje ispita i vrednovanje studijskih programa (čl. 186.)	114
Komisija za reviziju doktorskog studija (čl. 190.)	117
Nastavno-naučno vijeće matičnog fakulteta (čl. 180.)	111
Naučno-istraživački institut (čl. 184.)	114
Senat Panevropskog univerziteta (čl. 173.)	107
Upravni dobor (čl. 171.)	106
Vijeće katedre (čl. 183.)	113
Vijeće za doktorske studije (čl. 175.)	109
Upravljanje doktorskim studijem-inokosni organi	
Dekan (čl. 199.)	122
Direktor (čl. 193.)	119

<i>Mentor (čl. 201.)</i>	123
<i>Prorektori (čl. 197.)</i>	121
<i>Rektor (čl. 195.)</i>	120
<i>Sekretar fakulteta/viši administrator (čl. 202.)</i>	124
<i>Stručni saradnik za osiguranje kvaliteta (čl. 205.)</i>	128
<i>Upravni odbor (čl. 171.)</i>	106
<i>Vijeće katedre (čl. 183.)</i>	113
<i>Vijeće za doktorske studije (čl. 175.)</i>	109
<i>vrednovanje stranih studijskih programa (čl. 166.)</i>	101
<i>zajednički doktorski studijski programi (čl. 12.)</i>	16
<i>dvojna diploma - double degree (čl. 12.)</i>	16
<i>višestruka diploma - multiple degree (čl. 12)</i>	16
<i>zajednička diploma - joint degree (čl. 12)</i>	16